

କଥା-ଗାତକ ।

● ଶ୍ରୀ ମାନ୍ୟମାନଙ୍କ ଦୟାକରି

କଥା-ବାଚକ ।

ଡ଼ି. ନାମକରେ ପ୍ରକାଶକ

କଥା-ଗୀତକ ।

(ଶିକ୍ଷା ଗଳ୍ପ)

ଶ୍ରୀ ବାଳକବି ପ୍ରଫୁଲ୍ଲଚନ୍ଦ୍ର କ. ଦାଶ, ।

ପ୍ରଥମ ମୁଦ୍ରଣ ।

Printed by V. Kar
THE UTKAL SAHITYA PRESS,
CUTTACK.
1925.

୧୦ ୫ ୫

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନ ।

କଥା, କାହାଣୀ, ଗଳ୍ପ ପ୍ରଭୃତି କଳ୍ପନାତ୍ମକ ରଚନା ସାହିତ୍ୟର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ଅଙ୍ଗ । ଏହିସବୁଦ୍ୱାରା କଳ୍ପନାଶକ୍ତି ବିକଶିତ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅନେକ ଜାତିଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ମିଳେ । ଅମୃତମାନଙ୍କ ଦେଶର “ଉପଦେଶ” ପରି ଉପସ୍ଥଳର ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଧାନତଃ ଜାତିଗର୍ଭୀୟ । ଏଥିରେ ଜୀବଜନ୍ତୁ ମାନଙ୍କର ଭାବବର୍ଣ୍ଣା ଓ ଆଚାର ବ୍ୟବହାର ଗଲ୍ପରୂପରେ ଏପରି ନିପୁଣତାରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଅଛି ଯେ ତାହା ପାଠକଙ୍କେ ଜାତିଶିକ୍ଷା ଛଡ଼ା ଅନେକ ଗଭୀର ସାମାଜିକ ଓ ରାଜନୈତିକ ତତ୍ତ୍ୱର ମଧ୍ୟ ପରିଚୟ ମିଳେ । ମନୁଷ୍ୟର ଶାନ୍ତି ଶାନ୍ତି ଓ ସ୍ୱାଧୀନତା ଚରଣର ଉନ୍ନତି କରିବା ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲେହେଁ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଓ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ମୁଖରେ ମନୁଷ୍ୟର ଭାଷା ଆରୋପ କରି ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରକଟ ରଖା ହୋଇଅଛି । ଉପଦେଶ ଯେତେ ମୂଲ୍ୟବାନ ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଉପଦେଷ୍ଟାର ଆସନରେ ବସି ତାହା ପାଲଟୁ କରିବାକୁ ଆଦେଶ ବା ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ତାହାର ମୂଲ୍ୟ ଅନେକ ପରିମାଣରେ କମିଯାଏ—ସାଧାରଣତଃ ମନୁଷ୍ୟର ତାହା କେତେ ମୁଖରୋଚ୍ଚକ ହୁଏ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏ ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକରେ ଉପଦେଷ୍ଟା ଅନ୍ତରାଳରେ ଥିବାରୁ ପାଠକର ମନ ସ୍ୱତଃ ସ୍ୱୟର ଓ ପରସ୍ପର ଜିନିଷ ପ୍ରତି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇ ପଡ଼େ ଏବଂ ଅଜ୍ଞତ, ବ୍ୟଭିଚାର ଓ ନୀତିତା ପ୍ରତି ଗୋଟାଏ ବିଦ୍ରୋହଭାବ ଜାଗ୍ରତ ହୁଏ ! ଅନେକ ଗଳ୍ପରେ ଜାତିଟି ଏପରି ପରିଚିତ ଓ ଗଳ୍ପ ସହିତ ଓତପ୍ରୋତଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ଯେ ଗୋଟିଏ ଛୁଦ୍ର ଶିଶୁର ସ୍ତନା ତାହା ସହଜରେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ ହୋଇ ପାରିବ—ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବାକ୍ୟଦ୍ୱାରା ତାହାକୁ ବୁଝାଇ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ।

ଉପସ୍ଥାପନା ୨୨୦ ସାଲରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଦେଶର ଗୋଟିଏ କ୍ରିତଦାସ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ପରେ ପରେ ଦୁଇଟି ମୁନିବଙ୍କ ନିକଟରେ ତାଙ୍କୁ ଦାସତ୍ବ କରିବାକୁ ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଶେଷ ମୁନିବ ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନ, ବୃଦ୍ଧି ଓ ବାବୁପଣରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ପୁରସ୍କାରସ୍ବରୂପ ତାଙ୍କୁ ମୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଦାସତ୍ବରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଲା ପରେ କ୍ରିତଦାସମାନେ କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଉ ନ ଥିଲେ । ଉପନ୍ୟାସୀମାନଙ୍କ କ୍ରିତଦାସ ଅବସ୍ଥାରୁ ନିଜର ପ୍ରତିଭାବଳରେ ବିପେ ଉଚ୍ଚରୁ ଉଚ୍ଚତର ପଦରେ ଆରୁହ୍ୟ ହେଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ସୁଖ୍ୟାତି ଗୁରୁଆଡ଼େ ବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ରାଜଦୂତ ଓ ରାଜପ୍ରତିନିଧିରୂପେ ତାଙ୍କୁ ଗ୍ରୀଷ୍ମର ନାନା ପ୍ରଦେଶରେ ଭ୍ରମଣ କରିବାକୁ ହୋଇଥିଲା । ତାଙ୍କର ବାବୁପଣ ଯୋଗୁଁ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧାଭାଜନ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି ସରଳ ନୀତିଗର୍ଭ ଗନ୍ତବ୍ଯକର ବିରୁଦ୍ଧତା ସେ ଅନେକ ଜଟିଳ ସମସ୍ୟାର ମୀମାଂସା କରି ରାଜା ପ୍ରଜାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମନ୍ବୟ ସ୍ଥାପନ କରି ପାରିଥିଲେ ।

ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ସହସ୍ରାଧିକ ବର୍ଷ ହେଲା ଏହି ଗନ୍ତବ୍ଯକ ସାହିତ୍ୟଜଗତରେ ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରି ଆସିଅଛି । ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ସଭ୍ୟ ଭାଷାରେ ଗନ୍ତବ୍ଯକ ଅନୁବାଦିତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଏକ ଏକ ଭାଷାରେ ଏହାର ବିଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ମଧ୍ୟ ଦେଖା ପାଇଅଛି । ଗନ୍ତବ୍ଯକର ଆଦର ଦେଶକାଳନିର୍ବିଶେଷରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଦ୍ଧା ସେହିପରି ଅବୃଦ୍ଧି ରହିଅଛି ।

ନମ୍ବ ଶ୍ରେଣୀର କେତେକ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ଏଥିରୁ କେତେଗୋଟି ଗନ୍ତବ୍ଯକ ସନ୍ଦିବେଦିତ ହୋଇଥିଲେ ସ୍ବତ୍ବା ଉପସ୍ଥାପନ ଗନ୍ତବ୍ଯକ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ସ୍ବତନ୍ତ୍ରଭାବରେ ସକଳିତ ହୋଇ ନାହିଁ । ପୁଣି ଉକ୍ତ ଗନ୍ତବ୍ଯକ ମଧ୍ୟରୁ କାହାର କାହାର ଭାଷା କଠିନତାପ୍ରୟୋଗଦ୍ବାରା ଏପରି ଭରଜାନୁ

ସ୍ୱପ୍ନ ଗନ୍ତର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟହୀନ ଘଟିଥିଲା ପରି ବୋଧ ହୁଏ । ଏହି ଅଭାବ ଦୃଶ୍ୟକରଣ ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ଏହି ଗନ୍ତବୁଦ୍ଧିକ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ପ୍ରସାସୀ ହୋଇଅଛି । ଭାଷା ଯଥାସମ୍ଭବ ସରଳ, ସହଜ ଓ ଶିଶୁଜନସ୍ୱଲ୍ପ କର ହୋଇଅଛି ଏବଂ ମୂଳଗନ୍ତବୁଦ୍ଧିକର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଅବକୃତ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ଯତ୍ନର କୌଣସି ନୁହେଁ ହୋଇ ନାହିଁ । ଗନ୍ତବୁଦ୍ଧିକ ନିଜ ଗୁଣରେ ଏପରି ଗନ୍ତବୁଦ୍ଧାନ ଯେ ଏଥିପ୍ରତି ସନ୍ତୋଷପାରିତାକର ଯେ ସନ୍ତାନୁଭୂତି ହେବ ଏପରି ଆଶା କରିବା ଅମୂଳକ ନୁହେଁ । ଏ ପୁସ୍ତକରେ କାଛି ବାଛି କେବଳ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ଶବ୍ଦେ ଗୋଟି ଗନ୍ତ ଦିଆଗଲା । ଏଥିପାଇଁ ଏହାର ନାମ “କଥା-ଶତକ” ରଖା ହୋଇଅଛି । ଏଥିପ୍ରତି ପାଠକମାନଙ୍କର ଆଗ୍ରହ ଦେଖି ପାରିଲେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଆଉ କେତୋଟି ଗନ୍ତ ପ୍ରକାଶ କରିବାର ବାସନା ରହିଲା । ଭଜ ।

ବାଳକନିଧି ପଟ୍ଟନାୟକ ।

ସୂଚୀପତ୍ର ।

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା ।
୧ । ବାଳିକା ଓ ତାହାର ଦୁଃସମୟ	୧
୨ । ଛେଳିଜଗୁଆଳ ଓ ବଣଛେଳ	୨
୩ । ବଲୁଆ ଓ ଅଙ୍ଗୁରଫଳ	୩
୪ । ଦୁଷ୍ଟ କୁକୁର	୪
୫ । ଗଧ ଓ ଖଇର	୫
୬ । ବାଳକ ଓ ବାଦାମ ମାଠିଆ	୬
୭ । ଛଦ୍ମବେଶୀ ଗଧୁଆ	୭
୮ । ମୁଷିକସତ୍ତା	୭
୯ । ମାଙ୍କଡ଼ ଓ କେଉଁଟ	୮
୧୦ । ଫିଡ଼ ଓ ମୂଷା	୯
୧୧ । ବାଉଁଶୋଛ	୧୦
୧୨ । ଗଧ ଓ ହିଣ୍ଡିକା	୧୧
୧୩ । ଭାଲୁ ଓ ଦୁଇ ପଥକ	୧୧
୧୪ । ପୀଡ଼ିତଫିଡ଼	୧୨
୧୫ । ବାଳକ ଓ ଗଧୁଆ	୧୩
୧୬ । କୋକିଶିଆଳ ଓ ଛେଳ	୧୪
୧୭ । ଗଧୁଆ ଓ ବଗ	୧୫
୧୮ । ଫିଡ଼ ଓ କାଠୁରୁଆ	୧୬
୧୯ । ପିଙ୍ଗୁ ଓ ହିଣ୍ଡିକା	୧୭
୨୦ । ଗଧ ଓ କୁକୁର	୧୭

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା ।
୨୧ । ଭୁବନେଶ୍ୱରୀଙ୍କୁ ଭଜନ	୧୮
୨୨ । ଲଞ୍ଜନଟାଣ୍ଡଲୁଆ	୧୯
୨୩ । କେଉଟ ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠମାତ୍ର	୨୦
୨୪ । କୁପଣଲୋକ	୨୧
୨୫ । ଜ୍ୟୋତିଷ	୨୧
୨୬ । ବଶବସ ଓ ସ୍ତବ୍ଧ	୨୨
୨୭ । ବିଲୁଆ ଓ କାଉ	୨୨
୨୮ । ପୀତଳ ହରିଣ	୨୩
୨୯ । ବିଲୁଆ ଓ ମେଣ୍ଟା	୨୪
୩୦ । ଗଧ ଓ ବାଘ	୨୫
୩୧ । ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଓ କାପା	୨୬
୩୨ । ତନ୍ତ୍ରୀ ତାର ସୁଅ ଓ ଗଧ	୨୭
୩୩ । ବାଲକ ଓ ବାଟୋଇ	୨୮
୩୪ । ଗଧୁଆ ଓ ମେଣ୍ଟାଜଗୁଆଳ	୨୯
୩୫ । ଜ୍ୟୋତିଷ	୨୯
୩୬ । ବିଲୁଆ ଓ ମାଙ୍କଡ଼	୩୦
୩୭ । ଭୁକୁର ଓ ତାର ଶୁର	୩୧
୩୮ । ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ ଓ ବାହୁଡ଼ି	୩୨
୩୯ । ଗଧ ଓ ତାର ଶରଦଦାର	୩୨
୪୦ । ମାତା ଓ ଗଧୁଆ	୩୩
୪୧ । ଗଧ ଓ ଘୋଡ଼ା	୩୪
୪୨ । କାଉ ଓ ମେଣ୍ଟା	୩୪
୪୩ । ଲୁଣମହାଜନ ଓ ଗଧ	୩୫

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା ।
୪୦ । ଜଣେ ଲୋକ ଓ ତାର ଦୁଇ ସ୍ତ୍ରୀ	୩୭
୪୧ । ସିନ୍ଦ ଓ ବରାହ	୩୭
୪୨ । ମୃଗା ଓ ନେତ୍ରଲ	୩୭
୪୩ । ଗଧ, କୁକୁଡ଼ା ଓ ସିନ୍ଦ	୩୮
୪୪ । ଗଧଆ ଓ ସିନ୍ଦ	୩୯
୪୫ । ଗଧଆ ଓ ମେଣ୍ଟାକୁଆ	୪୦
୪୬ । ଭାଲୁ ଓ ବଲୁଆ	୪୧
୪୭ । ବୁଢ଼ୀ ଓ ଡାକୁର	୪୧
୪୮ । କୁହର, କୁକୁଡ଼ା ଓ ବଲୁଆ	୪୨
୪୯ । ବାଘ ଓ ଯୋଗାକୁକୁର	୪୩
୫୦ । ମେଣ୍ଟାକରୁଆଳ ଓ ଗଧଆ	୪୪
୫୧ । କାଠୁରୁଆ ଓ ଯମ	୪୫
୫୨ । ବେଙ୍ଗମାନଙ୍କର ରଜା ଲାଗି ପ୍ରାର୍ଥନା	୪୬
୫୩ । ଶିକାରୀ ଓ କେଉଁଟ	୪୬
୫୪ । ଠେକୁଆ ଓ କଇଁଛ	୪୭
୫୫ । ମନୁଷ୍ୟ ଓ ସିନ୍ଦ	୫୦
୫୬ । ଗଧ ଓ ତାର ଶୁଭ	୫୧
୫୭ । କଇଁଛ ଓ ଭଗବତୀ	୫୨
୫୮ । କାଉ ଓ ମୟୂରପୁଛ	୫୩
୫୯ । ଧୋବା ଓ କୋଇଲବ୍ୟବସାୟୀ	୫୪
୬୦ । ବଲୁଆ ଓ କାଠୁରୁଆ	୫୪
୬୧ । ପେଟ ଓ ଅନାମ୍ୟ ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ	୫୫
୬୨ । ବୁଢ଼ାସିନ୍ଦ	୫୬

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା ।
୨୭ । ଶଶୁ ଓ ମଘା	୫୭
୨୮ । ଦାର୍ଶନିକ, ପିଣ୍ଡ, ଓ ଦେବଦୂତ	୫୮
୨୯ । ଠେକୁଆ ଓ ବେଙ୍ଗ	୫୯
୩୦ । ଗଧ ଓ ମନୁଷ୍ୟ	୬୦
୩୧ । ପକ୍ଷୀ ଓ ଶବର	୬୧
୩୨ । କୁରୁଡ଼ି ଓ ଜଳଦେବତା	୬୧
୩୩ । ସିଂହ ଓ ମେଣ୍ଟାକରୁଆଳ	୬୩
୩୪ । ଘୋଡ଼ା ଓ ହରିଣ	୬୪
୩୫ । ସିଂହ ଓ ଠେକୁଆ	୬୪
୩୬ । ଛେଳିକୁଆ ଓ ଗଧୁଆ	୬୫
୩୭ । ଦୁଇଜଣ ବାଟୋଇ ଓ କୁରୁଡ଼ି	୬୬
୩୮ । ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀ	୬୭
୩୯ । ସିଂହ, ଗଧୁଆ ଓ କୋକିଣିଆଳ	୬୭
୪୦ । ଭାଣ୍ଡ ଓ ଗାଉଁଲଲକ	୬୮
୪୧ । ଭଗଲପକ୍ଷୀ ଓ କାଉ	୭୦
୪୨ । କୁକୁର ଓ ଚମଡ଼ା	୭୧
୪୩ । ଘୋଡ଼ା ଓ ସହିସ	୭୨
୪୪ । ଚୋର ଓ ତାର ମା	୭୩
୪୫ । ଗୋରୁ ଓ କଂସେଇ	୭୩
୪୬ । ହରିଣ, ଗଧୁଆ ଓ ମେଣ୍ଟା	୭୪
୪୭ । ସିଂହ, ହସ୍ତା ଓ ହାତୀ	୭୪
୪୮ । ଶିଳ୍ପକ ଓ ତାର କୁକୁଡ଼ା	୭୫
୪୯ । ଭରଦ୍ବାଜପକ୍ଷୀ ଓ ତାହାର କୁଆ	୭୬

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା ।
୧୦ । ଛେଳିକୁଆ ଓ ଗଧୁଆ	୭୭
୧୧ । ଶିକାରୀ ଓ ଅଣ୍ଟାରେସା	୭୭
୧୨ । ଘୋଡ଼ା ଓ ତାର ଅରେସା	୭୮
୧୩ । ଡାହାଳକୁରୁର ଓ ଠେକୁଆ	୭୮
୧୪ । ବେଙ୍ଗ ଓ ବୈଦ୍ୟ	୭୯
୧୫ । ବରଡ଼ା ଓ ବ୍ରହ୍ମା	୮୦
୧୬ । କଳିହୁଡ଼ି ଶ୍ରୀ	୮୦
୧୭ । ମହୁମାଛ ଓ ବ୍ରହ୍ମା	୮୧
୧୮ । ବଧବା ଓ ତାର ଦୁଇ ବାଳକା ଦାସୀ	୮୨
୧୯ । ଠେକୁଆ ଓ ତାର ସଙ୍ଗୀମାନେ	୮୩
୧୦୦ । ମୋତି ଡାକୁର	୮୪

କଥା-ଶତକ ।

(ଶିଶୁ ଗଳ୍ପ)

(୧)

ବାଳିକା ଓ ତାହାର ଦୁଧପସରା ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ବାଳିକା ଦୁଧପସରୁଟିଏ ମୁଣ୍ଡାଇ ବାଟରେ ଯାଉ ଯାଉ ଉଠିଲା, “ଏ ଦୁଧତଳ ବକଲେ ଯେଉଁ ପଇସା ଦେବ, ସେଥିରେ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଲୁକୁଡ଼ାଢାମ୍, କଣିକା । ଡିମ୍ବତଳ ଫୁଟିଲେ ଅନେକ ଛୁଆ ଦେବ । ସେ ଛୁଆଗୁଡ଼ିକ ପୁଣି ବଡ଼ ବଡ଼ ଲୁକୁଡ଼ା ଦେଲେ ତାଙ୍କୁ ବକି ଅନେକ ପଇସା ପାଇବ । ସେ ପଇସାରେ ଗୋଟିଏ ଭଲ ପୋଷାକ କଣି ତାକୁ ପିନ୍ଧି ଯାଆ ଦେଖିବାକୁ ଯିବ । କେହି କିଛି ପଶୁରଲେ ଗଳରେ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ସେଠାରୁ ଗୁଲିଯିବ ।” ଏହିପରି ସୁଖସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ସେ ମୁଣ୍ଡକୁ ଏପରି ଭାବରେ ହଲାଇ ଦେଲା ଯେ, ମୁଣ୍ଡରୁ ଦୁଧପସରୁଟି ଖସି ପଡ଼ିଲା ଓ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାର ସବୁ କଳ୍ପନାଗୁଡ଼ିକ ଭୁନା ହୋଇଗଲା ।

(୨)

ଛେଳିଜଗୁଆଳ ଓ ବଣଛେଳି ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଛେଳିଜଗୁଆଳ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଚନ୍ଦ୍ରଭୂଇଁରୁ ଛେଳି-
ପଲଙ୍କୁ ଅଡ଼ାଇ ଆଣୁ ଆଣୁ ପଲ ଭିତରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ବଣଛେଳି ଆସି
ମିଶିଗଲେ । ଜଗୁଆଳ ବଡ଼ ଖୁସି ହୋଇ ସେମାନଙ୍କୁ ନେଇ ନିଜ ଛେଳି-
ମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଏକା ଗୁମାଲରେ ରଖିଲା । କହିଁ ଆରଦିନ ବେଶି ବରଫ
ପଡ଼ିବାରୁ ଜଗୁଆଳ ଛେଳିମାନଙ୍କୁ ଚନ୍ଦ୍ରଭୂଇଁକୁ ନ ନେଇ ଗୁମାଲରେ ବନ୍ଦ
କରି ରଖିଲା । ସେ ଦିନ ସେ ନିଜ ଛେଳିମାନଙ୍କୁ ସାମାନ୍ୟ କିଛି କିଛି
ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ବଣଛେଳିମାନେ କେଜାଣି ଲୋଭରେ ପଡ଼ି ରହୁଥିବେ, ଏହି
ଅଶାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଭଲ କରି ଖାଇବାକୁ ଦେଲା । ବରଫ ଖୁଣ୍ଟି
ଯିବାରୁ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏକସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଚନ୍ଦ୍ରଭୂଇଁକୁ ଗଲା । କିନ୍ତୁ ବଣ-
ଛେଳିଗୁଡ଼ିକ ଆଉ ପଲରେ ନ ରହି ପାହାଡ଼ ଉପରକୁ ପଳାଇ ଗଲେ ।
ଜଗୁଆଳ ସେମାନଙ୍କୁ ଗାଳି ଦେଇ କହିଲା, “ମୁଁ ଝଡ଼ି ବରଫା ସମୟରେ ମୋ
ନିଜ ଛେଳିମାନଙ୍କୁ ନ ପଚାରି ତୁମମାନଙ୍କର ଏତେ ଯତ୍ନ ନେଲି, ଅଥଚ
ଏତେବେଳକୁ ତୁମେମାନେ ମୋତେ ଦଗା ଦେଇ ପଳାଉଛ ?” ସେମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ବଣଛେଳି ପଛକୁ ଫେରି କହିଲା, “ତୁମେ ଆମର ଏତେ
ଯତ୍ନ କଲ ବୋଲି ତ ଆମେମାନେ ଫୁଟୁରୁ ସତର୍କ ହୋଇ ପଳାଉଛୁ ।
ତୁମେ କାଲି ସେ ନିଜ ଛେଳିମାନଙ୍କଠାରୁ ଆମମାନଙ୍କୁ ବେଶି ଖାଇବାକୁ
ଦେଲି, ଏଥିରୁ ବୁଝାଯାଉଛି ଯେ, ପୁଣି ଯେତେବେଳେ ଆଉ ଗୁମାଲ ନୁଆ
ଛେଳି ଆସିବେ, ତୁମେ ଆମମାନଙ୍କୁ ନ ପଚାରି ସେମାନଙ୍କୁ ବେଶି ଆଦର
କରିବ ।”

ନୁଆ ବନ୍ଧୁ ପାଇ ପୁରୁଣା ବନ୍ଧୁକୁ ହତାଦର କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ବିଲୁଆ ଓ ଅଙ୍ଗୁର ଫଳ ।

(୩)

ବିଲୁଆ ଓ
ଅଙ୍ଗୁର ଫଳ ।

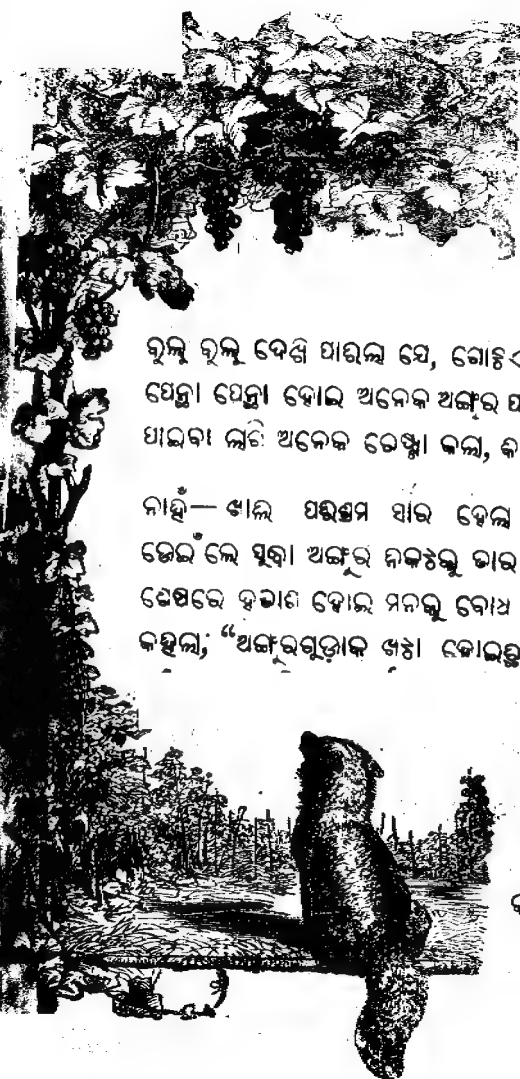
ଦିନେ ଗୋଟିଏ
ବିଲୁଆ ଭୋରରେ

ବିକଳ ହୋଇ

ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଦେଖି ପାରିଲା ଯେ, ଗୋଟିଏ ଅଙ୍ଗୁର ଗଛରେ
ପେନ୍ତା ପେନ୍ତା ହୋଇ ଅନେକ ଅଙ୍ଗୁର ପାଉଛି । ସେ ଅଙ୍ଗୁର
ପାଇବା ଲାଗି ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା କଲା, କିନ୍ତୁ କିଛି ଫଳ ହେଲା

ନାହିଁ— ଖାଲି ପରିଶ୍ରମ ସାର ହେଲା । ସେ ଯେତେ
ଜେଇଁଲେ ସୁଦ୍ଧା ଅଙ୍ଗୁର ନିକଟକୁ ତାର ମୁହଁ ପାରିଲା ନାହିଁ ।
ଶେଷରେ ହତାଶ ହୋଇ ମନକୁ ବୋଧ ଦେବା ଲାଗି ବିଲୁଆ
କହିଲା, “ଅଙ୍ଗୁରଗୁଡ଼ାକ ଖଟା ହୋଇଛି । ମୁଁ ଯାହା ମନେ

କରୁଥିଲି ପାଉଛି
ବୋଲି, ତାହା
ନୁହେଁ । ଆଉ
ତାକୁ ଖାଇ ଫଳ
କଅଣ ?”

କଥା-ଶୁଣକ ।

(୪)

ଦୁଷ୍ଟା କୁକୁର ।

ଜଣେ ଲୋକଟି ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଦୁଷ୍ଟା କୁକୁର ଥିଲା । ସେ ଯାହାକୁ ଦେଖେ ଚାପ କର ପଛେ ପଛେ ଯାଇ ତାକୁ କାମୁଡ଼ି ଦିଏ । ତାହାର ଏପରି ପ୍ରକୃତି ଦେଖି କୁକୁରର ଖାଉଣି ତା ବେକରେ ଗୋଟିଏ ଘଣ୍ଟି ବାନ୍ଧି ଦେଲା, କାରଣ ତାହାଦେଲେ ସେ ଯେଉଁ ବାଟରେ ଯିବ, ଲୋକେ ଜାଣି ପାରୁ ସତର୍କ ହୋଇ ରହିବେ । କିନ୍ତୁ କୁକୁର ଏତେ କଥା ବୁଝି ନ ପାରି ମନେ କଲା, ଏଇଟା ମୋର ବାହାଦୁରୀର ଚିହ୍ନ । ଏହା ଭାବି ସେ ଗଳ୍ପରେ ଘଣ୍ଟି ବଜାଇ ବଜାରଯାକ ବୁଲିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା କୁକୁର ତାକୁ ଦେଖି କହିଲା, “ତୁ ମିଛରେ କାହିଁକି ଏତେ ଦେଖାଇ ହୋଇ ବୁଲୁଛ ? ତୋ ବେକରେ ଯେଉଁ ଘଣ୍ଟି ବନ୍ଧା ହୋଇଅଛି, ସେଇଟା ତୋ ଗୁଣ ଲାଗି ଦିଅ ହୋଇ ନାହିଁ—ସେଇ ତୋର କଲଙ୍କର ଚିହ୍ନ । ଏଥିରୁ ସମସ୍ତେ ଜାଣି ପାରୁବେ ଯେ, ଏଇଟା ଗୋଟା ଦୁଷ୍ଟା କୁକୁର ଏବଂ ଦେଖିଲ ମାତ୍ରେ ଦୂର ଦୂର କରିବେ ।”

ସମୟ ସମୟରେ ଲୋକେ ଅଖ୍ୟାତକୁ ଖ୍ୟାତ ବୋଲି ମନେ କରି ଓଲଟି ଗର୍ବ କରନ୍ତି ।

ଗଧ ଓ ଖଚର ।

(*)

ଗଧ ଓ ଖଚର ।

ଜଣେ ଲୋକ ଗୋଟିଏ ଗଧ ଗୋଟିଏ ଖଚର ଉପରେ ଜନ୍ମ ସ୍ଥାନ ନଦ ଏକସ୍ଥାନକୁ ଯିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି । ସମାନ ଭୂମିରେ ବୋହଁ ଦୋନ ଚାଲିବାବେଳେ ଗଧକୁ କିଛି ବାଧ ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ପାହାଡ଼ିଆ ବାଟ ପଡ଼ିଲା, ସେ ଆଉ ପାରିଲା ନାହିଁ । ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଚାଲି ଶେଷରେ ସେ ଖଚରକୁ କହିଲା, “ଭାଇ ! ମତେ ଭାରି କଷ୍ଟ ହେଲାଣି, ତୁ ଯେବେ ଦୟା କରି ଖଣ୍ଡେ ବାଟ ମୋ ବୋହଁରୁ ଗୁଡ଼ିଏ ଧରିନୁ, ତେବେ ମତେ ଆଉ ଏତେ ବାଧନ୍ତା ନାହିଁ ।” ଯେତେ କହିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଖଚର ଗଧ କଥା କମା ଶୁଣିଲା ନାହିଁ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ଗଧଟି ବାଟରେ ପଡ଼ି ମରିଗଲା । ଲୋକଟି ଏପରି ନିଜାଇ ବାଟରେ ଆଉ କିଛି ଉପାୟ ନ ଦେଖି ଖଚର ଉପରେ ଗଧର ବୋହଁତଳ ନଦି ଦେଲା । ଶେଷରେ ଗଧର ଚମଡ଼ା ଖଣ୍ଡି ମଧ୍ୟ ଛଡ଼ାଇ ଚାହାରି ଉପରେ ବୋହଁର କଲା । ଏତେ ଭାରି ବୋହଁରେ ଗାଁ ଗାଁ ହୋଇ ଖଚର ଭାବିଲା, ‘ମୋ ପ୍ରତି ଠିକ୍ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିଲା । ମୁଁ ଯଦି ଗଧର ଅପଦ ବେଳେ ତାକୁ ଟିକିଏ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି, ତାହାହେଲେ ମୋର କେବେହେଁ ଏ ଦଶା ହୋଇ ନଥାନ୍ତା ।’

(୭)

ବାଳକ ଓ ବାଦାମ ମାଠିଆ :

ଗୋଟିଏ ମାଠିଆରେ ଶୁଦ୍ଧ ବାଦାମ ଫୁଣ୍ଡି ହୋଇଥିଲା । ଗୋଟିଏ ବାଳକ ମାଠିଆ ଭିତରେ ଛାତ ପଛରେ ଲୋଭ କରି ମୁଠାରେ ଯେତେ ବାଦାମ ଥର ବେଳେ ଥର ଛାତ କାଢ଼ି ଆଣିଲା ବେଳକୁ ମାଠିଆ ବେକରେ ଲାଗି ଛାତ ଅଟକି ରହିଲା । ବାଦାମର ଲୋଭ ଶୁଦ୍ଧ ପାରୁ ନାହିଁ, କି ଛାତ ମଧ୍ୟ ବାହାର କରି ପାରୁ ନାହିଁ, ଏହିପରି ଭାବରେ ରହି ଶେଷରେ ବାଳକଟି ହଜାଡ଼ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗୋଟିଏ ଲୋକ ଏହା ଦେଖି ବାଳକକୁ କହିଲା, “ଆରେ ବେଶି ପାଇଁ ଲୋଭ କରୁଛୁ କାହିଁକି ? ଅଳ୍ପରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେ । ତାହାହେଲେ ଅଳ୍ପେଶରେ ଛାତଟି କାଢ଼ି ଆଣି ପାରବୁ ।” ବାଳକଟି ସେହିପରି କରିବାରୁ କିଛି ବାଦାମ ମଧ୍ୟ ପାଇଲା, ଛାତଟି ମଧ୍ୟ ବାହାର ଆସିଲା ।

ବେଶି ପାଇଁ ଲୋଭ କଲେ ମୂଳରୁ ବହୁ ହୁଏ ନାହିଁ ।

(୮)

ଛଦ୍ମବେଶୀ ଗଧିଆ ।

ଥରେ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆ ମନେ କଲା, ମୁଁ ଯେବେ ଗୋଟିଏ କପଟ ବେଶ ଥରି ପାରେ, ତାହାହେଲେ ମୋର ଆଉ ଖାଇବା ପିଇବାର ଅଭାବ ହେବ ନାହିଁ, ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କରି ମେଣ୍ଟା ପଲକୁ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ବସି ଖାଇବି । ଏହିପରି ଭାବ ଶୁଣି ଏ ମେଣ୍ଟା ଚମଡ଼ାରେ ଦେହକୁ ଭଲ କରି

ଦୋହର ଦେଇ ସେ ମେଣ୍ଟାପଲଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଚରବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଜଗୁଆଳ ମଧ୍ୟ ସେ କଥା ଜାଣି ପାରିଲା ନାହିଁ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲାବେଳେ ଜଗୁଆଳ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମେଣ୍ଟାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଗୁହାଳରେ ଲାଞ୍ଜ ନେଇ ଭର୍ତ୍ତି କରି ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ତାହା କଲଦେଲା । ରାତିରେ ଜଗୁଆଳର ଗୋଟିଏ ମେଣ୍ଟା ଦରକାର ପଡ଼ିବାରୁ ସେ ଗୁହାଳକୁ ଯାଇ ସେହି ଗଧୁଆକୁ ଅନ୍ଧାରରେ ମେଣ୍ଟା ବୋଲି ଭ୍ରାବି ଆଣି ହାଣି ପକାଇଲା । ଗୁପ୍ତବେଦରେ ମେଣ୍ଟା ମାରିବାକୁ ଯାଇ ଶେଷରେ ଗଧୁଆ ନଜେ ହାଣି ଖାଇଲା ।

ସେ ପରର ଅନିଷ୍ଟ ଖୋଜେ, ତାର ନିଜର ଅନିଷ୍ଟ ହୁଏ ।

(୮)

ମୂର୍ତ୍ତିକ ସତ୍ତ୍ୱ ।

କି ଉପାୟ ନଲେ ବିରାଡ଼ି ଭୟରୁ ରକ୍ଷା ମିଳେ, ଏଥିପାଇଁ ଦିନେ ମୁଷାମାନେ ମିଳି ଗୋଟିଏ ସତ୍ତ୍ୱ କଲେ । ନାନା ବିରାଡ଼ିର ଡର୍କ ହୋଇ ଶେଷକୁ ସ୍ଥିର ହେଲା ଯେ, ବିରାଡ଼ି ବେଳରେ ଗୋଟିଏ ଘଣ୍ଟି ବାଜିଦେଲେ ସବୁଠାରୁ ଭଲ ହେବ । ତାହାହେଲେ ବିରାଡ଼ି ଆସିବାବେଳେ ମୁଷାମାନେ ଘଣ୍ଟିର ଟଣ୍ ଟଣ୍ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ସତର୍କ ହୋଇ ନିଜ ନିଜ ଗାଈକୁ ପଲାଇ ଯିବେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ କଥା ଉଠିଲା—ଘଣ୍ଟିଟି ବାଜିବ କିଏ, କେହି ଆଉ ଯାହାସ କରି ବାହାରିଲେ ନାହିଁ ।

ମୁହଁରେ କହିବାଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ କରିବା ବହୁତ ଅନୁର ।

ମାଙ୍କଡ଼ ଓ କେଉଁଟ ।

ଗୋଟିଏ ମାଙ୍କଡ଼ ଗଛ ଉପରେ ବସି ଦେଖି ପାରିଲା ଯେ, କେତେଗୁଡ଼ିଏ କେଉଁଟ ନଦୀରେ ଜାଲ ପକାଇଅଛନ୍ତି । ସେ ଛୁପି ରହି ସେମାନଙ୍କର ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖୁଥାଏ । କେଉଁଟମାନେ କିଛି ସମୟ ପରେ ମାଛଧରା ଶେଷ କରି ଜାଲକୁ ନଦୀ ଅତଡ଼ାରେ ରଖି ଦେଇ ଘରକୁ ଖାଇବାକୁ ଗଲେ । ଜନୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମାଙ୍କଡ଼ମାନେ ବଡ଼ ନକଲ କରି ପାରିନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ଝୁଲିଯିବାର ଦେଖି ସେ ଗଛରୁ ଓହ୍ଲାଇ କେଉଁଟମାନଙ୍କ ପରି ଜାଲ ପକାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ଶେଷରେ ସେହି ଜାଲରେ ନିଜେ ଛନ୍ଦି ହୋଇ ବୁଡ଼ିଯିବା ସମୟରେ ଭବିଷ୍ୟ, “ମତେ ଠିକ୍ ଦଣ୍ଡ ମୋହୁଛି । ଯେ ଦିନେ ଜାଲ ଧରି ନାହିଁ, ତାର ସେଥିରେ ମାଛ ଧରିବାକୁ ଯିବା କି ଅବଶ୍ୟକ ଥିଲା ?”

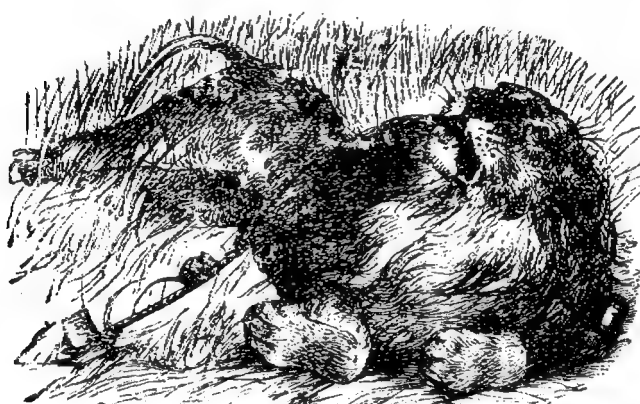

(୧୦)

ସଂହ ଓ ମୂଷା ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ସଂହ ନିକରେ ଗୋଇଛୁ, ଏପରି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ମୂଷା ତା ମୁହଁ ଉପର ଦେଇ ଦୌଡ଼ି ଯିବାରୁ ତାର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ସଂହ

ରାଗରେ ଉଠି ମୂଷାକୁ ଧରି ମାରି ପକାଇବାକୁ ବସିଲା । ମୂଷା କାତର ଭାବରେ କହିଲା, “ଆଜି ଦୟା କରି ମୋତେ ଶୁଦ୍ଧ ଦିଅ, ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଦିନେ ତୁମ୍ଭର ଉପକାର କରିବି ।” ଏ କଥାରେ ସଂହ ଟକିଏ ହସି ତାକୁ ଶୁଦ୍ଧ ଦେଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ ଦୈବାତ୍ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଶିକାରୀ ସେହି ସଂହକୁ ଧରି ବୁଦ୍ଧି ଶକ୍ତି କରି ଦୌଡ଼ରେ ବାନ୍ଧି ପକାଇଲେ । ସଂହ ବୁଦ୍ଧିରେ ପଡ଼ି ଚିତ୍କାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗର୍ଜନରୁ ମୂଷା ସଂହକୁ ଚିହ୍ନି ପାରି ତା ପାଖକୁ ଆସି ଦାନ୍ତରେ ଦୌଡ଼ି ସବୁ କାଟି ପକାଇଲା ଏବଂ ତାକୁ ମୁକୁ କରି ଦେଇ କହିଲା, “ମୋଠାରୁ ତୁମେ ଯେ କେବେ କିଛି ଉପକାର ପାଇବ, ଏ କଥା ତୁମ୍ଭେ

ସ୍ୱପ୍ନରେ ସ୍ୱପ୍ନା ଭାବି ନ ଥିଲ । ମୋ କଥା ସେତେବେଳେ ତୁମେ କହିବୁ
ଭାଙ୍ଗି ଦେଉଥିଲ; କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବୁଝି ପାରୁଛୁ ସେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନର
ମଧ୍ୟ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ସଂସ୍କର କିଛି ଭୁଲକାର କରି ପାରେ ।”

(୧୧)

ବାଡ଼ି ଗୋଛା ।

ଜଣେ ବୁଢ଼ାଲୋକର କେତେଗୁଡ଼ିଏ ପୁଅ ଥିଲେ । ସେମାନେ ସବୁ-
ବେଳେ ଆପଣା ଆପଣା ମଧ୍ୟରେ କଳି ଲଗାନ୍ତି । ବୁଢ଼ା ସେମାନଙ୍କର କଳି
ବନ୍ଦ କରିବାରୁ ନାନା ଉପଦେଶ ଦେଲା । କିନ୍ତୁ କୌଣସିଥିରେ କିଛି ଫଳ
ହେଲା ନାହିଁ । ତତ୍ତ୍ୱ ସେ ଭାବିଲା, ଭବ୍ୟ ହେଲେ ବି ଅନିଷ୍ଟ ହୁଏ, ଗୋଟିଏ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଇ ଏମାନଙ୍କୁ ତାହା ବୁଝାଇ ଦେବ ।

ଦିନେ ସେ ସବୁ ପୁଅମାନଙ୍କୁ ଡାକି ଗୋଛାଏ ବାଡ଼ି ଅଣିବାରୁ କହିଲା ।
ସେମାନେ ବାଡ଼ି ଅଣିବାରୁ ସେ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ହାତରେ
ବାଡ଼ି ଗୋଛା ଦେଇ ତାକୁ ଭାଙ୍ଗିବାକୁ କହିଲା । ସମସ୍ତେ ଲାପେଡ଼ି ନାନା
ତେଣୁ କଲେ, କିନ୍ତୁ ବାଡ଼ି ଗୋଛାଟି ଭାଙ୍ଗି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ତତ୍ତ୍ୱପରେ ସେ
ଗୋଛାଟି ଫିଟାଇ ଦେଇ ଶଣ୍ଢିଏ ଶଣ୍ଢିଏ ବାଡ଼ି ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ଦେବାରୁ
ସେମାନେ ଅକ୍ଳେଶରେ ଭାଙ୍ଗିଦେଲେ । ତତ୍ତ୍ୱ ବୁଢ଼ା ସେମାନଙ୍କୁ କହିଲା,
“ବାଡ଼ିଗୁଡ଼ିକ ଏକାଠି ବନ୍ଧୁ ହୋଇଥିବାରୁ ତୁମେମାନେ କେହି ଭାଙ୍ଗି ପାରୁ
ନ ଥିଲ । କିନ୍ତୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ଅଲଗା ହୋଇଯିବାରୁ ସହଜରେ ଭାଙ୍ଗି ଦେଲ ।
ସେହିପରି ତୁମେମାନେ ଯେତେବେଳେଯାଏ ପକ୍ଷେତ ଲି ଟିଣି ଏକାଠି ଥିବ,

କେହି ତୁମମାନଙ୍କ କିଛି ଅନୁଷ୍ଠାନ କରି କରବେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଅଲଗା ହୋଇଗଲେ ତୁମମାନଙ୍କର ବଳ ଭୂଜିଯିବ ଓ ଶତ୍ରୁମାନେ ତୁମମାନଙ୍କୁ ହରାଇ ଦେବେ ।”

ଯୋଡ଼ାକୁ ଘୋଡ଼ା ସରି ନୁହେଁ ।

—*—

(୧୨)

ଗଧ ଓ ଝିଣ୍ଟିକା ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଗଧ ପଡ଼ିଆରେ ଚରୁ ଚରୁ ଝିଣ୍ଟିକାମାନଙ୍କରେ ଚିଁ ଚିଁ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଗଲା । ସେ ମନେ କଲା, “ଆହା ! ମୋର ଏହିପରି ସୁନ୍ଦର ସ୍ତର ଥାଆନ୍ତା କି ?” ସେ ଝିଣ୍ଟିକାମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲା, “ତୁମ୍ଭେମାନେ କଅଣ ଜାଣ ଯେ ତୁମମାନଙ୍କର ସ୍ତର ଏତେ ମଧୁର ହୋଇଛି ?” ସେମାନେ କହିଲେ, “କେବଳ ଶିଶିର ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଆହାର ।” ଗଧ ତହୁଁ ସ୍ଥିର କଲା, ମୁଁ ଏତେକି ଜାଲି ଶିଶିର ଜାଇବି, ତାହାହେଲେ ଶ୍ରୀଘ୍ର ମୋହର ସ୍ତର ବଦଳି ଯିବ । ଏହିପରି ଭାବି ସେ ଶ୍ଳଥସିଥା ଶୁଣି ଦେବାରୁ ଅଳ୍ପଦିନ ମଧ୍ୟରେ ମରିଗଲା ।

(୧୩)

ଭାଲୁ ଓ ଦୁଇ ପଥକ ।

ଦିନେ ଲୋକ ବଣ ମଧ୍ୟରେ ଭାଲୁ ଭାଲୁ ହଠାତ୍ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ ଦେଖି ପାରିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଅତି ଶୀଘ୍ର ଗଛ ଉପରେ ଚଢ଼ି ପଡ଼ିଆଡ଼ୁଆଳରେ ଲୁଚିଗଲା । ଅନ୍ୟ ଜଣକ ଆଉ କିଛି ଉପାୟ ନ ଦେଖି ଭାଲୁରେ ନିର୍ଜୀବ ଭାବରେ ପଡ଼ି ରହିଲା । ଭାଲୁ ତାହା ନିକଟକୁ ଆସି ତାହା

ଦେହ ସୁଦ୍ଧା ବାବେଲେ ସେ ଏପରି ଭାବରେ ବ୍ୟାଧି ପ୍ରସାସ ବନ କରି ମଲ ପରି ପଡ଼ି ରହିଲା, ଯେପରି ତାହାର ପିଣ୍ଡରେ ପାଖ ନାହିଁ । ଭଲ ତାକୁ ମଜା ମନେ କରି ଶୁଣିଗଲା, କାରଣ ଭଲମାନେ ମଜା ଦେହକୁ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଭଲ ଶୁଣିଯିବା ପରେ ଅନ୍ୟ ଲୋକଟି ଗଛରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ତାର ବନ୍ଧୁକୁ ଥଟାରେ ପଚାରିଲା, “କି ହୋ ! ଭଲ ତମ କାନ ପାଖରେ ଭୁନି ଭୁନି କରି କଣ କହୁଥିଲା କି ?” ଉତ୍ତରରେ ଅନ୍ୟ ଜଣକ କହିଲା, “ସେ ମୋତେ ଏହି ଉପଦେଶ ଦେଇଗଲା ଯେ, ବିପଦ ସମୟରେ ଯେଉଁ ଲୋକ ବନ୍ଧୁକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରେ, ତାକୁ କେବେଦି ବ୍ୟାଧି କରିବ ନାହିଁ ।”

ବିପଦକାଳରେ ଏକା ବନ୍ଧୁର ପରୀକ୍ଷା ହୁଏ ।

(୧୦)

ପୀଡ଼ିତ ସିଂହ

ଗୋଟିଏ ସିଂହ ଅତିଶୟ ବୁଢ଼ା ହୋଇଯିବାରୁ ଆଉ ଦୌଡ଼ି ଝୁପଟ ଶୀକାର କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଭୋକରେ ବିକଳ ହୋଇ ସେ ମନେ କଲା, ଏବେ ତ ବଳ ବୟସ ଗଲା, ଗୋଟିଏ ବଛା କୌଶଳ ନ କଲେ ଅଳ୍ପ ଖାଇବାକୁ ମିଳିବ ନାହିଁ । ଦିନେ ସେ ଶକ୍ତି ବେମାର ପଡ଼ିଥିବାର ବହାନା କରି ଯାଇ ନିଜ ଗୁଡ଼ା ମଧ୍ୟରେ ଲୁଚି ରହିଲା ଏବଂ ପ୍ରକାଶନୁରେ ଏ କଥା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦେଲା । ବଣର ଜନ୍ତୁମାନେ ଏଥିରେ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ତା’ ସଙ୍ଗେ ସାକ୍ଷାତ୍ କରିବାକୁ ଆସିଲେ । ସିଂହ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୁଡ଼ା ଭିତରେ ଗ୍ରାସ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏହିପରି ଅନେକ ଜନ୍ତୁ ଖାଇ ସାରିବା ପରେ, ବଳୁଆ ସିଂହର ଗୁରୁତ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା ।

ଦିନେ ବଳୁଆ ସିଂହର ଗୁଡ଼ା ନିକଟକୁ ଯାଇ ବାହାରେ ଥାଇ ସିଂହର ଦେହ କିପରି ଅଛି ବୋଲି ପଚାରିଲା । ସିଂହ ଉତ୍ତର କଲା, “ମୁଁ ନୁହେଁ ଭଲ,

ନୂତନ ମନ, ଏହିପରି ଭାବରେ ଅଛି । ତୁମ୍ଭେ ବାହାଜୀରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଛ
କାହିଁକି ? ଦୟା କରି ଟିକିଏ ଭିତରକୁ ଆସ, କଥାବାର୍ତ୍ତା ଦେବା ।” ବିଲୁଆ
କହିଲା, “ମତେ ସମା କରି, ମୁଁ ଭିତରକୁ ଯାଇ ପାରୁନାହିଁ । ମୁଁ ଦେଖୁଛି,
ସୁଦ୍ଧା ଭିତରକୁ ଯିବାର ପାଦପଥ ଅନେକ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ଫେରି ଆସିବାର ଚିତ୍ତ
ଅସୁବିଧା ନାହିଁ । ମୋର ଏଥିରେ ଚଡ଼ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।”

ଦୁର୍ଦ୍ଦିନୀ ଲୋକମାନେ ଅନେକ ବିଷୟ ଦେଖି ନିଜେ ସାବଧାନ ହୁଅନ୍ତି ।

—*—

(୧୫)

ବାଳକ ଓ ଗୟା ।

ଗୋଟିଏ ବାଳକ ପଲେ ମେଣ୍ଟା ବସୁଥିଲା । ସେ କୌତୁକରେ
ଅନେକ ଥର “ଗୟା, ଗୟା” ବୋଲି ପାଟି କରିବାରୁ ଆଖପାଖ ବାଲରେ
ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ କାମ କରୁଥାନ୍ତି, ସେମାନେ ଦୌଡ଼ି ଆସନ୍ତି । କିନ୍ତୁ
ଯେତେବେଳେ ଦେଖନ୍ତି ଯେ, ବାଳକ ଖାଲି ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଦେଖିବା ଲାଗି ଏପରି
କରୁଛି, ସେମାନେ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଫେରି ଯାନ୍ତି । ପଛକୁ ଲୋକମାନେ
ବିଚକ୍ରି ହୋଇ ସ୍ଥିର କଲେ ଯେ, ଏହିକି ଜାଣିଲେ ଆମେ ଶୁଣିବା ନାହିଁ ।

ଦିନେ ପ୍ରକୃତରେ ଗୟା ଅସିବାରୁ ବାଳକ ଭୟରେ “ଗୟା,
ଗୟା” ବୋଲି ପାଟି କରି ଉଠିଲା, କିନ୍ତୁ ଏଥର କେହି ତା କଥା ଶୁଣିଲେ
ନାହିଁ । ଫଳରେ ଏହି ହେଲା ଯେ, ବାଳକଟି ଗୟା ଦ୍ଵାରରେ ପ୍ରାଣ
ହରାଇଲା ।

ଯେଉଁ ଲୋକ ବରବର ମିଛ କହେ, ସେ ଥରେ ସତ କଥା କହିଲେ
ସୁଦ୍ଧା କେହି ତାକୁ ବିଶ୍ଵାସ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

—*—

(୧୭)

କୋକିଶିଆଳି ଓ ଛେଳି :

ଦିନେ ଗୋଟିଏ କୋକିଶିଆଳି ବାଟରେ ଯାଉ ଯାଉ ଗୋଟିଏ ଗହୀରଥ କୁଅ ଭିତରେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ଉପରକୁ ଆସିବାର କୌଣସି ଉପାୟ ନ ଦେଖି ସେ କୁଅ ମଧ୍ୟରେ ଥାଏ । ଏପରି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଛେଳି ଗୋଷରେ ଆଉଟ ପାଉଟ ହୋଇ ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । କୋକିଶିଆଳିକୁ କୁଅ ଭିତରେ ଦେଖି ଛେଳି ତାକୁ ପାଣିଟା ଭଲ କି ମନ ବୋଲି ପଚାରିଲା । କୋକିଶିଆଳି ନିଜର ବିପଦ କଥା କିଛି ନ କହି ପାଣିର ଭାରି ପ୍ରଶଂସା କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଛେଳି କୋକିଶିଆଳି କଥାରେ ବିଶ୍ୱାସ କରି କିଛି ନ ଭାବି ନ ଚିନ୍ତି, କୁଅଭିତରକୁ ଡେଇଁପଡ଼ିଲା । କିନ୍ତୁ କୋକିଶିଆଳି ତାକୁ ଉତ୍ତମ୍ଭକ୍ତ ବିପଦ କଥା ଜଣାଇ ଦେବାରୁ ଛେଳି ମନରେ ବଡ଼ ଭୟ ହେଲା । କୋକିଶିଆଳି କହିଲା, “ଉଦ୍ଧାର ପାଇବାର କେବଳ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ଅଛି । ତୁମେ ଆଗଗୋଡ଼ କାନ୍ଥରେ ଦେଇ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ ଝୋଟି ଛିଡ଼ା ହେଲେ ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ପିଠିଉପରେ ଉଠି ପାର ହୋଇ ଯିବି ଏବଂ ଘରେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଉଠାଇ ନେବି ।” ଛେଳି ଏଥିରେ ରାଜି ହେବାରୁ କୋକିଶିଆଳି ତା ପିଠି ଉପରକୁ ଡେଇଁପଡ଼ି ନିରାପଦରେ ଉପରକୁ ଉଠି ଚାଲିଗଲା ।

ଛେଳି କୋକିଶିଆଳିର ଚଞ୍ଚଳତା ବୁଝି ପାରି ତାକୁ ବାଳ ଦେବାରୁ ସେ କହିଲା, “ଆରେ ନିବୋଧ, ତୋ ଦାଈରେ ଯେତେ ବାଳ ଅଛି ମୁଣ୍ଡରେ ଯଦି ସେଇବ ବୁଦ୍ଧି ଥାଆନ୍ତା ତୁ ବାହାର ଆସିବାର ବାଟ ନ କରି କେବେହେଁ ଭିତରକୁ ଯାଇ ନଥାନ୍ତୁ ।” ଏହା ଶୁଣି ଛେଳି କହିଲା, “ହଁ ମୁଁ କି ନିଜ ହାତରେ ଏହା ଅବଜ୍ଞତ, ତେବେ ଦୋଷ ଦେଇ କଣ ହେବ ?”

“ଆପଣା ହସ୍ତେ କିଛି ଛେଦି କେ ତାର ଅଛି ପ୍ରତିବାଦ ।”

(२७)

ଗଢ଼ିଆ ଓ ବଗିଚା ।

ଗୋଟିଏ ଗଧଆର ତଣ୍ଡିରେ ଶ୍ରେଣୀ ଦାଉ ଲାଗିଯିବାରୁ ସେ ଗୋଟିଏ ବଗରୁ କହିଲା, “ତୁ ଯେବେ ମୋ ତଣ୍ଡି ଉଠରେ ମୁଣ୍ଡ ଡର୍ଜି କରି ଦାଉଣ୍ଡ ବାଦାର କରି ଦେବୁ, ତେବେ ମୁଁ ତୋତେ ଅନେକ ପୁରସ୍କାର ଦେବି । ବର ଦାଉ ବାଦାର କରି ଦେଇ ଯାଉ ଯେତେବେଳେ ପୁରସ୍କାର ମାଗିଲି, ଗଧଆ

ଦାନୁ କଡ଼ା ମଡ଼ା କରି ପାଟ କରି କହିଲା, “ଭୁ ଯେ ଗୋଟିଏ ଗନ୍ଧାର ପାଟ
 ଭିତରୁ ନିରାପଦରେ ମୁଣ୍ଡ ବାହାର କରି ଆଣି ପାରିଲୁ, ଏହି ଭୋର
 ଯଥେଷ୍ଟ ପୁରସ୍କାର । ତୁ ଆଉ ଅଧିକ କଣ ଚାହୁଁ ?”

ସିଂହ ଓ କାଠୁରୀ ।

ଦିନେ ଜଣେ କାଠୁରୀ ତାର ଝିଅକୁ ସଙ୍ଗରେ ଘେନି ବନକୁ ଯାଉଥିଲା । ଝିଅକୁ ଦେଖି ଗୋଟିଏ ସିଂହର ତାକୁ ବନ୍ଦୀ କରିବାକୁ ଲାଗି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଦେଲା ଏବଂ ସେ ସେ କଥା ଯାଇ ତା ବାଧକୁ କହିଲା । କାଠୁରୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବନ୍ଧନ ସଙ୍କଟରେ ପଡ଼ି ଉଠିଲା, “ନାହିଁ କରଦେଲେ ସିଂହ ଶୁଣିଯାଇ ନାନା ଅନୁଷ୍ଠାନ କରିବ ଓ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ବଢ଼ି ବିପଦ ।” ଏହିପରି ଭାବି ସେ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ଫୁଲ କରି ସିଂହ କହିଲା “ଦେଖ, ତମକୁ କିନ୍ତା ଦେବାକୁ ମୋର କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳ ନାହିଁ । ତମ ପରି ସୁପାତ୍ର କେତେ ଜଣଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ଘଟେ ? କେବେ ତୁମର ଦାନ୍ତ ଓ ନଖ ଦେଖି ମୋ ଝିଅ ଲାଗି ଡରୁଛି । ତୁମେ ଯଦି କଦୁ ମୁ ତୁମର ନଖ ଓ ଦନ୍ତ ଉପାତ୍ର ଦେବ, ତାହାହେଲେ ଆଉ କିଛି ବାଧା ରହିବ ନାହିଁ ।”

ସିଂହ ଖୁସି ହୋଇ ଏଥିରେ ରାଜି ହେଲା । କାଠୁରୀ ବହୁତ ତାର ସବୁ ଦାନ୍ତ ଓ ନଖଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ମୂଳ କରି ଦେଲା । ଏହା ପରେ ସିଂହ ଫୁଲି ଯେତେବେଳେ କିନ୍ତା ମାଗିଲା କାଠୁରୀ ଆଉ ତାକୁ କଦୁ ନ କରି ଖଣ୍ଡେ ବାଡ଼ି ଧରି ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରକୁ ଚାଲି ଦେଇ ଆସିଲା ।

(୧୯)

ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଓ ଝିଣିକା ।

ଗୀତକାଳରେ ଦିନେ ପିମ୍ପୁଡ଼ିମାନେ ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳରୁ ସାଇତାଥବା ଖାଦ୍ୟକୁ ଖରାରେ ଶୁଖାଇଥିଲେ । ଏପରି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଝିଣିକା ଅନାହାରରେ ମରମର ହୋଇ ସେହି ବାଟରେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ କାନ୍ଦର ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କୁ କିଛି ଖାଦ୍ୟ ମାଗିଲା । ସେମାନେ ପଚାରିଲେ, “ତୁମେ ଖରାଦିନରେ କିଛି ଖାଦ୍ୟ ସଞ୍ଚୟ କରି ରଖିଲ ନାହିଁ କାହିଁକି ?” ସେ ଉତ୍ତର କଲା, “ମୋର ସେତେବେଳେ ଅଦୌ ସମୟ ନ ଥିଲା; ଗୀତ ଗାଇବାରେ ମୋର ସମୟ କଟି ଯାଇଥିଲା ।” ପିମ୍ପୁଡ଼ିମାନେ ଘୃଣାରେ କହିଲେ, “ତୁମେ ଯଦି ନିବୋଧ ଭାବରେ ଖରାଦିନଯାଏ କେବଳ ଗୀତ ଗାଇ ଗାଇ କଟାଇ ଦେଲ, ତେବେ ଗୀତଦିନରେ ତୁମେ ନିଷ୍ଠୁର ଉପାସ ରହିବ । ସେଥିଲାଗି ଅନ୍ଧ କିଏ କଣ କହିବ ?”

(୨୦)

ଗଧ ଓ କୁକୁର ।

ଜଣେ ଲୋକର ଗୋଟିଏ ଗଧ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର କୁକୁର ଥିଲା । ଗଧଟି ଶାଳରେ ଥାଏ । ତାକୁ ବୁଟ ଓ ଦାସ ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯାଏ । କୁକୁରଟି ଅନେକ କୌତୁକ ଓ ଗୁରୁତ୍ୱ ଜାଣିଥିଲା । ସେଥିଲାଗି ସେ ମୁନବର ବଡ଼ ପ୍ରିୟପାତ୍ର ଥିଲା । ଯେତେ ଭଲ ଜିନିଷ ଦେଉ ପଛକେ ମୁନବ ତାକୁ ଟିକିଏ ନ ଦେଇ କିଛି ଖାଉ ନ ଥିଲେ । ମୁନବ ତାକୁ କୋଳରେ ଧରି ଅନେକ ଗୋଲ କରୁଥିଲେ ଓ କୁକୁରଟି କାଳ ଉପରେ ନାଚି ହୁଦି ତାକୁ ଦେଖି

କରୁଥିଲା । ବରଷା ଗଧକୁ କନ୍ଥା ଲଟାରୁ ବାଠ ଅଣିବା, ଭାର ବୋହାବା ପଛୁଛି ନାନା କଠିନ ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା ।

ଗଧ ମନେ କଲା, କୁକୁର ବଡ଼ ସ୍ବର୍ଗରେ ଅଛି, ମୁଁ ଖାଲି କାମ କରି କରି ମରୁଛି । ମୁଁ ଯଦି ତା ପରି ମୁନିବ ପାଖରେ ଯାଇଁ ନର୍କ କୁଦା କରିବି ତାହା-
ମେଲେ ମତେ ମୁନିବ ବଡ଼ ଆଦର କରିବ । ଏହିପରି ଭାବି ସେ ଦିନେ ଦୌଡ଼ି
ଛୁଣ୍ଡାଇ ମୁନିବର ଘର ଭିତରେ ଯାଇଁ ପଶିଲା ଓ ଶୁଣିପିଟି ଦୋଇ ମୁନିବର
ଗୁରୁ ପାଖରେ ନାତିବାକୁ ଲାଗିଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ସେ ମୁନିବ ଉପରକୁ
କୁକୁର ଘରି ଡେଇଁବାକୁ ଯାଇ ମେଜ ଉପରେ ଥିବା ସବୁ ଜିନିଷ ଭାଙ୍ଗି ଖଣ୍ଡ
ଖଣ୍ଡ କରି ଦେଲା । ଶୁକରମାନେ ଘର ଭିତରେ ଏପରି ଗୋଲମାଲ ଶୁଣିବାରୁ
ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ ଓ ମୁନିବର ବିପଦ ଦେଖି ଗଧକୁ ପିଟି ପିଟି ଶାଳକୁ ତଳେ
ଦେଲେ । ଗଧ ମାଡ଼ରେ ଦରମା ମୋଇ ଶାଳ ଭିତରେ ପଡ଼ି ରହିଲା ଓ
ଭାବିଲା “ମୁଁ ମୋର ସଙ୍ଗ ଗଧମାନଙ୍କ ପରି ପରିଶ୍ରମ ନ କରି ସେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ
କୁକୁର ପରି ଅଳସରେ ଦିନ କଟେଇବି ବୋଲି ମନେ କରିଥିଲି । ମତେ ଏ
ଦଣ୍ଡ ଦୁଃଖ ନାହିଁ, ଅଉ କାହାକୁ ଦୁଃଖ ?

ଯେହ୍ନା କାମ ଯେହ୍ନାକୁ ସାଜେ ।

(୨୧)

କୃଷ୍ଣ ଭିତରେ ଥିବା କୁକୁର ।

ଗୋଟିଏ କୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ବଳଦମାନଙ୍କ ଯାଇଁ ଦାନା ରଖା ହୋଇଥିଲା ।
ବଳଦମାନେ ଖାଇବ କୁ ଆସିଲାବେଳେ ଗୋଟିଏ କୁକୁର କୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ପଶି
ଭୁକ୍ତ ଓ କାମୁଡ଼ିବାକୁ ମିଶି କାହାରିକୁ ଖାଇବାକୁ ଶୁଣି ଦେଲା ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ
ବଳଦ କହିଲା, “ଏପରି ଲୋଭ କୁକୁର ମୁଁ କାହିଁ ଦେଖିନାହିଁ । ସେ ନିଜେ
ଖାଇବ ନାହିଁ ବ କାହାରିକୁ ଖିଆଇ ଦେବ ନାହିଁ ।”

(୨୦)

ଲଞ୍ଜକଟା ବଲୁଆ ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ବଲୁଆ ଜାଲରେ ପଡ଼ି ପଳାଇ ଯିବା ସମୟରେ ତାକୁ
ଲଞ୍ଜକଟା ଛୁଣିଗଲା । ଲଞ୍ଜରେ ସେ ଆଉ କାହାର କିଟକି ନ ଯାଇ ଭାବିଲା,

“ଆଉ ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଗେ ଯାଇ କପର ମୁହଁ ଦେଖାଇବ ? ସବୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଅନ୍ୟ ବିଲୁଆମାନଙ୍କୁ ଏହିପରି ଲାଞ୍ଜକଟା କରି ପାରନ୍ତି, ତାହାହେଲେ ମୋର ଆଉ କିଛି ଚୁଞ୍ଚ ରହନ୍ତା ନାହିଁ ।” ଏହିପରି ମନେ କରି ସେ ଦିନେ ସବୁ ବିଲୁଆମାନଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲା, “ଦେଖ, ଏ ଲାଞ୍ଜଟା ଯୋଗୁଁ ଅମ୍ଭେମାନେ କେତେ ଅସୁବିଧା ଦେଖୁଅଛୁ । ଏଇଟା କାଟି ଦେଲେ ଅମ୍ଭଠାରୁ ବଳି ଅଉଁ କିଏ ସୁନ୍ଦର ଦିଶନ୍ତା ! ଆଉ ବୁଆଟେ ଏଇଟାକୁ ଗୋହରା ଫଳ କହୁ ? ଖାଲି ଅମ୍ଭର ଅସୁବିଧା ହେଉଛି ମାତ୍ର ।” ଏହା ଶୁଣି ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା ବିଲୁଆ କହିଲା, “କଲ ! ତମ ଲାଞ୍ଜ ଡାକି ଛୁଣି ଯାଇ ନ ଥିଲେ ତମେ କଦାପି ଏପରି ଉପଦେଶ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ ।”

(୩)

କେଉଁଟ ଓ ଛୋଟ ମାଛ ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ କେଉଁଟ ଦିନତମାମୁ ଜାଲ ପକାଇ ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ଳେଷ ମାଛ ଧରିଲା । ମାଛଟି ବହୁତ ଖୋସାମତ କରି କେଉଁଟକୁ କହିଲା, “ମତେ ଧରି ତମର କି ଲାଭ ହେବ ? ମୋର ଦାମ୍ ବା ବର୍ତ୍ତମାନ କେତେ ହେବ, ମୁଁ ଏହିକ୍ଷଣି ନିତାନ୍ତ ଶ୍ଳେଷ ହୋଇଛି । ତମେ ଯଦି ମତେ ନ ମାର ନାହିଁରେ ଶୁଣିଦିଅ, ମୁଁ କେତେ ଦିନ ପରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ମାଛ ହେବି । ସେତେବେଳେ ତମେ ମତେ ଧରି ଧନୀଲେକମାନଙ୍କୁ ଦିବଲେ ଅବେକ ଲାଭ କରି ପାରବ ।” କେଉଁଟ କହିଲା, “କାଲେ ପରେ ଦେଖି ଲାଭ ହେବ ବୋଲି ଯଦି ମୁଁ ହାତରେ ପାଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ତୋତେ, ତୁମେ କେତେ ଦୁନିଆରେ ମୋଠାରୁ ବଳି ଓଲୁ ଅଉଁ କିଏ ଅଛୁ ?”

(୨୨)

କୃପଣ ଲୋକ ।

ଗୋଟିଏ କୃପଣ ଲୋକ, ତାର ଯାହା କିଛି ଟଙ୍କା ପଇସା ଥିଲା ସେ ସବୁ ଦେଇ ଖଣ୍ଡେ ସୁନା କଣି ଆଣିଲା ଓ ତାକୁ ନେଇ ଘର ଭିତରେ ମାଟି ଡୋଳି ପୋତି ପକାଇଲା । ସେ ପ୍ରଭାତେ ସେ ସୁନାଖଣ୍ଡିକ କାନ୍ଧି ଥରେ ଦେଖେ ଓ ପୁଣି ସେହିପରି ରଖିଦିଏ । ତାର ମୂଲ୍ୟାଦି ଦିନେ ଏକଥା ଜାଣି ପାଇ ସୁନାଖଣ୍ଡି ଡୋଳି ଦେଇଗଲା । ତହିଁ ଅରଦନ ସେ ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରାବ ଦେଖେ ସେ ସେଠାରେ ଆଉ ସୁନା ନାହିଁ, ସେ ବାଲି ଛୁଣ୍ଟାଇ ହାତ କରୁଛି ଭେଁ ଭେଁ କରି ରଡ଼ି ପକାଇଲା । ଜଣେ ପଡୋଶୀ ତାଠାରୁ ସବୁ କଥା ଶୁଣି କହିଲା “ତମେ ଚିତ୍ତରେ ମନ ଦୁଃଖ କରୁଛ କାହିଁକି ? ଖଣ୍ଡିଏ ପଥର ନେଇ ସେହି ଗାତରେ ରଖି ଦେଇ ମନେ କରି ସେ ସେହି ଖଣ୍ଡି ତମର ସୁନା । ସୁନାହାର ତମର ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା, ଏହାହାର ମଧ୍ୟ ତାହା ହୋଇ ପାରବ । ତମେ ଯେତେବେଳେ ସୁନାର କିଛି ବ୍ୟବହାର କରୁ ନ ଥିଲ ତାହା ଥିବା ନ ଥିବା ତମ ପକ୍ଷରେ ସମାନ ।”

(୨୩)

ଜ୍ୟୋତିଷ ।

ଜଣେ ଜ୍ୟୋତିଷ ପ୍ରଭାତେ ଗାତରେ ବାହାରକୁ ଆସି ନକ୍ଷତ୍ରଗଣନା କରନ୍ତି । ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ସେ ଆକାଶକୁ ଏକଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନାଇ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଅବସ୍ଥାତ୍ ଗୋଟିଏ କୁଅରେ ଶସିପଡ଼ିଲେ । ପଡ଼ିଯାଇ ହାତ ଗୋଡ଼ି ଛୁଣି ଯିବାରୁ ସେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ବଡ଼ ପାଟି କରି ହୁରି ପକାଇଲେ । ଗୋଟିଏ ଲୋକ କୁଅ ନିକଟକୁ ଦୌଡ଼ି ଯାଇ ଯେତେବେଳେ ସବୁ କଥା ଶୁଣିଲା, ସେ କହିଲା “ସ୍ବର୍ଗରେ କଣ ଅଛି ଜାଣିବାକୁ ଯାଇ ତମେ ସେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ କଣ ଅଛି ତାହା ଜାଣି ପାରୁ ନାହିଁ !”

(୨୭)

ବଣଗଧ ଓ ସିଂହ ।

ଦିନେ ସିଂହ ଗୋଟିଏ ବଣଗଧକୁ ଡାକ କହିଲା, “ଦେଖ ମୋ ଦେହରେ ଜୋର ଦେଖି କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଦୌଡ଼ି ପାରି ନାହିଁ । ଅମେ ଦୁଇ ଜଣ ସଦି ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଶିକାର କରିବା ତାହାହେଲେ ଅମର ଅଛି ଖାଇବ, ପିଇବାର ଅଭାବ ହେବ ନାହିଁ । ତୁମେ ଯାହା ସଙ୍ଗେ ବଳରେ ନ ପାରିବାର ମୁଁ ଯାଇ ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି ଓ ମୁଁ ଯାହାକୁ ଚାହିଁ ନ ପାରିବି ତୁମେ ଯାଇଁ ତାକୁ ଧରିବ ।” ଗଧ ଖୁସି ହୋଇ ଏଥିରେ ରାଜ ହେଲା ।

ଦୁହେଁଯାକ ମିଳି ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ଜନ୍ତୁ ଶିକାର କରି ସାରିଲାକୁ ସିଂହ ତାକୁ ଭାଗ କରିବାକୁ ବସିଲା । ସମୁଦାୟ ଶିକାରକୁ ଛିନି ଭାଗ କରି ଦେଇ ସାରିଲାକୁ ସିଂହ କହିଲା, “ପ୍ରଥମ ଭାଗଟି ତ ଗଲ ମୋର ରଜାଭାଗ ଦୁଇଗୁଣ ଭାଗଟି ମଧ୍ୟ ଭାଗଦାରଗୁଡ଼ିଏ ମୋର ପାଇଁ । ବାକି ରହିଲା ଦୁଇଗୁଣ ଭାଗଟି, ଏ ଭାଗଟି ତୁମେ ଯଦି ମତେ ଶୁଣି ଦେଇ ଏଠାରୁ ଶୀଘ୍ର ନ ଯିଲୁଥା ତାହା ହେଲେ କହିଦେଉଛୁ ତୁମର ବଡ଼ ଅନିଷ୍ଟ ହେବ ।”

ଜୋର ଯାହାର ମୂଲ୍ୟକ ତାର ।

(୨୮)

ବିଲୁଆ ଓ କାଉ ।

ଗୋଟିଏ କାଉ ଅଳ୍ପରେ ଖଣ୍ଡେ ମାଂସ ଧରି ଗଛ ଉପରେ ବସିଥିଲା । ସହା ଦେଖି ବିଲୁଆ ପାଟିରୁ ଲାଲ ଗଢିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବିପର ସେ ମାଂସ ଖଣ୍ଡକ ପାଇବ ଏଥିଲାଗି ସେ ଗୋଟିଏ କୌଶଳ ବାହାର କଲା । ବିଲୁଆ ବଡ଼

ପାଠ କରି କହିଲା, “କାଉଁ ବ ସୁନ୍ଦର ପତ୍ନୀ ! ତାର ଗର୍ଭାଶୟ ଯେପରି ସୁନ୍ଦର, ବର୍ଣ୍ଣିତ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି । ଅହା ! ତାର ଦେହଟି ଯେପରି ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ସଦୃଶ ସେହିପରି ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥାଆନ୍ତା ତାହାହେଲେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ପତ୍ନୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରଜା ବୋଲୁଥିଲେ ।” ବିଲୁଆ ଏତକ ବଞ୍ଚନା କରି କହିଥିଲା । କାଉଁ ସେ କଥା ଶୁଣି ନ ପାରି ରଜାଙ୍କର ଦେଇ ଗୀତ ଗାଉବାକୁ ଅରମ୍ଭ କଲେ ବେଳକୁ ମାଂସଖଣ୍ଡି ତଳେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ବିଲୁଆ ସେ ଖଣ୍ଡିକ ଶୀଘ୍ର ଗୋଟାଇ ନେଇ ନାଉଁକୁ କହିଲା, “ଭାଇ କାଉଁ, ତମର ସ୍ବରଟି ବେଶ ଭଲ, ବିଲୁ ତମର ବୁଦ୍ଧିଶୁଦ୍ଧି ଅଦୌ ନାହିଁ ।”

ଶେଷ ଲୋକଙ୍କୁ ଠକାଇବାକୁ ଖୋସାମନ୍ତଠାରୁ ଆଉ ଭଲ ଉପାୟ ନାହିଁ ।

— ୫ —

(୨୮)

ପାଠକ ଦୃଶ୍ୟ

ଗୋଟିଏ ଦୃଶ୍ୟର ଦେହ ଦୁଃଖ ଦେବାକୁ ସେ ଆଉ କେଉଁ ଅଞ୍ଚଳ କରି ବୁଲି ନ ପାରି ପଡ଼ିଆର ଗୋଟିଏ କଣ୍ଠରେ ପଡ଼ି ରହିଲା । ତାର ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବମାନେ ଏ ଖବର ପାଇ ତାକୁ ସଂଯୋଜିବାକୁ ଆସିଲେ । ଆସି ତା ପାଖରେ ଯେଉଁ ଦାସ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ସମସ୍ତେ ପୁଲୁଏ ପୁଲୁଏ ଖାଉ ଖାଉ ଶେଷ କରିଦେଲେ । ବିଲୁଆ ଦୃଶ୍ୟଟି ଯାହା ଟିକିଏ ଭଲ ହୋଇ ଅସୁଥିଲା କିନ୍ତୁ ଖାଇବାକୁ ନ ପାଇ ଦୁଇ ଦିନରେ ମରିଗଲା ।

କୁସଙ୍ଗୀମାନଙ୍କଦ୍ବାରା ଭୟ ଅପେକ୍ଷା ଅନିଷ୍ଟ ବେଶି ହୁଏ ।

(୧)

କଲ୍ୟାଣ ଓ ମେଣ୍ଟ ।

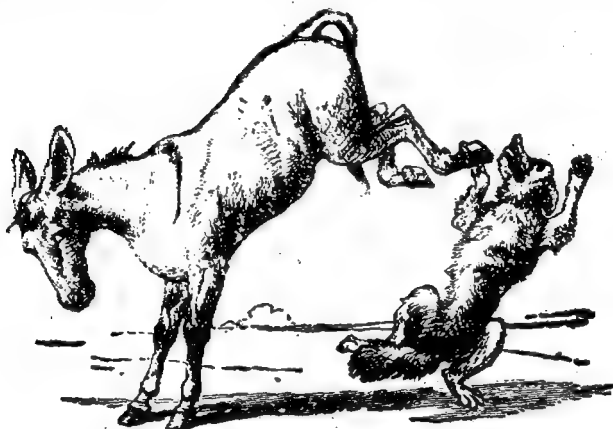
ଦିନେ କଲ୍ୟାଣମାନେ ମେଣ୍ଟମାନଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଦେଖ, ତମ ଆମ ମଧ୍ୟରେ କାହିଁକି ସବୁବେଳେ ଏପରି ଗୋଟାଏ ବିବାଦ ଥିବ ? ଶୁଭ, ଏଥର ଏଣିକି ଆମେମାନେ ଏକସଙ୍ଗେ ମିଳି ମିଶି ହେବା । ଏହି କୁକୁରସ୍ବତ୍ବ ଦେଉଛନ୍ତି, ସବୁ ଅନର୍ଥର ମୂଳ । ଯେତେବେଳେ ଆମେମାନେ ଛବିଏ ତମ ନିକଟକୁ ଆସିବାକୁ ଚାହୁଁ ସେମାନେ ଭୋ ଭୋ କରି ଆମମାନଙ୍କୁ ଆଉ ପାଖରେ ଫୁଲାଇ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଆଉ ତମମାନଙ୍କର ବହୁ ଅନିଷ୍ଟ ନ କଲେ ସୁଦ୍ଧା ଆମମାନଙ୍କୁ କାନ୍ଦିବାକୁ ନିପନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ଲାଗି ଆମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟାଏ ବିରୋଧ ରହି ଯାଉଅଛି । ସେମାନଙ୍କୁ ପାଖରୁ ତଡ଼ି ଦିଅ, ଦେଖିବ ସବୁ ଗୋଲମାଲ ଦୂରରେ ଚାଲିଯିବ । ତମମାନଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି ଅଳ୍ପ । ସେମାନେ ଏ ଶୁଭରା ବୁଦ୍ଧି ନ ପାଇ କଲ୍ୟାଣମାନଙ୍କ କଥାରେ ପଡ଼ି କୁକୁରମାନଙ୍କୁ ପାଖରୁ ବାହାର କରିଦେଲେ । ଶେଷରେ ଅଳ୍ପ କେହି ଜନ୍ମୁଅଇ ନାହାନ୍ତି ଦେଖି କଲ୍ୟାଣମାନେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ମେଣ୍ଟାଘରକୁ ନଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

(୩୦)
ଗଧ ଓ ବାଘ ।

ଗୋଟିଏ ଗଧ ପଡ଼ିଆରେ ଚରୁ ଚରୁ ଦେଖି ପାରିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ବାଘ
ବାଘ ଧରବାଘ ଆସୁଅଛି । ସେ ଚଢ଼ିଶାଢ଼ି ଗୋଟାଏ ବାଘ ନା କର ଶ୍ରେଷ୍ଠେଇ

ଶ୍ରେଷ୍ଠେଇ ଗୁଲିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବାଘ ଅତି କାହିଁକି ଶ୍ରେଷ୍ଠେଇକୁ ବୋଲି ପଚାରିବାକୁ
ଗଧ କହିଲା “ଭାଇ, କଥା କହିବି, ଗୋଟାଏ ଗାଡ଼ ଡେଇଁ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଗୋଟାଏ
ବଡ଼ ମୁନିଆ କଣ୍ଠା ଗୋଡ଼ରେ ଗଲିଗଲା । ମୋ ଗୋଡ଼କୁ କଣ୍ଠାଟି ବାହାର
କରିଦେଇ ମତେ ଖାଅ, ତା ନ ଦେଲେ ତମ ‘ବନ୍ଧୁ’ ରେ କଣ୍ଠା ଲାଗିବ ।” ବାଘ
ଏଥିରେ ଗୁଳି ଦେଇ ଗଧ ଗୋଡ଼ ଟେକି କଣ୍ଠା କେଉଁଠାରେ ଅଛି ବୋଲି
ଖୁବ୍ ମନ ଦେଇ ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗଧ ଏପରି ସମୟରେ ବାଘ ମୁହଁରେ
ଗୋଟିଏ ଶକ୍ତି ନାଚ ମାରିଦେଇ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଗଲା । ବନ୍ଧୁ ବାଘ କଷ୍ଟରେ
ଛୁଟିପଟି ହୋଇ ଭାବିଲା, “ମତେ ବେଶ୍ ଖାସ୍ତି ହୋଇଛି । ମୋ ବାପ ମତେ
କେବଳ କଂସେଇ ବିଦ୍ୟା ଦେଖେଇ ଥିଲା । ମୁଁ ତାକୁ ବିଦ୍ୟାସାଧୁ କରିବାକୁ
ଗଲି କାହିଁକି ?”

(୧୧)

ପିନ୍ଧି ଓ କାପା ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ପିନ୍ଧି ଯାଣି ପିଇବାକୁ ନଦକୁ ଯାଇ ପୁଅରେ ଭାରି
ଗଲା । ସେ ବୁଢ଼ିଆକୁ ବସିଛି ଏପରି ସପ୍ତରେ ଗୋଟିଏ କାପା ନଦକୁଳରେ
ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ବସି ଏହା ଦେଖି ପାରିଲା । ସେ ଦୟା କରି ଗଛରୁ ଗୋଟିଏ
ପତ୍ର ଛୁଣାଇ ପିନ୍ଧି ଓ ପାଣକୁ ପକାଇ ଦେଲା । ପିନ୍ଧି ପତ୍ର ଉପରେ ଚଢ଼ି
ଆସି କୁଳରେ ଲାଗିଲା ଓ ସେଥିରେ ତାର ଜୀବନ ରକ୍ଷା ହେଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ ଗୋଟିଏ କେଲା ସେହି କାପାକୁ ଧରିଗଲାଣି ଗଛରେ
ନଳ ଖୁସୁଲା । ପିନ୍ଧି ଏହା ଦେଖି ପାରି କେଲାକୁ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଚୋଟେ
କାମୁଡ଼ି ଦେବାରୁ ତାହା ତାଳରୁ ନଳ ଖସି ପଡ଼ିଲା ଓ କାପୁଟ ଉଡ଼ି ଯାଇ
ରକ୍ଷା ପାଇଲା ।

ଉପକାଶ ଲୋକର ଉପକାର ବୃଥା ହୁଏ ନାହିଁ । ଉଆର ସେଇକ
କେବେ ଭଲ ପାଆ ନୁହେଁ ।

(୧୨)

ତନ୍ତା, ତାର ପୁଅ ଓ ଗାଈ ।

ଗୋଟିଏ ତନ୍ତା ଓ ତାର ପୁଅ ହାଟରେ ବୁଢ଼ି କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ
ଗଧକୁ ଅଜାଇ ନେଇ ଯାଉଥିଲେ । କିଛି ଦୂର ଯାଇ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ କଅ
ନକଟରେ ଗୁଡ଼ିଏ ଶୀଳେକ କଥାବାଣୀ ଦେଉଥିବା ଦେଖିଲେ । ଏମାନଙ୍କ

ଦେଖି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ କହିଲା, “ଦେଖ, ଏପରି ଲୋକ ତମେ କେବେ କେଉଁଠି ଦେଖିଛ ? ଗଧଟାକୁ ଚଲାଇ ନେଉଛନ୍ତି ପଛରେ ତା ଉପରେ ବେହୁ ଚଢ଼ିବାକୁ ନାହିଁ ।” ଏ କଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ା ଶୀଘ୍ର ତା ପୁଅକୁ ଗଧ ଉପରେ ଚଢ଼ାଇ ଦେଲା ଓ ନିଜେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚାଲିଲା ।

ଆଉ ବହୁ ଦୂର ଯାଇ ସେମାନେ ଦଲେ ବୁଢ଼ାଲୋକ ଦର୍ଦ୍ଦ କରୁ କରୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ କହିଲା, “ମୁଁ ଯାହା କହୁଥିଲି ସତ କି ନା, ଦେଇ ଦେଖ । ଅଜିକା ବୁଢ଼ାଲୋକକୁ ମାନ୍ୟ କରୁଛ କିଏ ? ଦେଖୁଛ ତ ସେ ଅଳସୁଆ ଟୋକାଟା ଗଧ ଉପରେ ବସିଛ, ଆଉ ବିଗୁଣ ବୁଢ଼ାଟି ଚାଲି ଚାଲି ଯାଉଛ ।” ଏ କଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ା ପୁଅକୁ ଓଲଟାଇ ଦେଇ ନିଜେ ଗଧ ଉପରେ ବସିଲା ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ସେମାନେ ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ଯାଇଛନ୍ତି, ଏପରି ସମୟରେ କାଟରେ ଆଉ ଦଲେ ଶ୍ରୀଲୋକକୁ ରୋଟିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ କହିଲା, “ଦେଖୁଛ, ସେ ବୁଢ଼ାଟା କେତେ ଅପସୁଖୀ; ନିଜେ ଗଧ ଉପରେ ବସି ଯାଉଛି, ଆଉ ପିଲାଟାକୁ ଚଲାଇ ଚଲାଇ ନେଉଛି ।” ବୁଢ଼ା ଚକ୍ଷୁଶୀଳ ପୁଅକୁ ନେଇ ତା ପଛରେ ବସାଇ ଦେଲା ।

ଏପରିଭାବରେ ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ସନ୍ଧ୍ୟାର ପାଖାପାଖି ହୋଇଯିବାରୁ ଜଣେ ଲୋକ ପଚାରିଲା, “ଭାଇ ! ଏ ଗଧଟି କଣ ତମର ?” ବୁଢ଼ା କିଁ କରବାରୁ ସେ କହିଲା, “ତମେ ତା ଉପରେ ଯେଉଁ ବୋହେ ଦେଇଛ ସେଥିରୁ ଏ ଗଧ ତମର ବୋଲି ତ ବିଶ୍ୱାସ ଦେଉ ନାହିଁ । କାହିଁକି ? ତମେ ଦୁହେଁଯାକ ତ ବିଚାରିଲେ ଏହିପରି ଗଧଟାକୁ ବୋହେ ନେଇ ପାରନ୍ତି ।” ଏ କଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ା ଓ ତାର ପୁଅ ଗଧରୁ ଓଲଟାଇ ପଡ଼ି ତାର ସବୁ ଗୋଡ଼ ବାନ୍ଧି ଦେଲେ ଓ ଦୁହେଁଯାକ ଗୋଟାଏ ବାଉଁଶରେ ଭାଙ୍ଗି ବୋହେ ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏ

ଭବସ୍ୟ ଦେଖି ଅନେକ ଲୋକ ସେଠାରେ ଗଦା ହୋଇ ପଡ଼ି ବାବାକୁ ଲୁଚିଲେ । ଅବଶେଷରେ ଗଧ ଏ ପରୁ ଗୋଳମାଳ ଦେଖି ଦୌଡ଼ି ଛୁଣ୍ଡାଇ ବାଉଁଶ ଉଠରୁ ଡେଇଁ ନଈ ଭିତରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଲା । ବୁଢ଼ାଟି ଅଭିଶପ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଦୋଷ ଗଧଟିକୁ ହରାଇ ଦେଇଥିବାରୁ ଯେଉଁ ଅଫିଲ ଓ କୁଣ୍ଡି ପାରିଲା ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସୁସ୍ଥି କରିବାକୁ ଗଲେ କାହାରିକୁ ଖୁସି କରି ହୁଏ ନାହିଁ ।

(୩)

ବାଳକ ଓ କାଟୋର ।

ଗୋଟିଏ ବାଳକ ନଈରେ ଗାଧୋଇ ଗାଧୋଇ ବେଶି ପାଣିର ଖୁଲିଯିବାରୁ ଅଳ୍ପ ତାର ଦାତ ଗୋଡ଼ ପାଇଲା ନାହିଁ । ସେ ବୁଡ଼ିଯିବାକୁ ବସିଲା । ଏପରି ସମୟରେ ସେହି ବାଟ ଦେଇ ଗୋଟିଏ ଲୋକ ଯାଉଥିବାର ଦେଖି ସେ ବଡ଼ ପାଟି କରି ତାକୁ ଡାକିଲା । ଲୋକଟି ତାକୁ ପାଣିରୁ ଉଠାଇ ଆଣିବାକୁ ନ ଯାଇ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଭାବରେ କୂଳରେ ଠିଆ ହୋଇ କାହିଁକି ତୁ ଏତେ ପାଣିର ଗଲୁ ବୋଲି ବାଳକକୁ ଗାଳ ଦେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ବାଳକଟି କହିଲା, “ମହାଦେୟ, ଅଗେ ମୋର ଜୀବନଟା ରଖ, ପରେ ପରେ ଯେତେ ଲକ୍ଷା ଗାଳ ଦେବ ।”

ସାକାୟ ନ କରି ଛୁଟି ଉପଦେଶ ଦେଲେ କିଛି ପଳ ହୁଏ ନାହିଁ ।

(୩୪)

ଗଧଥା ଓ ମେଣ୍ଟାକଣ୍ଠାଆଳ ।

ଗୋଟିଏ ଗଧଥା ମେଣ୍ଟାକଣ୍ଠାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ବରାବର ଚାଲୁଥାଏ ଓ କାହାର କେବେ କିଛି ଅନିଷ୍ଟ କରେ ନାହିଁ । ମେଣ୍ଟାକଣ୍ଠାଆଳ ପ୍ରଥମେ ତାକୁ ଘରୁ ମନେ କରି ସତର୍କ ହୋଇ ତା ଉପରେ କଡ଼ା ନଜର ରଖିବାକୁ ଲାଗିଲେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଦେଖିଲା ଯେ ମେଣ୍ଟାମାନଙ୍କ ମେଲରେ ରହି ସୁନ୍ଦା ସେ କାହାର କିଛି ଅନିଷ୍ଟ କରୁ ନାହିଁ, କଣ୍ଠାଆଳ ମନରୁ ସନ୍ତୋଷ ଚାଲିଗଲା । ସେ ଗଧଥାକୁ ମେଣ୍ଟାକଣ୍ଠା ଘରୁ ମନେ ନ କରି ସେମାନଙ୍କର କଣ୍ଠାଆଳ ବୋଲି ଭାବିଲା । ଦିନେ ତାର ସହରରେ କାମ ଥିବାରୁ ସେ ମେଣ୍ଟାମାନଙ୍କୁ ତା ଜିମାରେ ଶୁଦ୍ଧିଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ଗଧଥା ଏ ସୁବିଧା ଦେଖି ପଲରୁ ଅନେକ ମେଣ୍ଟା ମାରି ପକାଇଲା ।

ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକକୁ ବଦାଧି ବଶାସ କରିବ ନାହିଁ ।

(୩୫)

ଜ୍ୟୋତିଷ ।

ଜଣେ ଜ୍ୟୋତିଷ ବଜାର ମଧ୍ୟରେ ବସି ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦେଖି କାହା ଭାଗ୍ୟରେ କଣ ଅଛି ସବୁ କହୁଥିଲେ । ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଲୋକ ଦୌଡ଼ି ଆସି ତାଙ୍କୁ କହିଲା, “ତମ ଘର କବାଟ ଭାଙ୍ଗି ଚୋରମାନେ ସବୁ ଜିନିଷପତ୍ର ବୋହୁ ନେଇ ଯାଉଅଛନ୍ତି” । ଏ କଥା ଶୁଣି ଜ୍ୟୋତିଷ ଭରଭର ହୋଇ ଘରକୁ

ଦେଖିଲେ । ଜଣେ ଲୋକ ତାଙ୍କୁ ବାଟରେ ଦେଖି କହିଲା, “କହୋ, ତମେ ତ ଅନ୍ୟ ଲୋକମାନଙ୍କର କଣ ହେବ ଗଣନା କରି କହୁଛ, ତମ ନିଜ ଭାଗ୍ୟରେ କଣ ହେବ ଜାଣି ପାରଲ ନାହିଁ କିପରି ?”

“କହୁ ଦେଉଥାଏ ପରକୁ, ବୁଦ୍ଧି ନ ଦଶଇ ଦରକୁ ।”

—*—

(୩୭)

ବିଲୁଆ ଓ ମାଙ୍କଡ଼ ।

ଗୋଟିଏ ବିଲୁଆ ଓ ଗୋଟିଏ ମାଙ୍କଡ଼ ଏକ ସଙ୍ଗରେ ବାଟରେ ଯାଉଥିଲେ, ଯାଉ ଯାଉ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ମଶାଣିସଦାରେ ଗୁଡ଼ିଏ ଦେଉଳ ଦେଖି ପାରଲେ । ମାଙ୍କଡ଼ କହିଲା, “ଏ ଯେଉଁ ସବୁ ଦେଉଳ ଦେଖୁଛ ଏ ସବୁ ଅମ ପୁଷ୍ପପୁଷ୍ପମାନଙ୍କ ସୁନ୍ଦରତା ଲାଗି ତୋଳା ହୋଇଛି । ସେମାନେ ଭାରି ନାମଯାଦା ଲୋକ ଥିଲେ । ସେମାନେ ଅନେକ ଭଲ କାମ କରିଥିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କର ଯଶ ରୁପଅଢ଼େ ବ୍ୟସି ଯାଇଥିଲା ।” ବିଲୁଆ କହିଲା “ଯାହାହେଉ ତମେ ମିଛ କହିବାର ଗୋଟିଏ ଭଲ ଫିକର ବାହାର କରିଛ । ତମେ ଏପରି ଗୋଟିଏ କଥା କହୁଛ ଯାହା ମିଛ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ମୋର ଉପାୟ ନାହିଁ । ତମ ପୁଷ୍ପପୁଷ୍ପମାନେ ଏଠାରେ ନାହାନ୍ତି କି ଯେଉଁମାନେ ଏ ଦେଉଳ ତୋଳାଇଛନ୍ତି ସେମାନେ ନାହାନ୍ତି ।”

ମିଛ କଥାଟା କହୁ ଶୀଘ୍ର ଧର ପଡ଼ିଯାଏ ।

(୩୭)

କୁକୁର ଓ ତାଙ୍କ ଛାଇ ।

ଗୋଟିଏ କୁକୁର ମୁହଁରେ ଖଣ୍ଡେ ମାଂସ ଥିବ ଗୋଟିଏ ପୋଲ ଉପର ଦେଇ ନିଜ ଘାର ଘୋର ଯାଉଥିଲା । ନିଜଘାଟିରେ ଚାରି ଯେଉଁ ଛାଇ ପଡ଼ିଥିଲା,

ତାକୁ ଦେଖି ସେ ମନେ କଲା ଥିବା ଗୋଟିଏ କୁକୁର ଖଣ୍ଡେ ବଡ଼ ମାଂସ ନେଇ ଯାଉଛି । ଏହି ବଡ଼ ମାଂସଖଣ୍ଡ ଲୋଭରେ ସେ ନିଜ ମାଂସଖଣ୍ଡ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଅନ୍ୟ କୁକୁରକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଗଲାବେଳକୁ ଦେଖିଲା ଯେ ଖାଲ ନିଜର ମାଂସଖଣ୍ଡିକ ନିଜ ସ୍ଥାନରେ ପଡ଼ି ଲୁପି ଯାଉଛି । ସେତେବେଳେ ସେ ହତାଶ ହୋଇ ଉଠିଲା, “ଯେଉଁମାନେ ଲୋଭରେ ପଡ଼ି ଅନିଷ୍ଟିକ ଲାଭ ଲାଗି ଦୌଡ଼ନ୍ତି, ତାଙ୍କର ଏହି ଦଶା ଘଟେ ।”

(୩୮)

ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ ଓ ବାଦୁଡ଼ି ।

ପଶୁମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିବାକୁ କେତେବେଳେ ଏ ପକ୍ଷ ଓ କେତେବେଳେ ସେ ପକ୍ଷ ଜୟୀ ହୁଅନ୍ତି । ବାଦୁଡ଼ି ଯୁଦ୍ଧର ଏପରି ଅନୁଷ୍ଠିତ ପଳ ଦେଖି କେତେବେଳେ ପଶୁ ଓ କେତେବେଳେ ପକ୍ଷୀ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେଇ ଯେତେବେଳେ ଯେଉଁ ପକ୍ଷ ପ୍ରବଳ ହୁଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେହି ପକ୍ଷ ସଙ୍ଗେ ମିଶେ । ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଯେତେବେଳେ ସକ୍ଷ ଦେଲ ଉଭୟ ପକ୍ଷ ବାଦୁଡ଼ିର ଶଠତା ବୁଝି ପାରୁ ତାକୁ ବ୍ୟାସଘାତକ ବୋଲି ପାଖରୁ ଚିତ ଦେଲେ । କେହି ଆଉ ତା ସଙ୍ଗେ ବହୁ ସମ୍ପର୍କ ରଖିଲେ ନାହିଁ । ସେହି ଦିନଠାରୁ ସେ ଲଜରେ ଦିନବେଳେ ଅନ୍ଧକାର ସ୍ଥାନରେ ଲୁଚି ରହେ ଓ ଗଛରେ ଏକାକୀ ଭାବରେ ରହି ଉଠେ ।

—*—

(୩୯)

ଗଧ ଓ ତାର ଗରିବଦାର ।

ଜଣେ ଲୋକ ଗୋଟିଏ ଗଧ କିଣିବାକୁ ଯାଇ ଗଧର ମୁନିବକୁ କହିଲା : ମୁଁ ଗଧଟିକୁ କିଣିବା ପୂର୍ବରୁ ଥରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବି । ମୁନିବ ଏଥିରେ ରାଜି ଦେବାକୁ ସେ ଗଧଟିକୁ ଘରକୁ ନେଇଗଲା ଓ ତାର ଯେଉଁଠାରେ ସବୁ ଗଧଯାକ ଦାନା ଖାଉଥିଲେ ସେହିଠାରେ ନେଇ ତାକୁ ଶୁଦ୍ଧ ଦେଲା । ଏ ଗଧଟି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଧମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଶୁଦ୍ଧ ସବୁଠାରୁ ଅଳ୍ପପୁଅ ଓ ସେହି ଗଧମାନଙ୍କ ମେଲରେ ଯାଇଁ ଯୋଗ ଦେଲା । ଲୋକଟି ଏହା ଦେଖି ଧ୍ୟାନ ବାଜି ତାର ମୁନିବ ନିକଟକୁ ନେଇଗଲା ।

ମୁନବ ଯେତେବେଳେ ପଚାରିଲା ଯେ ଏତେ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ତମେ କପରି ସଂଗ୍ରହ କଲ, ସେ ଲୋକଟ ଉତ୍ତରରେ କହିଲା, “ପଞ୍ଚାଶ କପିକାର ଅତି ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ମୁଁ ଜାଣେ ଯେ ସେ ସବୁ ଗଧକୁ ଶୁଦ୍ଧ ଯାଇ ଯେଉଁ ନିଶ୍ଚିନ୍ତୀ ସଙ୍ଗିମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯେଗ ଦେଲା, ସେ ସେହିଫରି ତିକ ଗୋଟାଏ ଦେବ । ଏପରି ଗଧକୁ ମୁଁ କଟିବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ ।”

ଲୋକର ସଙ୍ଗୀମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ଲୋକକୁ ଚିହ୍ନିଆ ଏ ।

(୪୦)

ମାତା ଓ ଗଧୂଆଁ ।

ଗୋଟିଏ ଭୋକିଲା ଗଧୂଆଁ ଦିନେ ସକାଳେ ଛୁପି ଛୁପି ଏଥାଡ଼େ ସେଥାଡ଼େ ଶିକାର ଖୋଜି ବୁଲୁଥିଲା । ଜଙ୍ଗଲ ନିକଟରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ କୁଡ଼ିଆ ଘର ବାଟେ ଯାଉ ଯାଉ ସେ ଶୁଣି ପାରିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରୀଲୋକ ତାର ପୁଅକୁ ଡରାଇ କରି କହୁଛି “ଭୁନନ୍ତି, ନ ଦେଲେ ମୁଁ ତତେ ଏହି ଝରକା-ବାଟେ ପକାକୁ ପକାଇ ଦେବି ଯେ ଗଧୂଆଁ ଆସି ନେଇଯିବ ।” ଗଧୂଆଁ ଏ କଥା ଶୁଣି କେତେବେଳେ ପିଲାଟି ପଡ଼ିଲେ ଖାଇବ ଏହି ଅଣ୍ଡାରେ ସେହିଠାରେ ବସି ରହିଲା । ବସି ବସି ପୁଣି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଶୁଣି ପାରିଲା ଯେ ସେହି ଶ୍ରୀଲୋକ ତାର ପୁଅକୁ ଗେଲ କରି କହୁଛି, “ଆମ ପୁଅ ଭୁନି ଦେଲାଣି, ଏଥର ଯେବେ ଗଧୂଆଁ ଆସିବ ତାକୁ ମାରି ପକାଇବୁଁ ।” ଗଧୂଆଁ ଏତକ ଶୁଣି ଭୋକ ଶୋଷରେ ବଡ଼ କଷ୍ଟ ପାଇ ହତାଶ ହୋଇ ଘରକୁ ଫେରିଗଲା । ଗୁଡ଼ା ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲାକୁ ବାହାଣୀ ତାକୁ ପଚାରିଲା ତମେ କାହିଁକି ଆଜି ଏପରି କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ କିଛି ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ଫେରି ଆସିଲ ? କେବେ ତ ତୁମର ଏପରି ହୁଏ ନାହିଁ । ଗଧୂଆଁ କହିଲା, “ଏହାର କାରଣ ଏହି ଯେ ମୁଁ ଜଣେ ଶ୍ରୀଲୋକର କଥାରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲି ।”

(୪୧)

ଗଧ ଓ ଘୋଡ଼ା ।

ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ା ଗଛ ମୂଳରେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇ ଦାନା ଖାଉଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଗଧ ସେଠାକୁ ଆସି ଘୋଡ଼ାକୁ ଦାନା ମାଗିବାକୁ ସେ କହିଲା, “ହଁ, ମୋର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ମୁଁ ଯାହା ଖାଉଛି ସେଥିରୁ ଯଦି ବଳେ ତେବେ ତମକୁ କିଛି ଦେଇ ପାରେ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ମୋ ଶାଳରେ ପଡ଼ୁଛି ସେତେବେଳେ ଯଦି ତମେ ସେଠାକୁ ଯାଆ ତାହାହେଲେ ମୁଁ ତମକୁ ଏକ ବସ୍ତା ଦାନା ଦେବି ।” ଗଧ ଉତ୍ତର କଲା, “ହଉ, ତମକୁ ଶବ୍ଦ ଧନ୍ୟବାଦ ! ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ମତେ ସାମାନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଜିନିଷ ଦେବାକୁ ନାଗୁଜ, ତୁମେ ଯେ ତେବେବେଳେ ମତେ ବେଶି ଦେବ ଏ କଥା ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବି କିପରି ?”

(୪୨)

କାଉ ଓ ମେଣ୍ଟା ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଦୁଷ୍ଟ କାଉ ଗୋଟିଏ ମେଣ୍ଟାର ପିଠି ଉପରେ ବସି-ପଡ଼ି ତାକୁ ଖୁମ୍ବିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମେଣ୍ଟା ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପିଠି ଛାଡ଼ି କାଉକୁ ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । କିନ୍ତୁ ତଥାପି କାଉ ପିଠିରୁ ଉଠିଲା ନାହିଁ । ଶେଷରେ ମେଣ୍ଟା ବରକୁହୋଇ କହିଲା, “ତୁମେ ଯଦି ଗୋଟିଏ ଦୁଇର ସଙ୍ଗେ ଏହିପରି ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତି ତାହାହେଲେ ସେ ତାର ମୂଳ ଆ ଦାନ-ଦ୍ୱାରା ତମକୁ ଭଲ କରି ଏହାର ପ୍ରତିଫଳ ଦେଇଥାନ୍ତା ।” କାଉ ହସିହସି କହିଲା, “ମୁଁ ସେପରି ଲୋକ ସଙ୍ଗେ କଦାପି ଲାଗେ ନାହିଁ । ମୁଁ ଦୁର୍ବଳମାନଙ୍କୁ ଘୃଣା

କରେ ଓ ବହୁଆ ଲୋକ ଦେଖିଲେ ନଇଁ କରି ଚଳେ । କାହା ସଙ୍ଗେ ବବାଦ
କରିବାକୁ ଦେବ ଏ କଥାଟି ମୁଁ ଭଲକରି ଜାଣେ । ଏତକ ଜାଣୁ ବୋଲି
ତୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ବେଶି ଦିନ ବଞ୍ଚି ଇହୁଁ ।”

—O—

(୪୩)

ଲୁଗମହାଜନ ଓ ଗଧ ।

—•—•—•—

ଜଣେ ଲୁଗମହାଜନ ତାର ଗଧଟିକୁ ଘେନି ଲୁଗା କରିବାକୁ ସମୁଦ୍ର
କୂଳକୁ ଯାଇଥିଲା । ଲୁଗା ଘେନି ଘରକୁ ଫେରିବାବେଳେ ଗୋଟିଏ ନଈକୂଳରେ
ଅଷ୍ଟ ଅଷ୍ଟ ଦୈବାର୍ ଗଧର ଗୋଡ଼ ଖସି ଯାଇ ପାଣିରେ ପଡ଼ିଗଲା । ପାଣି ଲାଗି
ଲୁଗା ସବୁ ଲାଲ ଯିବାକୁ ଗଧକୁ ବଡ଼ ଉଦ୍‌ଘାସ ଲାଗିଲା । ମହାଜନ ଫେରି
ଯାଇ ବସ୍ତ୍ରରେ ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ଅଦୃଶ୍ୟ ବେଶୀ ଲୁଗା ଭର୍ତ୍ତି କରି ଅଣେଇ । ପୁଣି
ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ସେହି ନଈକୂଳକୁ ଆସିଲେ ଗଧ ଜାଣି ଶୁଣି ପାଣିରେ
ପଡ଼ିଗଲା । ବୋହୂ ଅନେକ ପରିମାଣରେ କମିଯିବାକୁ ଗଧ ଆନନ୍ଦରେ ଗର୍ଜନ
କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ମହାଜନ ଗଧର ଶୂଳକ ବୁଝି ପାରି ତାକୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ଲାଗି ଏଥର
ଲୁଗା ବଦଳରେ ତା’ ଉପରେ ଗୁଡ଼ିଏ ଭୁଲ୍‌ ବୋହାଉ କିଲା । ପୁଣି ମଧ୍ୟ ଗଧ
ସେହିପରି ଠକାମି କରି ନଈକୂଳକୁ ଆସି ପାଣିରେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ବନ୍ଧୁ ଏଥର
ଭୁଲ୍‌ ଭାବରେ ପାଣି ପରିଗଲା ଓ ଏତେ ଭାରି ହେଲା ଯେ ଗଧ ଆଉ ଉଠାଇ
ପାରିଲା ନାହିଁ । ନିଜ ଶୂଳକରେ ନିଜେ ଠକି ଗଧ ମନରେ ବଡ଼ କଷ୍ଟ ହେଲା ।

(୪୪)

ଜଣେ ଲୋକ ଓ ତାର ଦୁଇ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଜଣେ ଦରବୁଡ଼ା ଲୋକର ଦୁଇଟି ସ୍ତ୍ରୀ ଥିଲେ । ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଯୁବକ ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ । ସେ ଲୋକଟିର ମୁଣ୍ଡରୁ ପ୍ରାୟ ଅଧାଅଧ ବାଳ ପାତ ଯାଇଥିଲା । ସ୍ବାମିର ବୟସ ତାହାଠାରୁ କମ୍ ବୋଲି ବୁଢ଼ୀକୁ ବଡ଼ ଲଜ ମାଡ଼େ । ସେଥିଲାଗି ସେ ସେତେବେଳେ ପାରେ ସ୍ବାମୀ ମୁଣ୍ଡରୁ ଗୁଡ଼ିଏ କଣ୍ଟା-ବାଳ ଉପାଡ଼ି ପକାଏ । ଯୁବକଟି ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ବୁଢ଼ା ସ୍ବାମିର ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି ଲଜିତ ହୋଇ ସୁବଧା ଦେଖି ସ୍ବାମୀ ମୁଣ୍ଡରୁ ପାତଲ ବାଳବତ ଉପାଡ଼ି ଦିଏ । ଲୋକଟି ମୋହମତରେ କାନ୍ଦାକୁ କିଛି କହି ପାରେ ନାହିଁ । ନେଷରେ ଏପରି ହେଲା ଯେ ଉଭୟ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମୋହମତରେ ପଡ଼ି ବରୁଣ ସ୍ବାମିଟିର ମୁଣ୍ଡରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବାଳ ରହିଲା ନାହିଁ ।

ସମସ୍ତଙ୍କର ମନ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଗଲେ ନିଜର ଅନିଷ୍ଟ ଘଟେ ।

— ୦ —

(୪୫)

ସିଂହ ଓ ବରାହ ।

ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳରେ ଦିନେ ଗୋଟିଏ ସିଂହ ଓ ଗୋଟିଏ ବରାହ ପାଣି ପିଇବା-ଲାଗି ଏକସଙ୍ଗରେ ଆସି ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗାଡ଼ିଆ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଆସି ଯୁଥମେ ପାଣି ପିଇବ ଏଥିଲାଗି କଳିଆ ଲାଗୁ ଲାଗୁ ଶେଷରେ ଉଭୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା । ଅନେକ ଡର ଯୁଦ୍ଧ କରି କରି ସେତେବେଳେ ଦୁହେଁଯାକ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କଥା ହେଲା ଯେ, କିଛିକ୍ଷଣ ବିଶ୍ରାମ କରି ପୁଣି ଯୁଦ୍ଧ କରିବା । ଯୁଦ୍ଧ କନ କର ବଢ଼ିଅଛନ୍ତି, ଏପରି

ସମୟରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ପଲେ ଶାଗୁଣୀ ଉପରେ ଟାକି କରି ବସିଛନ୍ତି, ସିନ୍ଧୁ ଓ ବରଫ ମଧ୍ୟରୁ ଯେ ଆଗେ ମରବ ତାକୁ ଖାଇବେ । ଏହା ଦେଖି ସେମାନେ ଭାବିଲେ କାହିଁ ଶାଗୁଣୀଙ୍କ ଅନ୍ତର ଦେବା ଅପେକ୍ଷା ଏକସଙ୍ଗେ ମିଳି ମିଶି ଚାହିବା ଶତ ଗୁଣରେ ଭଲ । ଏହା ଭାବି ସେମାନେ କଳଥା ଭାଙ୍ଗି ଦେଇ ସେହି ଦିନଠାରୁ ବନ୍ଧୁ ଭାବରେ ଭଲଲେ ।

(୪୨)

ମୂଷା ଓ ନେଉଳ ।

ମୂଷା ଓ ନେଉଳମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଥର ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା । କିନ୍ତୁ ସବୁଥର ମୂଷାମାନେ ହାରିଗଲେ । ମୂଷାମାନେ ବଞ୍ଚୁଛନ୍ତି, ଅମ୍ଳମାନଙ୍କୁ ଚଳାଇବାକୁ କେହି ସର୍ଦ୍ଦାର ନ ଥିବାରୁ ଅମ୍ଳମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିଛି ନିୟମ ରହି ପାରୁ ନାହିଁ । ସେଥିଲାଗି ଅମ୍ଳମାନେ ବରଫର ଦାଉ ଯାଉଅଛନ୍ତି । ଏହା ଭାବି ଯେଉଁମାନଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି, ଚଳ ଓ ସାହସ ବେଶି ଏହିପରି କେତୋଟି ମୂଷାକୁ ବାଛି ସେମାନେ ସର୍ଦ୍ଦାର କରିଦେଲେ । ସର୍ଦ୍ଦାରମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନା ଯିବ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ କୁଟା ଗୁଡ଼ାଇ ଦିଆଗଲା । ଏ ସବୁ ଦେଲାକୁ ସର୍ଦ୍ଦାରମାନଙ୍କୁ ଆଗରେ କରି ମୂଷାମାନେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ । ମୂଷାମାନଙ୍କଠାରୁ ନେଉଳମାନଙ୍କର ବଳ ଖୁବ୍ ବେଶି ! ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା ମାତ୍ରେ ମୂଷାମାନେ ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷାରେ ଯାଇ ନିଜ ନିଜ ଗାଡ଼ ଉପରେ ପଶିଲେ । କିନ୍ତୁ ବଞ୍ଚୁର ସର୍ଦ୍ଦାରଗୁଡ଼ିକଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ପଗଡ଼ ଥିବାରୁ ସେମାନେ ଗାଡ଼ରେ ଗଲ ପାରିଲେ ନାହିଁ, ନେଉଳମାନଙ୍କ ହାତରେ ପଡ଼ି ପ୍ରାଣ ହରାଇଲେ ।

ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଯେଉଁକି ମାନସ, ସେମାନଙ୍କର ସେଉଁକି ବ୍ୟସନ ।

(୪୭)

ଗଧ, କୁକୁଡ଼ା ଓ ସିଂହ ।

ଗୋଟିଏ ଗଧ ଓ ଗୋଟିଏ କୁକୁଡ଼ା ଏକସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଖଲା ଅଗଣାରେ ଥାନ୍ତି । ଦିନେ କଠାଉ ଗୋଟିଏ ସିଂହ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସିଂହକୁ ଦେଖି ଗଧ ବୟନେ ଥର ଥର ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ସିଂହ ଗଧ ଉପରକୁ ଛାମୁ ମାରବାକୁ ବସିଲାବେଳକୁ କୁକୁଡ଼ା ବଡ଼-ପାଟି କରି ଥରେ ଡାକ ଦେଲା । ପ୍ରବାଦ ଅଛି, କୁକୁଡ଼ା ଡାକ ଶୁଣିଲେ ସିଂହ ବଡ଼ ବିରକ୍ତ ହୁଏ ଓ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସେଠାରୁ ପଳାଇଯାଏ । କୁକୁଡ଼ା ଡାକ ଶୁଣି ସିଂହ ଆଉ ସେଠାରେ ନ ରହି ଶୀଘ୍ର ପଳାଇଗଲା । ଏହା ଦେଖି ଗଧ ମନେ ମନେ ବିଚାରିଲା, ସାମାନ୍ୟ ଗୋଟାଏ କୁକୁଡ଼ା ଡାକ ଶୁଣି ଯେତେବେଳେ ସିଂହର ଏତେ ଭୟ ହେଲା, ମୁଁ ତେବେ ଆଉ ତାକୁ ଡରାଇ କାହିଁକି ? ଏହା ଭାବି ଗଧ ସିଂହକୁ ଥରବ ଥରାଇ ସାବଧାନ କରି ତା' ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲା । ଅଳ୍ପ ଦୂର ନ ଯାଉଣୁ ସିଂହ ପଛକୁ ଫେରି ଗଧକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି ପକାଇଲା ।

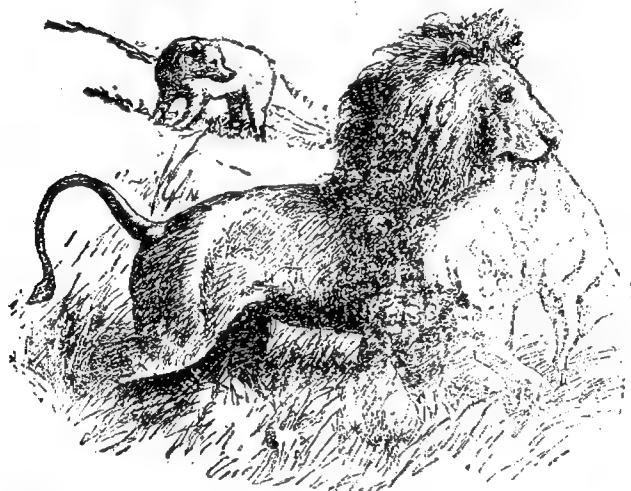

(୪୮)

ଗଧା ଓ ସିଂହ ।

ଗୋଟିଏ ଗଧା ଥଟେଇରୁ ଗୋଟିଏ ମେଣ୍ଟାକୁ ଚୋରାଇ ଆଣି ନିଜ ଗୁମାକୁ ନେଇ ଯାଉଥିଲା । ଗୋଟିଏ ସିଂହ ତାକୁ ବାଟରେ ଦେଖି

ମେଣ୍ଟାକୁ ଡାକି ତାହାଠାରୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଇଗଲା । ଗଧା ଟିକିଏ ଦୂରରେ ଛୁଟି ଦୋଇ ପାଡ଼ି କର କହିଲା “ମୋ ଜନସବୁ ତେମେ ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟରେ ମୋଠାରୁ ନେଇଗଲ ।” ସିଂହ ହସି କର କହିଲା “ଠିକ୍ କଥା, ଏ ଜନସବୁ ନ୍ୟାୟରେ ଏକା ତମର ହେଉଛି ! ନୁହେଁ ? ତମର କେହି ବନ୍ଧୁ ତୁମକୁ ଉପହାର ଦେଇଥିଲେ ନା କଣ ?”

ଅନ୍ୟର ଦୋଷ ଯେପରି ଆଖିରେ ପଡ଼େ ନିଜ ଦୋଷ ସେପରି ପଡ଼େ ନାହିଁ ।

ଗଧିଆ ଓ ମେଣ୍ଟାଛୁଆ ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆ ଗୋଟିଏ ମେଣ୍ଟାଛୁଆକୁ ଦେଖି ମନେ କଲା, ମୁଁ ଏହା ଉପରେ ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ କିଛି ଅନ୍ୟାୟ ନ କରି ଏପରି ଗୋଟିଏ ବାହାନା କରିବି, ସେପରି ମେଣ୍ଟାଛୁଆ ନିଜେ ବୁଝି ପାରିବ ଯେ ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ମୋର ଅଧିକାର ଅଛି । ଏହା ଭାବି ସେ ମେଣ୍ଟାଛୁଆକୁ କହିଲା, “ଗଡ଼ବର୍ଷ ତୁମେ ମୋତେ ବଡ଼ ଅପମାନ ଦେଇଥିଲୁ ।” ମେଣ୍ଟାଛୁଆ କାତର ଭାବରେ କହିଲା, “ମୁଁ ତ ସେତେବେଳକୁ ଜନ୍ମ ହୋଇ ନାହିଁ ।” ଗଧିଆ କହିଲା, “ତୁମେ ମୋ ପଡ଼ିଆରୁ ବରାବର ଘାସ ଖାଇଛ ।” ମେଣ୍ଟାଛୁଆ ଉତ୍ତର କଲା, “ମୁଁ ତ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଘାସ କଣ ଖୁଣ୍ଟି ନାହିଁ !” ତହିଁ ସେ ଗଧିଆ କହିଲା, “ତୁମେ ମୋ ଝରଣାରୁ ପାଣି ପିଇଛ ।” ମେଣ୍ଟାଛୁଆ ପତ୍ତାରି କରି କହିଲା “ମୁଁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋଟେ ପାଣି ପିଇ ନାହିଁ । କାଗଣ ମାତ୍ର ତୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋର ଖାଇବା ଓ ପିଇବା ଦୁଇ କାମ ଭୁଲିଛ !”

ଏ କଥା ଶୁଣି ଗଧିଆ ମେଣ୍ଟାଛୁଆକୁ ଧରି ଆହାର କରିବା ସମୟରେ କହିଲା, “ବାଃ ତୁମେ ମୋର ସବୁ ସୁନ୍ଦ୍ର ଫଟାଲ ଦେବ ବୋଲି ମୁଁ ତ ଆଉ ଉପାସରେ ରହିବି ନାହିଁ !”

ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକ କିଛି ନା କିଛି ଗୋଟିଏ ବାହାନା ଧରି ନିଜର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ କରେ ।

ବନ୍ଧୁ ଓ ଶେଫାଳୀ (୪୦ ପୃଷ୍ଠା)

(୫୦)

ଭାଲୁ ଓ ବଲୁଆ ।

ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ ଦିନେ ଗର୍ବ କରି କହିଲା, “ମୋଠାରୁ ବଳି ଉପକାର କିନ୍ତୁ ଆଉ କେହି ନାହିଁ । ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରତି ମୋର କି ସୁନ୍ଦର ବ୍ୟବହାର ! ମନୁଷ୍ୟକୁ ମୁଁ ଏତେଦୂର ଭକ୍ତି କରେ ଯେ ତାର ମୃତଦେହକୁ ସୁଦ୍ଧା ସ୍ପର୍ଶ କରେ ନାହିଁ ।” ବଲୁଆ ଭାଲୁର ଏ କଥା ଶୁଣି ଦହେ ଦହେ କହିଲା, “ତୁମେ ଯଦି ଜାଅନ୍ତା ମନୁଷ୍ୟକୁ ନ ଖାଇ ମଲା ମନୁଷ୍ୟକୁ ଖାଉଥାଆନ୍ତା ତାହାହେଲେ ଆହୁର ଭଲ ହେଉଥାନ୍ତା । ତାହା କରୁଥିଲେ ଉପକାର କାହାର କିଛି ନ ହେଉ ଅପକାର ହେଉ ନ ଥାନ୍ତା ।”

(୫୧)

ବୁଢ଼ୀ ଓ ତାଙ୍କର ।

ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀର ଆଖିର ଆଖିର ଆଖିର ନ ଦିଶିବାରୁ ସେ ଜଣେ ତାଙ୍କର ଆଖି ଦେଖାଇଲା । ତାଙ୍କର ଆଖି ଭଲ କରି ଦେବାକୁ କହିବାରୁ ତା’ ସଙ୍ଗେ ଏହି ଭୁକ୍ତି ହେଲା ଯେ ଯଦି ଭଲ କରିଦିଏ ତେବେ ବୁଢ଼ୀ ତାକୁ ଶହେ ଟଙ୍କା ଦେବ; କିନ୍ତୁ ଭଲ ନ କଲେ ତାଙ୍କର କିଛି ପାଇବ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଭୁକ୍ତି ହେଲା ପର ତାଙ୍କର ଥରକୁ ଥର ଆସି ବୁଢ଼ୀ ଆଖିରେ ଗୋଟିଏ ଲେପ ଦେଇଯାଏ ଏବଂ ପ୍ରତିଥର ତା ଘରୁ କିଛି ଜିନିଷ ଚୋରି କରି ନେଇଯାଏ । ବୁଢ଼ୀକୁ କିଛି ଶୁଣି ନ ଥିବାରୁ ସେ କିଛି ଜାଣି ପାରେ ନାହିଁ । ଏହିପରି କରି ସେ ବୁଢ଼ୀର ଘର ସମ୍ପତ୍ତି ନେଇଗଲା ।

ଶେଷରେ ବୁଢ଼ୀର ଆଖି ଭଲ ହୋଇ ଯିବାରୁ ଡାକ୍ତର ତାକୁ ଟଙ୍କା ମାଗିଲା । ବୁଢ଼ୀ ଭଲ ହୋଇ ସାରା ଯେତେବେଳେ ଦେଖିଲା ଯେ ତାର ଘରେ ଆଉ ଜନସମ୍ପଦ କିଛି ନାହିଁ, ସେ ଆଉ ଡାକ୍ତରକୁ କିଛି ଦେଲା ନାହିଁ । ଡାକ୍ତର କିନ୍ତୁ ନିଜର ଦାବୀ ନ ଛାଡ଼ି ବୁଢ଼ୀ ନାମରେ ନାଲିଶ କଲା । ବୁଢ଼ୀ ଅଦାଲତରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ କହିଲା: “ଡାକ୍ତର ଯାହା କହୁଅଛୁ ସବୁ ସତ; ପ୍ରକୃତରେ ମୁଁ ଭଲ ହେଲେ ତାକୁ ଶହେ ଟଙ୍କା ଦେବି ବୋଲି କହିଥିଲି । ତାହା ସଙ୍ଗେ ଏତକ ମଧ୍ୟ କହିଥିଲି ଯେ ଭଲ ନ ହେଲେ କିଛି ଦେବି ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ କହେ ଯେ ମୁଁ ଭଲ ହୋଇ ଗଲଣି, କିନ୍ତୁ ମୁଁ କହେ ଯେ ମୁଁ ଫକୀ ପରି ଅଛି ଅଛି, ଚାରଣ ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଅଳ୍ପ ହୋଇ ନ ଥିଲି ତେତେବେଳେ ମୁଁ ମୋ ଘରେ ଅନେକ ଜନସମ୍ପଦ ଦେଖୁଥିଲି, କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୋଟିଏ କିଛି ଦେଖି ପାରୁ ନାହିଁ । ତେବେ ଆଉ ଭଲ ହେଲି କିପରି ?” ବୁଢ଼ୀର କଥା ଶୁଣି ଅଦାଲତରେ ଗୋଟିଏ କୌତୁକତ ଚହଳ ପଡ଼ିଗଲା ।

(୪୭)

କୁକୁର, କୁକୁଡ଼ା ଓ ବିଲୁଆ ।

ଗୋଟିଏ କୁକୁର ଓ ଗୋଟିଏ କୁକୁଡ଼ା ଉଦୟଙ୍କର ବଡ଼ ମନ ଦେଇଥିଲା । ସେମାନେ ଦିନେ ଏକସଙ୍ଗରେ ବୁଲିବାକୁ ଯାଉ ଯାଉ ଏକ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ଘୁଞ୍ଚି ହୋଇଗଲା । ଘୁଞ୍ଚିରେ କୁକୁଡ଼ା ଯାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗଛ ଉପରେ ଚଢ଼ିଲା ଏବଂ କୁକୁର ଝେନ୍ଦୁ ଗଛ ତଳେ ଶୋଇଲା । ଘୁଞ୍ଚି ପାହୁବାରୁ କୁକୁଡ଼ା ନିଜର ସ୍ୱଭାବ ଅନୁସାରେ ଉଦୟଙ୍କର ଡାକିବାକୁ ଲାଗିଲା । କୁକୁଡ଼ାର ଡାକ ଶୁଣି ଗୋଟିଏ ବିଲୁଆ ମନେକଲା ଗୋଟିଏ କିଛି କୌଶଳ କରି ଆଜି ଏହି କୁକୁଡ଼ାଟିକୁ

ଖାଇବ । ଏହିପରି ଭାବି ବଲୁଆ ସେହି ଗଛ ନିକଟକୁ ଯାଇଁ କୁକୁଡ଼ାକୁ ଡାକି କହିଲା, “ଭାଇ ଭୂମଠାରୁ ବଳି ଉପକାଶ ପକ୍ଷୀ ଆଉ କେହି ନାହାନ୍ତି । ତମ ଗଳାଟି ବଡ଼ ସୁନ୍ଦର, ତମ ଡାକ ଶୁଣି ମୁଁ ଭୂମ ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁବାକୁ ଆସିଛି, ତେମେ ଗଛରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସ, ଏଠାରେ ବସି ଆଳାପ କରବା ।” କୁକୁଡ଼ା ବଲୁଆର ଶୁଭକ ବୁଝିପାରି ତାକୁ ପ୍ରତିଫଳ ଦେବାଲାଗି କହିଲା, “ଭାଇ, ଗଛ ତଳେ ମୋର ଦରୁଆନ ଶୋଇଛି, ଭୂମେ ଯଦି ଦୟା କର ତାକୁ ଉଠାଇ ଦିଅ ତାହାହେଲେ ସେ ଦରଜା ଖୋଲିଦେଲେ ମୁଁ ତଳକୁ ଯିବି ।” ବଲୁଆ ଏ କଥା ଶୁଣି ଖୁସି ହୋଇ ଗଛମୂଳକୁ ଗଲମାସେ କୁକୁର ତାକୁ ଧରି ଖଣି ଖଣି କରି ପକାଇଲା ।

ପର ଲାଗି ସେ ଫାଳ ବସାଏ, ସେ ଫାଳରେ ସେ ନିଜେ ପଡ଼େ ।

— * —

(୪୩)

ବାଘ ଓ ପୋଷାକୁକୁର ।

ଗୋଟିଏ ମୋଟାସୋଟା କୁକୁର ସଙ୍ଗେ ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଦୁର୍ବଳ ବାଘର ଦେଖା ଦେଲା । ପ୍ରଥମେ ଟିକିଏ ଆଳାପ ହୋଇଗଲା ପରେ ବାଘ କହିଲା “ଭୂମକୁ ଗୋଟିଏ କଥା ପଚାରିବି । ଭୂମେ ତ ବଡ଼ ମୋଟାସୋଟା ଦିଶୁଛି । ଭୂମେ କଣ ଆହାର କର ଏବଂ ଭୂମ ଆହାର ବା କପରି ମିଳେ ? ମୁଁ ତ ଦିନ ରୁଦ୍ଧ ଆହାର ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ ଦିନେ ସୁଦ୍ଧା ପେଟ ପୂରାଇ ଖାଇବାକୁ ପାଏ ନାହିଁ । କେବେ କେବେ ଉପାସରେ ମଧ୍ୟ ରହିବାକୁ ପଡ଼େ । ସେଥିଲାଗି ଦେଖିବୁ ମୁଁ କପରି ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ପଡ଼ିବୁ !”

କୁକୁର କହିଲା, “ତୁମେ ଯଦି ମୋ ପରି କରନ୍ତି, ତେବେ ତୁମର ଆଉ ଆହାତର ଆରାବ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ।” ବାଘ କହିଲା ତୁମକୁ କଣ କରିବାକୁ ହୁଏ ? କୁକୁର କହିଲା, “ବିଛା ନୁହେଁ ! କେବଳ ଗୁଡ଼ିରେ ଖାଉନର ଘରଟା ହବ ଏ ଜଗିବାକୁ ପଡ଼େ ।” ବାଘ କହିଲା, ମୁଁ ଏତକ କରିବାକୁ ରାଜି ଅଛି । ଖରା ବର୍ଷାରେ ଗୁଡ଼ି ଦିନ ବୁଲି ବୁଲି ମୋର ବଡ଼ କଷ୍ଟ ହେଲାଣି । ମୁଁ ଆଉ ଏ ସବୁ ସହ୍ୟ ପାରିବି ନାହିଁ । ବାଘର ଦୁଃଖ କଥା ଶୁଣି କୁକୁର କହିଲା, “ତୁମେ ତେବେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଅସ । ମୁଁ ଖାଉନକୁ କହୁ ସବୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରି ଦେବି ।” ବାଘ କୁକୁର ସାଙ୍ଗରେ ଗୁଲିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ଯାଇ ବାଘ କୁକୁର ବେକରେ ଗୋଟିଏ ଦାଗ ଦେଖି ପଚାରିଲା, “ଭାଇ, ତୁମ ବେକରେ ଏଇଟା କି ଦାଗ ?” କୁକୁର କହିଲା, “ସେଇଟା ବିଛା ନୁହେଁ ବୋଧହୁଏ ଶିକୁଳର ଦାଗ ।” ବାଘ କହିଲା, “ଶିକୁଳ ଦିଆଯାଏ କାହିଁକି ?” କୁକୁର କହିଲା, “ମତେ ଦିନେବେଳେ ବାଜି ରଖନ୍ତି ଓ ଗୁଡ଼ିରେ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି, ସେତେବେଳକୁ ଯେଉଁ ଆଡ଼େ ଇଚ୍ଛା ମେଥାଡ଼େ ମୁଁ ଯାଇ ପାରେ । ଏହା ଛଡ଼ା ଗୁଲିକରମାନେ ମତେ କେଡ଼େ ଆଦର କରି ଆଉଁସା ଆଉଁସି କରି ରଲ ଖାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତି, ଗାଧୋଇ ଦିଅନ୍ତି । ଖାଉନ ମଧ୍ୟ ମତେ ବଡ଼ ଆଦର କରି ଆଉଁସା ଆଉଁସି କରେ । ଦେଖିଲ, ମୁଁ ଇସର ସୁଖରେ ଅଛି !”

ବାଘ କହିଲା, “ଭାଇ ତମ ସୁଖ ତମ ପାଖରେ ଥାଉ, ମୁଁ ଏପରି ସୁଖ ଚାହେଁ ନାହିଁ । ପରାଧୀନ ହୋଇ ଗୁଲିଭୋଗ ଯାଇବା ଅପେକ୍ଷା ସ୍ବାଧୀନ ହୋଇ ଆହାତ କଷ୍ଟ ଭୋଗ କରିବା ଲକ୍ଷେ ଗୁଣରେ ଭଲ ।” ଏହା କହି ବାଘ ଚାଲିଗଲା ।

(୫୪)

ମେଣ୍ଟାଜଗୁଆଳ ଓ ଗଧୁଆ ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ମେଣ୍ଟାଜଗୁଆଳ ଗୋଟିଏ ମେଣ୍ଟା ମାରି ଓ ତାକୁ ଗୁଳି ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧିବମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ବଢ଼ି ଆନନ୍ଦରେ ଆହାର କରୁଥିଲା । ଏପରି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଗଧୁଆ ସେହି ବାଟ ଦେଇ ଚାଲି ଯାଉ ଯାଉ ଏ ସବୁ ଦେଖି କହିଲା, “ଭାଇ ତୁମେମାନେ ତ ମେଣ୍ଟାଟିକୁ ମାରି ବଡ଼ ଆନନ୍ଦରେ ବଢ଼ି ଖାଉଛୁ ; ନନ୍ଦ ମତେ ତୁମେମାନେ ଏହିପରି ମେଣ୍ଟାମାଂସ ଖାଇବାର ଦେଖିଥାନ୍ତି, ତାହାହେଲେ ତୁମେମାନେ ସେ କି ତୁମ୍ଭେ କାଣ୍ଡ କରିଥାନ୍ତି ତାର ଠିକଣା ନାହିଁ ।”

ଆନନ୍ଦମାନେ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ଲୋକେ ଗାଳି ଦିଅନ୍ତି, ନିଜ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେଲେ ଆଉ ତାକୁ ଦୋଷ ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

(୫୫)

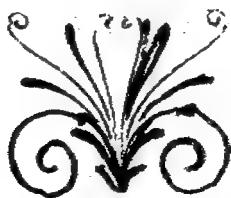
କାଠୁରୀ ଓ ଯମ ।

—୩—

ଗୋଟିଏ ବୃଦ୍ଧା ପ୍ରତିଦିନ ଜଙ୍ଗଲରୁ କାଠ ଆଣି ଓ ତାକୁ ବୁକି ଅତି କଷ୍ଟରେ କାଳ କଟାଏ । ଦିନେ ଖରବଦିନ ଦିପଦ୍ବିରୀଆବେଳେ ସେ ଗୋଟିଏ ଶକ୍ତ କାଠ ବୋହଁ ମୁଣ୍ଡାଇ ବନ୍ଧୁ ଫେରୁଥିଲା । ଘୋଡ଼ାରେ ଯେତେ ଜଳ ଯାଉଛି, ଶୋଷରେ ତହିଁ ଶୁଣି ଯାଉଛି । ଖରବେ ଦେହ ମୁଣ୍ଡରୁ ଝାଳ ବୋହି ଯାଉଛି, ତଳେ ବାଲିରେ ଗୋଡ଼ା ଯୋଡ଼ି ଯାଉଛି, ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଅଭିଶପ୍ତ କ୍ଳାନ୍ତ

ହୋଇ ସେ କାଠ ଗୋଛୁଟି ପକାଇ ଦେଇ ଗୋଟିଏ ଗଛ ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲା । ବସି ବସି ଲାଗିଲା “ଏପରି କଷ୍ଟଭୋଗ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ମରଣ ଶତଗୁଣରେ ଭଲ । ଏତେ ଲୋକଙ୍କୁ ଆସି ଯମ ନେଉଛି ମତେ ନେଉ ନାହିଁ କାହିଁକି ? ମରିଗଲେ ଏ ସବୁ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟରୁ ରକ୍ଷା ମିଳନ୍ତା,” ଏହିପରି ଦୁଃଖ କରି ସେ ଯମଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ଲାଗିଲା । କହିଲା, “ଯମ, ତୁ ଆସି ମତେ ଶୀଘ୍ର ନେଇଯା । ଏପରି କଷ୍ଟରେ ମୋର ଦଣ୍ଡେ ବଢ଼ିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ ।”

ତାହାର କଥା ଶେଷ ନ ହେଉଣୁ ଯମ ଆସି ତା’ ନିକଟରେ ଛିଡ଼ା ହେଲା । ଯମର ବିକଟାଳ ମୁଣ୍ଡ ଦେଖି ଦୟା ପାଇ ବୁଢ଼ା କହିଲା, “ଆପଣ ବିଏ, ଏଠାକୁ ବା କାହିଁକି ଆସିଲେ ?” ଯମ କହିଲା, “ମୁଁ ଯମ, ତୁମେ ମତେ ଡାକୁଥିଲ, ମୁଁ ସେଥିଲାଗି ଆସିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଣ କରୁଛ କହ ।” ବୁଢ଼ା କହିଲା, “ଯଦି ଆମ୍ଭେ ଦୟା କରି ଏ କାଠଗୋଛୁଟି ଯୋ ମୁଣ୍ଡକୁ ଦିଅ, ତାହାହେଲେ ମୋର ବଡ଼ ଉପକାର ହେବ ।” ଯମ ବୁଢ଼ା କଥା ଶୁଣି ଟିକିଏ ଦସି ସେଠାରୁ ଚାଲିଗଲା ।

(୫୭)

ବେଙ୍ଗମାନଙ୍କର ରଜା ଲାଗି ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ବେଙ୍ଗମାନେ ଦିନେ ବଡ଼ ଦୁଃସ୍ୱଚ୍ଛ ହୋଇ ମନେ କଲେ, ସମସ୍ତଙ୍କର

ଜଣେ ଜଣେ ରଜା ଅଛନ୍ତି, ଅମ୍ବମାନଙ୍କର କେହି ନାହିଁ । ଏହିପରି ଭାବ ଗୋଟିଏ ରଜା ମାରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ନିକଟକୁ ଜଣେ ଦୂତ ପଠାଇଲେ । ଇନ୍ଦ୍ର ସେମାନଙ୍କର ସରଳତା ଦେଖି ରଜା ବୋଲି ଘୋଷଣାରେ ଖଣ୍ଡେ ବଡ଼ କାଠ ପକାଇ ଦେଲେ । କାଠଖଣ୍ଡ ଏପରି ଶବ୍ଦରେ ପଡ଼ିଲା ଯେ ବେଙ୍ଗମାନେ ଭୟ ପାଇ ଘୋଷଣା ଭିତରେ ଯାଇ ଲୁଚିଗଲେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ଦେଖିଲେ ଯେ କାଠଖଣ୍ଡ ଖାଲି ସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଅଛି, କାହାରକୁ କିଛି କହୁ ନାହିଁ, ସେମାନେ ଭୟ ସ୍ଥିତି କ୍ରମେ ଉପରକୁ ବାହାରିଲେ ଏବଂ ଶେଷରେ ଏପରି ହେଲା ଯେ ସେମାନେ ସେହି କାଠ ଉପରେ ଚଢ଼ି ନିଶ୍ଚୟ କୁଦା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ସେମାନେ ମନେ କଲେ ଏପରି ଗୋଟିଏ ନିର୍ଜୀବ ରଜା ଦେଇ ଇନ୍ଦ୍ର ଅମ୍ବମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନ୍ୟାୟ କରିଅଛନ୍ତି । ଏହିପରି ଭାବ ସେମାନେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ନିକଟକୁ ପୁଣି ଗୋଟିଏ ଦୂତ ପଠାଇ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ଯେ ଅମ୍ବମାନଙ୍କୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ରଜା ଦିଆଯାଉ ।

ସେମାନଙ୍କୁ ଶାସନ କରିବା ଲାଗି ଇନ୍ଦ୍ର ଏଥର ଗୋଟିଏ ଭଲ ମାଛ ପଠାଇ ଦେଲେ । ବେଙ୍ଗମାନେ ଯେତେବେଳେ ମାଛର ସରଳ ସମ୍ବଳ ପ୍ରକୃତି ଦେଖି ପାରିଲେ, ସେମାନେ ପୁଣି ଆଉ ଗୋଟିଏ ରଜାପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ସେମାନଙ୍କର ଏହି ଅପତ୍ତିରେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ବଗ ପଠାଇ ଦେଲେ । ବଗ କ୍ରମେ ସେମାନଙ୍କୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ଶେଷରେ ଘୋଷଣାରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମାଛ ବେଙ୍ଗ ଚାକି ରହିଲେ ନାହିଁ ।

(୫୭)

ଶିକାରୀ ଓ କେଉଁଟ ।

—*—

ଜଣେ ଶିକାରୀ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଶିକାର କରି ଫେରି ଆସିବା ସମୟରେ ଘଟଣାକ୍ରମେ ବାଟରେ ତାରଜଣେ କେଉଁଟ ସଙ୍ଗରେ ଦେଖା ଦେଲା । କେଉଁଟ ମଧ୍ୟ ମାଛ ଥରି ଫେରୁଥିଲା । ଶିକାରୀର ମାଛତଳ ନେବାକୁ ଇଚ୍ଛା ଦେଲା ଏବଂ କେଉଁଟର ମଧ୍ୟ ଶିକାର ପାଇବା ଲାଗି ବଡ଼ ଲେଉ ଦେଲା । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶୀଘ୍ର ଗୋଟିଏ ତୁଣ୍ଡି ହେଲା ଯେ ଏ ତାର ମାଛତଳ ନେବ ଓ ସେ ସ୍ୱାର ମାଂସତଳ ପାଇବ । ଏହିପରି କରିବାରେ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଏପରି ଆନନ୍ଦ ଦେଲା ଯେ ସେମାନେ ପ୍ରତିଦିନ ସେହିପରି ଅଦଳ ବଦଳ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଦିନେ ଜଣେ ପଡ଼ୋଶୀ ସେମାନଙ୍କୁ କହିଲା, “ତୁମେମାନେ ଯଦି ଏହିପରି ବରାବର କରି ଚାହାନ୍ତିଲେ ତମର ଆଉ ବଦଳ କରିବାର ଗୋଟିଏ ଆନନ୍ଦ ରହିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଶେଷରେ ତେମେମାନେ ପୁଣି ନିଜ ନିଜର ଶିକାର ରଖିବାଲାଗି ଇଚ୍ଛା କରିବ ।”

ନିବୃତ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଉପଭୋଗ ବୃଦ୍ଧି ପାଏ ।

—*—

(୫୮)

ଠେକୁଆ ଓ କଇଁଛ ।

—*—

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆ ଗୋଟିଏ କଇଁଛର ମଠ ଖୁଲି ଦେଖି ତାକୁ ଅନେକ ଥଣ୍ଡା ପରିହାସ କଲା । କଇଁଛ ଟିକିଏ ହସି କରି କହିଲା, “ତମେ ତମର ଖୁଲି ସତ କିନ୍ତୁ ବାଜିମାର ଦୋଷରେ ମୁଁ ତମକୁ ହଟାଇ ଦେବି ଏବଂ କଥାରେ ପଳା କଣ ? ଖୁଲି ଦୁହେଁଯାକ ଏକସଙ୍ଗରେ ଖୁଲିବା, ଦେଖାଯାଉ

କିଏ ଆମ ପହଞ୍ଚିବ ।” ଠେକୁଆ କଇଁଛ କଥାରେ ଗୁଳି ଦେଲା । ଉଭୟେ ବଳୁଆକୁ ଭଲଲେକ କରି ଦୌଡ଼ିବା ବାଟ ଓ ସ୍ଥାନ ସ୍ଥିର କଲେ ଏବଂ ଏକ ସମୟରେ ଦୁହେଁଯାକ ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

କଇଁଛ ବଡ଼ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିଲା, ଏଥିଲାଗି ସେ ଥରେ ସ୍ତବ୍ଧ ନ ରହି ବରାବର ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଠେକୁଆ ଖୁବ୍ ଚଞ୍ଚଳ ଚାଲି ବୋଲି ଭାବିଲା, ମୋର ଏତେ ଭରତର ହେବାର ଦରକାର କଣ ? କଇଁଛ ଯେତେ ଚାଲୁ ପଛକେ ମୁଁ ଏକାଦୌଡ଼ିକେ ଯାଇଁ ଆମ ପହଞ୍ଚିବ । ଏହିପରି ଭାବି ସେ ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ଯାଇଁ ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ବିଶ୍ରାମ କରୁ କରୁ ଗୋର ପଡ଼ିଲା । ତା’ର ଯେତେବେଳେ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥାନକୁ ଯାଇଁ ଦେଖିଲା ଯେ କଇଁଛ ଅନେକ ପୂର୍ବରୁ ପହଞ୍ଚି ଅତି ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଗୋରୁଛି ।

ଧୀରପାଣି ପଥର କାଟେ ।

—୫୩୫—

(୫୯)

ମନୁଷ୍ୟ ଓ ସିଂହ ।

ଦିନେ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟ ଓ ଗୋଟିଏ ସିଂହର ଭେଟ ହେଲା । ଅନ୍ୟ କଥା ହେଉ ହେଉ ଉଭୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଳ ଓ ସାହସରେ କିଏ ବଡ଼ ଏଥିଲାଗି ଅନେକ ଚର୍ଚ୍ଚ ହେଲା । ମନୁଷ୍ୟ କହେ ମୁଁ ବଡ଼, ସିଂହ କହେ ମୁଁ ବଡ଼ । ଏପରି ବକାଦ କରି ଯାଉ ଯାଉ ସେମାନେ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ପଥରର ମୂର୍ତ୍ତି ଦେଖି ପାରିଲେ । ସେ ମୂର୍ତ୍ତିରେ ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସିଂହର ଚର୍ଚ୍ଚା ଯି ପାରି ପକାଉଥିବାର ଛବି ଖୋଲା ହୋଇଥିଲା । ଏହା ଦେଖି ମନୁଷ୍ୟ କହିଲା, “କିଏ କାହାଠାରୁ ବେଶି ବଳବାନ୍ ଏହି ଛବିରେ ତାହା ଲେଖା ହୋଇଥିଲା ।

ଦେଖ ମନୁଷ୍ୟର ବଳ ବେଶି ବୋଲି ସେ ସିଂହକୁ ଦଟାଇ ଦେଇଥିଲା ।”
ଏହା ଶୁଣି ସିଂହ କହିଲା, “ଏ ଛବିଟି ତମ ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଖୋଲିଛି
ବୋଲି ଏପରି ହୋଇଥିଲା । ସିଂହମାନେ ଯଦି ଛବି ତିଆରି କରି ପାରୁଥାନ୍ତେ
ତାହାହେଲେ ଦେଖିଥାନ୍ତୁ, ସେ ମନୁଷ୍ୟ ସିଂହର ଗୋଡ଼ାଡ଼ିଲେ ପଡ଼ି ଛଟପଟ
ହେଉଥାନ୍ତା ।”

(୬୦)

ଗଧ ଓ ତାର ଛାଇ ।

ଜଣେ ଲୋକ ଦୂରଦେଶକୁ ଚାଲି ଯିବା ଲାଗି ଗୋଟିଏ ଗଧ ଭଡ଼ା କଲା ।
ଖୁବ୍ ଟାଣି ଖରା ହୋଇ ବେଶୀ ଗରମ ହେବାରୁ ସେ ବଣ୍ଟାମ କରବା ଲାଗି
ଏକସ୍ଥାନରେ ରହି ଗଧର-ଛାଇଦଳେ ଯାଇଁ ବସିଲା । ଗଧର ଛାଇ କେବଳ
ଜଣେ ଲୋକକୁ ଅଶ୍ରୁୟ ଦେଇ ପାରେ । ଏଥିଲାଗି ଗଧର ମାଲିକ ଓ ପଥକ
ମଧ୍ୟରେ ଭାରି କଳି ଲାଗିଲା । ମାଲିକ କହିଲା, ମୁଁ ତତେ କେବଳ ଖାଲି ଗଧଟି
ଭଡ଼ା ଦେଇଛି । ତାର ଛାଇ ଭଡ଼ା ଦେଇ ନାହିଁ । ପଥକ କହିଲା, ମୁଁ ଗଧଟି
ଭଡ଼ା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାର ଛାଇ ମଧ୍ୟ ଭଡ଼ା ନେଇଛି । ଏହିପରି
କଳି ହିମେ ଗାଳରୁ ମାଡ଼ିପିଟିରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଉଭୟଙ୍କର ଏପରି ମାଡ଼ିପିଟି
ହେଉଥିବା ସମୟରେ ଗଧଟି ତାହା ମାରି ପଳାଇଗଲା ।

ଅନେକ ସମୟରେ ଆତ୍ମେମାନେ ଜାଲ ଲାଗି କଳି କରୁ କରୁ ମୂଳ
ହରାଇ ବସୁ ।

(୭୧)

କଇଁଛ ଓ ଭଗଲ ପକ୍ଷୀ ।

ଗୋଟିଏ କଇଁଛ ଦିନେ ଖରା ପୋଉଁ ପୋଉଁ ପରିମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଦୁଃଖ କରି କହିଲା, ମୋର ଉଡ଼ିବାକୁ ବଡ଼ ଲଜା ହେଉଛି; କିନ୍ତୁ ମତେ କେହି ଟିକିଏ ଉଡ଼ିବାକୁ ଶିଖାଇ ଦେଲେ ନାହିଁ । ଥରେ ମତେ କେହି ଆକାଶକୁ ଉଠାଇ ଦେଲେ ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କ ପରି ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦରେ ଉଡ଼ି ବୁଲନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଭଗଲପକ୍ଷୀ କଇଁଛର ଏ କଥା ଶୁଣି କହିଲା, “ଆରେ ନବୋଧ, ତୁ ଭୂଇଁରେ ଚାଲିବା କିନ୍ତୁ, ତୁ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିବୁ କିପରି ? ତୋ ପକ୍ଷରେ ଉଡ଼ିବା ଅସମ୍ଭବ; ତୁ ଏପରି ବୃଥା ଅଣା କାହିଁକି କରୁଛ । ମୁଁ ଯଦି ତତେ ଉପରକୁ ଉଠାଇ ଦିଏ ତାହାହେଲେ ଫଳ ହେବ ଏହି ଯେ, ତୁ ଆକାଶରେ ତଳେ ପଡ଼ି ମରିଯିବୁ ।” କଇଁଛ କିନ୍ତୁ ଏ ସବୁ କଥା ନ ମାନି କହିଲା, “ଭାଇ, ତୁମେ ଯଦି ଦୟା କରି ଥରେ ମତେ ଉପରକୁ ଉଠାଇ ଦିଅ, ତାହାହେଲେ ସମୁଦ୍ରରେ ଯେତେ ମଣିମୁକ୍ତା ଅଛି ସେ ସବୁ ମୁଁ ତମକୁ ଦେବି । ତେଣିକି ମୁଁ ଉଡ଼ି ପାରେ ତ ଉଡ଼ିବି, ନ ଉଡ଼ି ପାରିଲେ ପଡ଼ି ମରିବି । ତମର ସେ ଭାବନା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ।”

ଏହିପରି ବେଶି ଜିଦ୍ କରିବାରୁ ଭଗଲପକ୍ଷୀ ଟିକିଏ ଦୃଷ୍ଟି କଇଁଛକୁ ଧରି ଉପରକୁ ଉଠିଲା । ଅନେକ ଉପରକୁ ଯାଇ ଶେଷରେ “ତେମ୍ପେ-ତେବେ ଏତିକି ଉଡ଼ି” ଏହା କହି ତାକୁ-ଛାଡ଼ି ଦେଲା । ଶୁଣିଦେବା ମାତ୍ରେ ବିଶ୍ୱାସ କଇଁଛଟି ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ପଡ଼ି ଚୂନା ହୋଇଗଲା । ମରିବା ସମୟରେ କଇଁଛ ଭାବିଲା, “ମତେ ଉପରକୁ ଶାସ୍ତି ହୋଇଛି । ଭୂଇଁରେ ଟିକିଏ ଚାଲିବା ଯାହା ପକ୍ଷରେ କଷ୍ଟକର ତାର ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିବାକୁ ତେଣୁ କରିବା କି ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ? ମୁଁ ବାମନ ହୋଇ ଚାଲିବା କାହିଁକି ହାତ ବଢ଼ାଇବାକୁ ଗଲି ?”

ମନୁଷ୍ୟ ଯାହା ଚାହେଁ ସବୁ ଯଦି ସେ ପାଉଥାନ୍ତା, ତାହାହେଲେ ତା’ର ଦୁର୍ବଳତା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୀମା ରହୁ ନ ଥାନ୍ତା ।

(୭୨)

କାଉଁ ଓ ମୟୂରପୁଞ୍ଜ ।

ଗୋଟିଏ କାଉଁ ଦେଖିଲା ଯେ ଏକ ସ୍ଥାନରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ମୟୂରପୁଞ୍ଜ ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି । ସେ ମନେ କଲା, ଯଦି ମୁଁ ଏହି ପୁଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ମୋ ପକ୍ଷୀରେ ଖୋଦି-ଦିଏଁ ତାହାହେଲେ ମୁଁ ମୟୂରପରି ବଡ଼ ସୁନ୍ଦର ଦିଶିବି । ଏହା ଭାବି ସେ ମୟୂରପୁଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ଅପଣା ପକ୍ଷୀରେ ଲଗାଇଦେଲା ଏବଂ କାଉଁମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ କହିଲା, ତୁମେମାନେ ବଡ଼ ମାତ ଓ ଅସୁନ୍ଦର । ମୁଁ ଆଉ ତୁମମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ହେବି ନାହିଁ । ଏହିପରି କହି ସେ ମୟୂରମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମିଶିବାକୁ ଗଲା ।

ମୟୂରମାନେ ଦେଖିଲାମାତ୍ରେ ତାକୁ କାଉଁ ବୋଲି ଚିନ୍ତି ଯାଇ ତାହାଠାରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଭର ମୟୂରପୁଞ୍ଜତଳ ସବୁ କାନ୍ଦି ନେଲେ ଓ ତାକୁ ନିତାନ୍ତ ନିବ୍ୟୋଧ ମନେ କରି ଏପରି ଭାବରେ କାମୁଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଯେ, ସେ ବିଚାର ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ସେଠାରୁ ପଳାଇ ଆସିଲା । ହତାଶ ହୋଇ ଶେଷରେ ସେ ନିଜ ଦଳରେ ମିଶିବାକୁ ଗଲା । ତାକୁ ଦେଖି କାଉଁମାନେ ନାନା ଥଟା ପରିହାସ କରି କହିଲେ, “ତୋଠାରୁ ବଳ ନିବ୍ୟୋଧ ଆଉ କେହି ନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ଦେହରେ ଦିଟା ମୟୂରପୁଞ୍ଜ ଖୋସିଦେଇ ତୁ ବନ୍ଦରେ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ଶ୍ରୁତି ଗୁଲି ଯାଇଥିଲୁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁଣି ନେଉଁ ନିର୍ଜ୍ଜିତ ମୁହଁରେ ଏଠାକୁ ଆସିବୁ ? ଏପରି ଅବିଶ୍ୱାସୀ ଲୋକଙ୍କୁ ଅମ୍ଭେମାନେ ଆଉ ଦଳରେ ଗଣିବାକୁ ଚାହୁଁ ନାହିଁ ।” ଏହିପରି ନାନା ଗାଳ ଦେଇ ସେମାନେ ତାକୁ ଚିତ୍ତ ଦେଲେ ।

ସେ ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥାର ଲୋକ ସେ ଯଦି ସେହି ଅନୁସାରେ ନ ଚଳେ ତାହାହେଲେ ତାକୁ ପଦେ ପଦେ ଅପଦସ୍ତ ହେବାକୁ ପଡ଼େ ।

(୨୧)

କଇଁଛ ଓ ଭଗଲ ପକ୍ଷୀ ।

ଗୋଟିଏ କଇଁଛ ଦିନେ ଖରା ପୋଉଁ ପୋଉଁ ପରିମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଦୁଃଖ କରି କହିଲା, ମୋର ଉଡ଼ିବାକୁ ବଡ଼ ଲଜା ଦେଉଛି; କିନ୍ତୁ ମତେ କେହି ଟିକିଏ ଉଡ଼ିବାକୁ ଶିଖାଇ ଦେଲେ ନାହିଁ । ଥରେ ମତେ କେହି ଆକାଶକୁ ଉଠାଇ ଦେଲେ ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କ ପରି ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦରେ ଉଡ଼ି ବୁଲିବି । ଗୋଟିଏ ଭଗଲପକ୍ଷୀ କଇଁଛର ଏ କଥା ଶୁଣି କହିଲା, “ଅରେ ନବୋଧ, ତୁ ବୁଝିଲେ ଚାଲିବା ଜିନ୍ତୁ, ତୁ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିବୁ କିପରି ? ତୋ ପକ୍ଷରେ ଉଡ଼ିବା ଅସମ୍ଭବ; ତୁ ଏପରି ବୃଥା ଅଶା କାହିଁକି କରୁଛ । ମୁଁ ଯଦି ତତେ ଉପରକୁ ଉଠାଇ ଦିଏ ତାହାହେଲେ ଫଳ ଦେବ ଏହି ଯେ, ତୁ ଅକାରଣେ ତଳେ ପଡ଼ି ମରିଯିବୁ ।” କଇଁଛ କିନ୍ତୁ ଏ ସବୁ କଥା ନ ମାନି କହିଲା, “ଭଲ, ତୁମେ ଯଦି ଦୟା କରି ଥରେ ମତେ ଉପରକୁ ଉଠାଇ ଦିଅ, ତାହାହେଲେ ସମୁଦ୍ରରେ ଯେତେ ମଣିମୁକ୍ତା ଅଛି ସେ ସବୁ ମୁଁ ତମକୁ ଦେବି । ତେଣିକି ମୁଁ ଉଡ଼ି ପାରେ ତ ଉଡ଼ିବି, ନ ଉଡ଼ି ପାରିଲେ ପଡ଼ି ମରିବି । ତମର ସେ ଭାବନା କରିବା ଅବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ।”

ଏହିପରି ବେଶି ଜିଦ୍ କରିବାରୁ ଭଗଲପକ୍ଷୀ ଟିକିଏ ଦୃଷି କଇଁଛକୁ ଥରି ଉପରକୁ ଉଠିଲା । ଅନେକ ଉପରକୁ ଯାଇ ଶେଷରେ “ତେମ୍ପେ-ତେବେ ଏତିକି ଉଡ଼ି” ଏହା କହି ତାକୁ-ଛାଡ଼ି ଦେଲା । ଶୁଣିଦେବା ମାତ୍ରେ ବିଗୁରୁ କଇଁଛଟି ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ପଡ଼ି ତୁଳା ହୋଇଗଲା । ମରିବା ସମୟରେ କଇଁଛ ଭାବିଲା, “ମତେ ଉପରକୁ ଶାସ୍ତି ହୋଇଛି । ବୁଝିଲେ ଟିକିଏ ଚାଲିବା ଯାହା ପକ୍ଷରେ କଷ୍ଟକର ତାର ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିବାକୁ ତେଣୁ କରିବା କି ଅବଶ୍ୟକ ଥିଲା ? ମୁଁ ବାମନ ହୋଇ ଗୁନୁକୁ କାହିଁକି ହାତ ବଢ଼ାଇବାକୁ ଗଲି?”

ମନୁଷ୍ୟ ଯାହା ଗୁଡ଼େ ସବୁ ଯଦି ସେ ପାଉଥାନ୍ତା, ତାହାହେଲେ ତା’ର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭାର ଅଛୁ ସୀମା ରହୁ ନ ଥାନ୍ତା ।

(୨୨)

କାଉଁ ଓ ମୟୂରପୁଞ୍ଜ ।

ଗୋଟିଏ କାଉଁ ଦେଖିଲା ଯେ ଏକ ସ୍ଥାନରେ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ମୟୂରପୁଞ୍ଜ ପଡ଼ିଅଛି । ସେ ମନେ କଲା, ଯଦି ମୁଁ ଏହି ପୁଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ମୋ ପକ୍ଷୀରେ ଖୋଦି-ଦିଏଁ ତାହାହେଲେ ମୁଁ ମୟୂରପର ବଡ଼ ସୁନ୍ଦର ଦଣ୍ଡିବି । ଏହା ଭାବି ସେ ମୟୂରପୁଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ଅପଣା ପକ୍ଷୀରେ ଲଗାଇଦେଲା ଏବଂ କାଉଁମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ କହିଲା, ଭ୍ରମେମାନେ ବଡ଼ ନୀତି ଓ ଅସୁନ୍ଦର । ମୁଁ ଅତି ଭ୍ରମମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ହେବି ନାହିଁ । ଏହିପରି କହି ସେ ମୟୂରମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମିଶିବାକୁ ଗଲା ।

ମୟୂରମାନେ ଦେଖିଲାମାତ୍ରେ ତାକୁ କାଉଁ ବୋଲି ଚିହ୍ନି ପାରି ତାହାଠାରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କରି ମୟୂରପୁଞ୍ଜତଳ ସବୁ କାନ୍ଦିନେଲେ ଓ ତାକୁ ନିତାନ୍ତ ନିବୋଧ ମନେ କରି ଏପରି ଭାବରେ କାମୁଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଯେ, ସେ ବନ୍ଧୁରା ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ସେଠାରୁ ଫଳାନ ଆସିଲା । ହତାଶ ହୋଇ ଶେଷରେ ସେ ନିଜ ଦଳରେ ମିଶିବାକୁ ଗଲା । ତାକୁ ଦେଖି କାଉଁମାନେ ନାନା ଥଟାପରିହାସ କରି କହିଲେ, “ତୋଠାରୁ ବଳି ନିବୋଧ ଅତି କେହି ନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ଦେହରେ ଦିଟା ମୟୂରପୁଞ୍ଜ ଖୋସିଦେଇ ତୁ ଗର୍ବରେ ଅମ୍ବମାନଙ୍କ ସ୍ତୁତି ଶୁଣି ଯାଇଥିଲୁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁଣି ନେଉଁ ନିର୍ଜ୍ଜଳ ମୁହଁରେ ଏଠାକୁ ଆସିବୁ ? ଏପରି ଅବସ୍ଥାସୀ ଲୋକଙ୍କୁ ଅମ୍ବେମାନେ ଅତି ଦଳରେ ଖଣ୍ଡିବାକୁ ଶୁଣୁ ନାହିଁ ।” ଏହିପରି ନାନା ଗାଳ ଦେଇ ସେମାନେ କାଉଁଙ୍କୁ ତଡ଼ି ଦେଲେ ।

ସେ ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥାର ଲୋକ ସେ ଯଦି ସେହି ଅନୁସାରେ ନ ଚଲେ ତାହାହେଲେ ତାକୁ ପଦେ ପଦେ ଅପଦସ୍ତ ହେବାକୁ ପଡ଼େ ।

(୨୩)

ଧୋବା ଓ କୋଇଲା ବ୍ୟବସାୟୀ ।

ଜଣେ କୋଇଲା ବ୍ୟବସାୟୀ ତାର ନିଜ ଘରେ ଥାଇ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥାଏ । ଦିନେ ସେ ତାର ବନ୍ଧୁ ଥୋବାକୁ ଦେଖି କହିଲା, “ତୁମେ ଆସ, ଆମ୍ଭେମାନେ ଏହିଠାରେ ଏକାଠିରେ ରହିବା ତାହାହେଲେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ବନ୍ଧୁତା ଦୃଢ଼ ରହିବ ଏବଂ ଖରବ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ପରିମାଣରେ କମିଯିବ ।” ଥୋବା କହିଲା, “ଭାଇ ଏହା ହେଲେ ଭଲ ହୁଅନ୍ତା, ସତ କିନ୍ତୁ ତାହାହେଲେ ମୋର ବ୍ୟବସାୟ ଅତି ତଳ ପାରିବ ନାହିଁ । ମୁଁ ଯାହା ବହୁ ପରିଶ୍ରମ କରି ସଫା କରାବ, ତୁମେ ତାକୁ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତୁମ କୋଇଲାଦ୍ୱାରା କଳା କରି ଦେବ ।”

ସମାନ ସମାନ ମଧ୍ୟରେ ବନ୍ଧୁତା ହୁଏ ।

(୨୪)

ବିଲୁଆ ଓ କାଠୁରିଆ ।

ଦିନେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ କିକାଣୀ ସାଙ୍ଗରେ ଦଳେ କୁକୁର ଦେଇ ବିଲୁଆକୁ ଚଢ଼ିବାରୁ ସେ ଦୌଡ଼ି ଆସି ଗୋଟିଏ କାଠୁରିଆ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି କହିଲା, “ଭାଇ ସଦା ଦୟା କର ମୋତେ ଟିକିଏ ଆଶ୍ରୟ ଦିଅନ୍ତୁ ତାହାହେଲେ ମୁଁ ଏଥର ରକ୍ଷା ପାଇ ଯାନ୍ତି ।” କାଠୁରିଆ କହିଲା, “କିଛି ଭୟ ନାହିଁ, ମୋ କୁଡ଼ିଆ ଭିତରକୁ ଯାଇ ତୁମେ ଲୁଚି ରହ ।” ବିଲୁଆ କୁଡ଼ିଆରେ ପଶି ଗୋଟିଏ କଣରେ ଛୁପି ରହିଲା ।

କିଛିକ୍ଷଣ ପରେ ଟିକାଗ୍ରମାନେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି କାଠୁରୁଆକୁ ଫରାରିଲେ, “ଭାଇ ଏ ଦିଗକୁ ଗୋଟିଏ ବଲୁଆ ପଲାଇ ଅଛିଲା, କୁଅଡ଼େ ଗଲା କହି ପାରବ ?” ସେ କିଛି ନ କହି କୁଡ଼ିଆ ଆଡ଼କୁ ଆଙ୍ଗୁଠି ଦେଖାଇ ଦେଇ ରହିଲା । ଟିକାଗ୍ରମାନେ ତାର ସଙ୍କେତ ବୁଝି ନ ପାରି ଫେରିଗଲେ ।

ଟିକାଗ୍ରମାନେ ଖୁଲି ଯିବାରୁ ବଲୁଆ କୁଡ଼ିଆରୁ ବାହାର କାଠୁରୁଆକୁ କିଛି ନ କହି ଖୁଲି ଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏକା ଦେଖି କାଠୁରୁଆ ବଲୁଆକୁ ଗାଳ ଦେଇ କହିଲା, “ତୁମେ ବଡ଼ ଅଭଦ୍ର । ମୁଁ ବସନ୍ତ ସମୟରେ ଆଶ୍ରୟ ଦେଇ ତୁମର ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା କଲି, କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଯିବା ସମୟରେ ମତେ ପଦେ କଥା କହି ଗଲ ନାହିଁ ?” ବଲୁଆ କହିଲା, “ଭାଇ, ତୁମ୍ଭେ କଥାଟେ ଯେପରି ଚିନ୍ତା ଦେଖାଇଲ. ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ଯଦି ସେହିପରି କରିଥାନ୍ତୁ ତାହାହେଲେ ମୁଁ ତୁମଠାରୁ ବଡ଼ାସୁ ନ ନେଇ କଦାପି ଯାଇ ନ ଥାନ୍ତି ।”

ପଦେ କଥାରେ ଯେତେ ଅନିଷ୍ଟ ହୁଏ ତେବେ ଲଙ୍ଘନରେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଅନିଷ୍ଟ ହୋଇ ପାରେ ।

— ୧୭୭ —

(୨୫)

ପେଟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ।

ଏକ ସମୟରେ ଜାତି ଗୋଡ଼ ପ୍ରଭୃତି ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗମାନେ ମିଳି ବସୁର କଲେ, ଦେଖ ଅମ୍ଭେମାନେ ସବଦା ପରିଶ୍ରମ କରି ପେଟର ସେବା କରୁଛୁ, କିନ୍ତୁ ପେଟ କିଛି ନ କରି ନିଷ୍ଠୁର ହୋଇ ବସି ରହିଛି । ସେ ସ୍ତରରେ ବର୍ତ୍ତମାନ କିଛି ନାହିଁ, ଅମ୍ଭେମାନେ ଜାଣିକି ମିଛରେ ତାର ସେବା କରି ମରୁଛୁ । ତେବେ ଖୁଲ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଅଙ୍ଗଠାରୁ ଅଳ୍ପ କେହି ପେଟକୁ

ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ନାହିଁ । ଏହିପରି ଏକମେଳ ହୋଇ ସେମାନେ ନିଜ ନିଜର ପରିଶ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକଦେଲେ । ଗୋଡ଼ ଆଉ ଖାଇବା ସ୍ଥାନକୁ ଗଲ ନାହିଁ । ଦାନ୍ତ ଆଉ ପାଟିକି ଆହାର ନେଲା ନାହିଁ । ପାଟି ଆଉ ଖାଇଲା ନାହିଁ । ଦାନ୍ତ ଆଉ ଚୋବାଇଲା ନାହିଁ । ତିର ଆଉ ସ୍ବାଦ ବାରିଲା ନାହିଁ ।

ପେଟକୁ ଟିଣା ଦେବାଲାଗି ଏହିପରି ଦୁଇ ଶ୍ରେଣୀ ଦିନ କରିବାରୁ ଦେହ ଶୁଖି ହୋଇ ଆସିଲା । ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗମାନେ ଏପରି ନିଷ୍ଠେଜ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଯେ ଆଉ ସେମାନଙ୍କର ଚଳିବାର ଯନ୍ତ୍ରି ରହିଲା ନାହିଁ । ଶେଷରେ ସେମାନେ ବୃତ୍ତ ପାରିଲେ ଯେ ପେଟ ପରିଶ୍ରମ ନ କଲେ କଣ ହେବ, ଅମ୍ବେମାନେ ସେପରି ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି । ସେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଅମ୍ବମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ପେଟ ଅମ୍ବମାନଙ୍କପରି ଦେହର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ଅଙ୍ଗ । ସ୍ବସ୍ଥ ରହିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରତି ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗକୁ ନିଜ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ହେବ, ନ ହେଲେ କାହାର ରକ୍ଷା ନାହିଁ ।

— ୦ —

(୭୭)

ବୁଢ଼ା ଫିଙ୍ଗୁ ।

ଗୋଟିଏ ଫିଙ୍ଗୁ ବୁଢ଼ା ହେବାରୁ ଅଭିଶପ୍ତ ଦୁର୍ବଳ ଓ ଅକ୍ଷମ ହୋଇ-ପଡ଼ିଲା । ଦିନେ ସେ ବୁଢ଼ିରେ ପଡ଼ି ପହଣ୍ଡିଣାରେ ଛଟପଟ ହେଉଛି, ଏପରି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ବରଫ ସେଠାରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏହି ବରଫ ଶାଙ୍ଗରେ ଫିଙ୍ଗୁର ପୂର୍ବରୁ ବିରୋଧ ଥିଲା । ଫିଙ୍ଗୁକୁ ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖି ସେ ଅନେକ ଥର ତାକୁ ଦାନ୍ତରେ ଭୁସିଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ଫିଙ୍ଗୁର ତ ଆଉ ଉଠିବାର କ୍ଷମତା ନାହିଁ ସେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ସବୁ ସହଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ପରେ ଗୋଟିଏ ଗର୍ଜ୍ଭ ଆସି ସେଠାରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏହା ସାଙ୍ଗେ ମଧ୍ୟ ଫିଙ୍ଗୁର ପୂର୍ବରୁ

ବିବାଦ ଥିଲା; ସେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦେଶ ସିଂହକୁ ଦି ଗୁରୁ ମୁଣ୍ଡି ଆପକାର ଗୁଲିଗଲା ।
ଏ ଅପମାନ ମଧ୍ୟ ସିଂହ ସହ୍ୟ କରି ରହିଲା ।

ଏ ସବୁ ଦେଖି ଗଧ ମନେ କଲା, ସିଂହର ଯେତେବେଳେ ବଳ
ବୟସ ଥିଲା, ସେ ଅପମାନଙ୍କ ଉପରେ ନାନା ଅତ୍ୟାଚାର କରନ୍ତୁ । ସେଥିଲାଗି
ସମସ୍ତେ ଆସି ତାର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେଉଅଛନ୍ତି । ସିଂହର ତ ଆଉ ସେ ତେଜ
ନାହିଁ, ସେ କାହାରକୁ ବନ୍ଧୁ କରି ପାରୁ ନାହିଁ । ମୁଁ ବା ଏ ସୁଯୋଗ ଛାଡ଼ିବି
କାହିଁକି ? ଏହା ଭାବି ଗଧ ଯାଇଁ ସିଂହର ମୁଣ୍ଡରେ ଦୁଇଟା ଗୋଲଠା ମାରଲା ।
ଏ ସବୁ ଦେଖି ସିଂହ ଭାବିଲା, “ହାରେ ଅଦୃଷ୍ଟ ! ଯେଉଁମାନେ ମତେ ଦେଖିଲା-
ମାତ୍ରେ ଭୟରେ କମ୍ପୁଥିଲେ, ସେମାନେ ଆସି ମତେ ଏପରି ଅପମାନ ଦେଇ
ଗଲେ ? ଆଉ କଣ ଭାବ୍ୟରେ ଅଛି କେନାଶି ? ଯାହାଦେଉ, ବରାହ ଓ
ଶଶୁ ବଳବାନ୍ ଜନ୍ମ, ସେମାନଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାର ଅବା ସହ୍ୟ ହେଲା, କିନ୍ତୁ ଗଧ
ଯେ ନ ପଶୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଧମ ସେ ଆସି ମତେ ଏପରି ଅପମାନ ଦେଇ
ଗଲା । ଏହା ଅପେକ୍ଷା ମରଣ ଶତଗୁଣରେ ଭଲ ।”

(୨୭)

ଶଶୁ ଓ ମଶା ।

ଗୋଟିଏ ମଶା ଚିତୁକ୍ଷଣ ଭୂତି ଭୂତି ଗୋଟିଏ ଶଶୁର ଶିଙ୍ଗ ଉପରେ
ବସି ପଡ଼ିଲା । ସେ ଭାବିଲା, ମୁଁ ଯେ ଶଶୁ ଉପରେ ବସିଲି ଏଥିରେ ତାର ବଡ଼
କଷ୍ଟ ହେଉଥିବ ପରା । ସେ ଶଶୁକୁ ପଚାରିଲା, “ଭାଇ ମୋ ଭାଇ ତୁମେ ଯଦି
ସହିଷ୍ଣୁ ନାହିଁ, ତେବେ କହ ମୁଁ ଏଠାରୁ ଉଡ଼ିଯିବି । ତୁମକୁ ବୁଆରେ
କଷ୍ଟଦେବା ମୋର ଇଚ୍ଛା ନୁହେଁ ।” ଶଶୁ ଦୃଢ଼ିକରି କହିଲା, “ସେଥିଲାଗି ତୁମର
ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ହେବ ନାହିଁ । ତୁମର ବସିବା ନ ବସିବା ମୋ ପକ୍ଷରେ

ସମାନ, ତୁମେ କେବେବେଲେ ଆସି ମୋ ଉପରେ ବସିଲ ତାହା ମୁଁ ଜାଣେ ନାହିଁ, ଆଉ ତୁମେ ଚାଲିଗଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ କିଛି ଜାଣି ପାରୁନାହିଁ ।”

ସାର ମନ, ଯେତେ ଛୋଟ ତାର ଅବସ୍ଥାର ତେତେ ବେଶି ।

— — ❀ — —

(୨୮)

ଦାର୍ଶନିକ, ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଓ ଦେବଦୂତ ।

ଦିନେ ଜଣେ ଦାର୍ଶନିକ ପଣ୍ଡିତ ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଚାଲୁ ଚାଲୁ ଯେଉଁଠି ଶୁଭ୍ର ହୋଇ ଶାନ୍ତି ଏ ଜାହାଜ ଗାଙ୍ଗିଗଲ ଏବଂ ସେଥିରେ ଯେତେ ଲୋକ ଥିଲେ ସମସ୍ତେ ବୁଡ଼ିଗଲେ । ସେ ବଞ୍ଚିଗଲେ, ଭିକାରୀ ଏବଂ ଅବସ୍ଥା ! ଦୃଢ଼ ତ ଜାହାଜ ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ କି ଦୁଇଜଣ ମାତ୍ର ଦୋଷୀ ଥିବେ, ସେଥିଲେ ଏତେଗୁଡ଼ିଏ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷୀ ଲୋକ ପ୍ରାଣ ହରାଇଲେ କାହିଁକି ? ଏହିପରି ମନେ ମନେ ଭାବୁଛନ୍ତି ଏପରି ସମୟରେ ସେ ଗୋଟିଏ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ବସା ଉପରେ ଗୋଡ଼ ପକାଇ ଦେବାକୁ ଦଲେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଆସି ତାଙ୍କୁ ବେଢ଼ି ପକାଇଲେ । ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଉପରକୁ ଉଠିଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଚୋଟେ କାମୁଡ଼ି ଦେଲା । ଦାର୍ଶନିକ ଆଉ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ସବୁ ପିମ୍ପୁଡ଼ିଗୁଡ଼ିକ ଗୋଡ଼ରେ ଦଳି ମାରି ପକାଇଲେ । ଏପରି ସମୟରେ ଜଣେ ଦେବଦୂତ ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଆସି କହିଲେ, “ ତୁମେ ପରା ଏହିପରି ଭିକାରୀ ନିଜା କରୁଥିଲ ? ତୁମେ ନିଜେ କାହିଁକି ଏ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷୀ ପିମ୍ପୁଡ଼ିକୁ ଦଳି ପକାଇଲ ? ଗୋଟିଏ ଯୋଡ଼ିଏ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଅବା ତୁମକୁ କାମୁଡ଼ିଥିବେ । ଅନ୍ୟ ପିମ୍ପୁଡ଼ିମାନେ ତ ତମର କିଛି କରି ନ ଥିଲେ । ଭିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ ଭଲ ମନ୍ଦ ବଞ୍ଚିବ କରିବାକୁ ତମର କି ଅଧିକାର ଅଛି ? ”

— — ❀ — —

(୨୯)

ଠେକୁଆ ଓ ବେଙ୍ଗ ।

ଠେକୁଆଗୁଡ଼ିକ ବଡ଼ ଦୁର୍ବଳ ଓ ଡରୁଆ । ବଡ଼ ବଡ଼ ଜନ୍ତୁମାନେ
ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲାମାତ୍ରେ ଖାଇଦିଅନ୍ତି । ଏଥିଲାଗି ସେମାନେ ଜୀବନ ଭୟରେ

କଡ଼ି ଶକ୍ତି ହୋଇଥାନ୍ତି । ଦିନେ ସେମାନେ ବିଚାର କଲେ, ସବୁଦିନ ଏପରି
ଭୟରେ ବସି ରହି ପାରି କଣ ? ଚାଲି ଆମ୍ଭେମାନେ ଆଜି ପାଣିରେ ବୁଡ଼ି
ମରିବା, ସବୁଦିନ ମରିଶକୁ ଭୟ କରି ରହିବା ଅପେକ୍ଷା ଥରେ ମରିଯିବା ଭଲ ।
ଏହିପରି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରି ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ପୋଖରୀରେ ଡେଇଁପଡ଼ି ମରିବା-
ଲାଗି ସେଠାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ସେହି ପୋଖରୀକୂଳରେ ବେତେବୁଡ଼ିଏ ବେଙ୍ଗ ଥିଲେ । ସେମାନେ
ଠେକୁଆମାନଙ୍କ ପାଦ ଶୁଣି ଭୟରେ ପକ୍ ପକ୍ ହୋଇ ପାଣିର ଡେଇଁ

ପଡ଼ିଲେ । ଏହା ଦେଖି ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆ କହିଲା, “ଦେଖ ଭାଇମାନେ, ଅମ୍ଭମାନଙ୍କଠାରୁ ବଳ ଦୁର୍ବଳ ଓ ଡରୁଆ ଜନ୍ମ ମଧ୍ୟ ସମାଜରେ ଅଛନ୍ତି, ତେବେ ଅମ୍ଭେମାନେ ବୁଝାରେ କାହିଁକି ଭୟରେ ପ୍ରାଣ ହରାଇବା ।”

ଜଳର ଅବସ୍ଥା ଖରାପ ହୋଇ ଯେଉଁମାନେ ଦୁଃଖ କରନ୍ତି, ସେମାନେ ଅନ୍ଧର ଖରାପ ଅବସ୍ଥାର ଲୋକ ଦେଖିଲେ ସେମାନଙ୍କର ଚିତ୍ତ ଏ ସାମ୍ନା ନା ଅସେ ।

—୫—

(୨୦)

ଗଧ ଓ ମନୁଷ୍ୟ ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ମନୁଷ୍ୟ ତାର ପାଖରେ ଗଧଟିକୁ ତରତାକୁ ଶୁଖିଦେଇ ପାଖରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲା । ହଠାତ୍ ଗଧ ଅଧିକାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିପାରି ସେ ଗଧକୁ କହିଲା, “ଗଧ ଅସି ପଡ଼ିଥିଲେଣି । ଅସ ଶୀଘ୍ର ପଳାଇବା, ନ ହେଲେ ଦୃଢ଼େସାକ ଧରା ପଡ଼ିବ ।” ଗଧ କହିଲା, “ତୁମେ ପଳାଉଛୁ ପଳାଅ, ମୁଁ କାହିଁକି ପଳେଇବି ? ତୁମେ କଣ ମନେ କରୁଛୁ ଶତ୍ରୁ ଅସି ମନେ ଧରିଲେ ମୋ ଉପରେ କ’ଣ ବୋଧ ନବିବ ?” ଲୋକଟି କହିଲା, “ନାହିଁ ।” ଗଧ କହିଲା, “ତେବେ ମୋର ପଳାଇବାର ଅବସ୍ୟକ କଣ ? ତୁମେ ନଦିରେ ମୋ ପଛରେ ଯାହା, ଆଉ ଯେ ନଦିରେ ସେଇଆ ।”

ଏକ ରଜା ଯାଇ ଅନ୍ୟ ଜୋ ଅଛିଲେ ଗରିବଙ୍କର ସେଥିରେ କିଛି ଯାଏ ଅସେ ନାହିଁ, କେବଳ ରଜାର ନାମଟି ବଦଲେ ମାତ୍ର ।

(୭୧)

ପକ୍ଷୀ ଓ ଶବର ।

ଜଣେ ଶବର ଜାଲ ପକାଇ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷୀ ଧରିଲା । ପକ୍ଷୀଟି ବେଗକୁ ନାନା ପ୍ରକାର ବିନୟ କରି କହିଲା, “ଭାଇ ମତେ ଶୁଦ୍ଧିଦିଅ, ମୁଁ ପ୍ରଭାତୀ କବି କହୁଛି ମତେ ଶୁଦ୍ଧିଦେଲେ ମୁଁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଭୁଲାଇ ଆଣି ତୁମ ଜାଲରେ ପକାଇବି, ତାହାହେଲେ ଭାବ ଦେଖ ତୁମର କେତେ ଲାଭ ହେବ । ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷୀ ବଦଳରେ ତୁମେ କୋଟିଏ ପକ୍ଷୀ ପାଇ ପାରୁବ ।”

ଶବର କହିଲା, “ନା ମୁଁ ତମକୁ ଶୁଦ୍ଧିବି ନାହିଁ । ସେ ନିଜର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ଆପଣାର ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବମାନଙ୍କର ସବୁନାଶ କରିବାକୁ ଚାହେଁ ତାହାଠାରୁ ବଳ ଦୋଷୀ ଅଛୁ କେହି ନାହାନ୍ତି । ସେ ମଲେ ସମାଜର ମଙ୍ଗଳ ।”

(୭୨)

କୁରାଢ଼ି ଓ ଜଳଦେବତା ।

ଗୋଟିଏ ଦୁଃଖୀଲୋକ ନଦୀକୂଳରେ ବାଠ ହାଣୁଥିଲା । ହଠାତ୍ ତାର କୁରାଢ଼ିଖଟିକ ହାତରୁ ଖସି ଯାଇ ପାଣିରେ ପଡ଼ି ବୁଡ଼ିଗଲା । ଅତି କୁରାଢ଼ିଞ୍ଜଣି ପାଇବି ନାହିଁ ଭାବି ଅତି ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ସେ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା । ତା’ର କାନ ଶୁଣି ଜଳଦେବତାଙ୍କର ଦୟା ହେଲା । ସେ ତା’ ନିକଟକୁ ଆସି କହିଲେ, “ତୁମେ କାନ୍ଦୁଛ କାହିଁକି ?” ସେ ସମୁଦାୟ ବିଷୟ କହିବାକୁ ଜଳଦେବତା ନଦୀରେ ବୁଡ଼ି ହାତରେ ଖଣ୍ଡିଏ ସୁନାର କୁରାଢ଼ି ଧରି ତାକୁ ପଚାରିଲେ, “ଏ କୁରାଢ଼ି ତୁମ୍ଭର ?” ସେ କହିଲା, “ନା ଏ କୁରାଢ଼ି ମୋର ନୁହେଁ ।” ଜଳଦେବତା ପାଣିରେ ବୁଡ଼ି ଅତି ଖଣ୍ଡିଏ ରୂପାର କୁରାଢ଼ି

ତା ନିକଟକୁ ଆସି ଫୁଟପଥ ପକ୍ଷରୁ ଗଲେ । ସେ କହିଲା, “ଏ ମଧ୍ୟ ମୋର ଦୁହେ ।” ସେ ଆଉ ଥରେ ପାଣିରେ ବୁଡ଼ି ଭାବି ଲୁହା କୁରୁଛି ଖଣ୍ଡି ଧରି ପକ୍ଷରୁ ଗଲେ, “ଏ କଣ ତୁମ କୁରୁଛି ?” ସେ ଜଳର କୁରୁଛି ଖଣ୍ଡି ଦେଖି ଅତି ହସି ହୋଇ କହିଲା, “ଏ ମହାହସ୍ୟ, ଏ ଖଣ୍ଡି ମୋ କୁରୁଛି । କୁରୁଛି ଖଣ୍ଡି ପାଇବି ବୋଲି ମୋର ଆଶା ନ ଥିଲା, କେବଳ ଆପଣଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହକୁ ପାଇଲି । ମୁଁ ବଡ଼ ଦୁଃଖୀ, ଆପଣ ମୋର ସେହି ଉପକାର କଲେ ତାହା ମୁଁ ଜୀବନରେ ସୁଦ୍ଧି ପାରିବି ନାହିଁ ।” ଜଳଦେବତା ତାର ନିଜର କୁରୁଛି ଖଣ୍ଡି ତାକୁ ଦେଲେ ଓ ସେ ଅତି ନିର୍ଲୋଭ ଓ ସତ୍ୟବାଦୀ ବୋଲି ଖୁସି ହୋଇ ସୁନା ଓ ରୂପାର କୁରୁଛି ଦୁଇଖଣ୍ଡି ମଧ୍ୟ ତାକୁ ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ । ଦୁଃଖୀ ଲୋକଟି ସୁନା ଓ ରୂପାର କୁରୁଛି ଦୁଇଖଣ୍ଡି ପାଇ ଘରକୁ ଆସି ସାଉପଡ଼ୋରୀ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ଏ ଅଭୁତ ଘଟଣା କହିଲା । ସମସ୍ତେ ଶୁଣି ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।

ଏ ଥୋ ଶୁଣି ଗୋଟିଏ ଲୋକର ବଡ଼ ଲୋଭ ହେଲା । ତହିଁ ଆରଦିନ ସକାଳୁ ସେ ଖଣ୍ଡି ଏ କୁରୁଛି ଧରି ନଉକୁଳକୁ ଗଲା । ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ତ ଗୁରୁ ଗୋଟି ମାରି ହାତରୁ ଖସି ଯିବାର ବାହାବା କରୁ ସେ କୁରୁଛି ଖଣ୍ଡି ପାଣିରେ ପକାଇ ଦେଲା ଏବଂ ଆଦା ନିଅଣ ହେଲା ବୋଲି ବଡ଼ ପାଟିରେ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଜଳଦେବତା ତା’ ନିକଟକୁ ଆସି କାହିଁକି କାନ୍ଦୁଛି ବୋଲି ପଚାରିବାରୁ ସେ କୁରୁଛି ପଡ଼ିଯିବା କଥା କହି ବଡ଼ ଦୁଃଖ କଲା । ଜଳଦେବତା ସେହିପରି ପାଣିରେ ବୁଡ଼ି ଖଣ୍ଡି ଏ ସୁନାର କୁରୁଛି ଧରି ତାକୁ ପକ୍ଷରୁ ଗଲେ, “ଏ କୁରୁଛି ତୁମର ?” ସୁନା କୁରୁଛି ଦେଖି ସେ ଲୋଭ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି କହିଲା, “ହଁ ଏ ମୋ କୁରୁଛି ।” ଜଳଦେବତା ତାକୁ ଲୋଭ ଓ ମିଥ୍ୟାବାଦୀ ବୋଲି ବାଳଦେଇ କୁରୁଛି ଖଣ୍ଡି ପାଣିରେ ପକାଇ ଦେଇ ସେଠାରୁ ଚାଲିଗଲେ । ଲୋକଟି ହତାଶ ହୋଇ ଉଠିଲା, ମୋର ସେପରି କାର୍ଯ୍ୟ ସେପରି ଫଳ ହୋଇଛି ।

(୨୩)

ସିଂହ ଓ ମେଣ୍ଟାକିଶୁଆଳ ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ସିଂହ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଗୋଟିଏ କଣ୍ଡା ମାଡ଼ି ପକାଇଲା । ସେ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଡାକିଲା ହୋଇ ଗୋଟିଏ ମେଣ୍ଟାକିଶୁଆଳ ପାଖକୁ ଗଲା ଏବଂ ଲଙ୍ଘିତ ହୋଇ ଅନୁନୟନ କରି ଯେପରି ତାକୁ ଚଢ଼ାଇ “ମୁଁ କଷ୍ଟରେ ପଡ଼ି ତୁମର ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ିବାକୁ ଆସିଛି ।” ମେଣ୍ଟାକିଶୁଆଳ ସାହାଯ୍ୟ କରି ସିଂହକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ତାହା ଗୋଡ଼ାରେ କଣ୍ଡା ଦେଖି ପାରିଲା ଓ ତାହା କୋଳରେ ସିଂହ ଗୋଡ଼ାକୁ ରଖି କଣ୍ଡାଟି ବାହାର କରି ଆଣିଲା । ସିଂହର ଗୋଡ଼ା ଭଲ ହୋଇ ଯିବାରୁ ସେ ଖୁସି ହୋଇ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଏହାର କିଛି ସମୟପରେ ସେହି ମେଣ୍ଟାକିଶୁଆଳକୁ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଥିବା ଅପରାଧରେ କହେବା କରି ରଜା ହୁକୁମ ଦେଲେ ଯେ ତାର ଦୋଷର ଦଣ୍ଡସ୍ୱରୂପ ତାକୁ ସିଂହ ଦେହରେ ପକାଇ ଦେବାକୁ ହେବ । ସିଂହକୁ ଯେତେବେଳେ ପିଞ୍ଜରୁ ବାହାର କରି ଦିଆଗଲା, ସେ ମେଣ୍ଟାକିଶୁଆଳ ପାଖକୁ ଯାଇ ଚଢ଼ି ପାରିଲା ଯେ ଯେଉଁ ଲୋକ ତାର ଗୋଡ଼ା ଭଲକରି ଦେଇଥିଲା ଏ ସେହି । ତହୁଁ ତାର କିଛି ଅନିଷ୍ଟ କରିବା ଦୂରେ ଥାଉ, ସେ ଧୀରୋଦ୍ଭବରେ ତା କୋଳରେ ଗୋଡ଼ା ରଖି ତାକୁ ଅନାଇ ଚାଲିଲା । ରଜା ଶେଷରେ ସବୁ କଥା ଶୁଣି ପାଇ ସିଂହକୁ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଓ ମେଣ୍ଟାକିଶୁଆଳର ଦୋଷ ସମା କରି ତାକୁ ଲେଖ ଦେଲେ ।

ଗଧାକୁ କହିଲା, “ଗଧା ଶୁଭ, ମୁଁ ଜାଣେ ଯେ ମୁଁ ଅଳ୍ପ ଭୁମିର ଆହାର ହେବି । କିନ୍ତୁ ମରବା ପୂର୍ବରୁ ମୋର ଭୁମିକୁ ଗୋଟିଏ ମାଗୁଣି ଅଛି । ମାଗୁଣି ଏଇଥା ଯେ ଭୁମି ଥରେ ବର୍ଷ ବଜାଇଲେ ମୁଁ ଟିକିଏ ନାଚନ୍ତି ।” ଗଧା ଏଥିରେ ଗୁଳି ହୋଇ ବର୍ଷ ବଜାଇବାରୁ ଛେଳିକୁ ନାଚିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବର୍ଷ ଶୁଣି ଗୁଳି ବଳିଆ କୁକୁରମାନେ ବାହାରପଡ଼ି ଗଧାକୁ ଚିତ୍କାରିଲେ । ଗଧା ଛେଳିକୁ ଅଡ଼କୁ ଫେରି କହିଲା, “ମୋ ପ୍ରତି ଠିକ୍ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଛି । ମୋର ତ କ’ଣେ ବ୍ୟବସାୟ । ଭୁମିକୁ ଖୁସି କରାଇବା ଲାଗି ମୁଁ ବର୍ଷ ବଜାଇବାକୁ ଲାଗି କାହିଁକି ?”

(୨୭)

ଦୁଇଜଣ ବାଟୋଇ ଓ କୁରାଡ଼ି ।

ଦୁଇଜଣ ଲୋକ ଏକ ସଙ୍ଗରେ ଯାଉଥିଲେ । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ବାଟରେ ଖଣ୍ଡିଏ କୁରାଡ଼ି ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖିପାର ତାକୁ ଗୋଟାଇ ଆଣି କହିଲା, “ମୁଁ ଖଣ୍ଡିଏ କୁରାଡ଼ି ପାଇଲି ।” ଅନ୍ୟ ଜଣକ କହିଲା, “ଭାଇ ମୁଁ ପାଇଲି ବୋଲି କାହିଁକି କହୁଛ, ଅମ୍ଭେମାନେ କୁରାଡ଼ି ଖଣ୍ଡି ପାଇଲୁ” ବୋଲି କହ । ସେମାନେ ବେଶୀ ଦୂର ନ ଯାଉଣୁ ଦେଖି ପାରଲେ ଯେ କୁରାଡ଼ିର ମାଲିକ ସେମାନଙ୍କୁ ଚିତ୍କାରିଲା । ସେ କୁରାଡ଼ି ଖଣ୍ଡି ଗୋଟାଇଥିଲା ସେ କହିଲା, “ଭାଇ, ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ସବୁକିଛି ହେଲା ।” ଅନ୍ୟ ଜଣକ କହିଲା, “ଭାଇ, ଭୁମି ପ୍ରଥମେ ଯେ ଠିକ୍ କହୁଥିଲା, ବର୍ତ୍ତମାନ ମେହପର କହ, ‘ମୋର ସବୁକିଛି ହେଲା’, ‘ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର’ ବୋଲି କାହିଁକି କହୁଛ ?”

(୭୧)

ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀ ।

ଗୋଟିଏ ଲୋକର ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଓ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଥିଲା । ପୁଅଟି ଦେଖିବାକୁ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର କିନ୍ତୁ ଝିଅଟିର ତେହେରା ଅତି କୁଣ୍ଠିତ । ଦିନେ ଝେକୁ ଝେକୁ ଦୈବାର ମାଙ୍କ ଦର୍ପଣ ଉପରେ ଏକ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଲା । ବାଳକ ଦର୍ପଣରେ ନିଜ ତେହେରା ଦେଖି ବଡ଼ ଖୁସି ହେଲା, ବାଳିକାଟି କିନ୍ତୁ ଭାଇକୁ ନିଜର ପ୍ରସଂସା କରିବାର ଦେଖି ବଡ଼ ରାଗିଗଲା । ସେ ମନେ କଲା, ମୋର ଅସୁନ୍ଦର ତେହେରା ଦେଖି ଏ ମତେ ଥଣ୍ଡା କରି ଏପରି କହୁଛି । ସେ ଭାଇକୁ ଗାଳ ଖୁଆଇବା ବୋଲି ଦୌଡ଼ିଯାଇ ବାପାଙ୍କୁ କହିଲା, “ଝିଅମାନଙ୍କର କେବଳ ଦର୍ପଣରେ ମୁହଁ ଦେଖିବାର କଥା, କିନ୍ତୁ ଏ ପୁଅ ହୋଇ ଦର୍ପଣରେ ମୁହଁ ଦେଖୁଛି ।” ଲୋକଟି ପୁଅ ଝିଅ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ସ୍ନେହରେ କୋଳରେ ଧରି ଓ ସେମାନଙ୍କର ମୁଖ ଚୁମ୍ବନ କରି କହିଲା, “ମୋର ଗଛା ଯେ ତୁମେ ଭଉଣୀ ପ୍ରତିଦିନ ଦର୍ପଣରେ ମୁହଁ ଦେଖା । ତାହାହେଲେ ପୁଅ, ତୁ ଆଉ ମନ ଆତରଣଦ୍ୱାରା ନିଜର ତେହେରା ନଷ୍ଟ କରିବୁଁ ନାହିଁ ଏବଂ ତୁ ମଧ୍ୟ ଝିଅ, ସଦ୍‌ଗୁଣଦ୍ୱାରା ତୋର ସୁନ୍ଦରପଣର ଅଭାବ ପୂରଣ କରିବୁ ।”

(୭୨)

ସିଂହ ଗଧୂଆ ଓ କୋକିଶିସାଳ ।

ଗୋଟିଏ ସିଂହ ବୁଢ଼ା ହୋଇଯିବାରୁ ବେମାର ହୋଇ ତାର ଗୁହାରେ ପଡ଼ି ରହିଲା । ସବୁ ଜନ୍ତୁମାନେ ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଲେ । କେବଳ କୋକିଶିସାଳ ଆସିଲା ନାହିଁ । ଗଧୂଆ ଏ ସୁଯୋଗ ପାଇ ସିଂହ ପାଖରେ କୋକି-

ସେମାନର ଦୋଷ ଦେଖାଇ କହିଲା, “କୋକିଶିପ୍ପାଳ ତୁମକୁ ମାନେ ନାହିଁ, ସେଥିଲାଗି ସେ ତୁମକୁ ଥରେ ସତ୍ତା ଦେଖିବାକୁ ଅଛିଲା ନାହିଁ ।” ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ କୋକିଶିପ୍ପାଳ ଅସି ପହଞ୍ଚି ଗଧଅର ଶେଷ କଥା ଶୁଣି ପାରଲା । ସିନ୍ଦ ତାକୁ ଦେଖି ଶୁଗରେ ଜେନିଜ କରି ଉଠିବାରୁ ସେ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବାଲାଗି କହିଲା, “ଯେଉଁମାନେ ତୁମକୁ ଦେଖିବାକୁ ଅସିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ତୁମର କି ଉପକାର କରିଅଛନ୍ତି ? କିନ୍ତୁ ମୁଁ ନାନା ସ୍ଥାନରେ ବୁଲି ବୈଦ୍ୟ ଖୋଜି ତୁମକୁ ଭଲ କରିବାର ଉପାୟ ଜାଣିକରି ଅସି ଅଛି ।” ସିନ୍ଦ ଏହା ଶୁଣି ଅଶ୍ରେଣୀ ଦେବାର ଉପାୟ ଯାଙ୍ଗେ ଯାଙ୍ଗେ କହିବାକୁ ହୁକୁମ ଦେବାରୁ କୋକିଶିପ୍ପାଳ କହିଲା, “ତୁମେ ଗୋଟିଏ କିପୁନ୍ତା ଗଧଅର ଚମଡ଼ା ଛଡ଼ାଇ ସେହି ଚମଡ଼ାକୁ ସେହିସଣି ଦେହରେ ଘୋଡ଼ି ଦେଲେ ତୁମର ରୋଗ ଭଲ ହୋଇଯିବ । ଯାଙ୍ଗେ ଯାଙ୍ଗେ ସେହି ଗଧଅଳୁ ଧରି ତାହାର ଚମଡ଼ା ଛଡ଼ାଇଲା । ଏହା ଦେଖି କୋକିଶିପ୍ପାଳ ଟକିଏ ଡଢ଼ି ଗଧଅଳୁ କହିଲା, “ତୁମେ ମନିବର ମନକ ବଗାଡ଼ି ନ ଦେଇ ଭଲ ଦିଗକୁ ନେଇଥିଲେ ଏପରି ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା ।”

— ୦ —

(୮୦)

ଭାଣ୍ଡ ଓ ଗାଉଁଲିଲୋକ ।

ଜଣେ ଧନିଲୋକ ଥରେ ଥୁଏଟର କରାଇ ବନା ପଇସାରେ ଅସି ଦେଖିବାକୁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେଲେ ଓ ଗୋଟିଏ ବଞ୍ଚାପନ ଦେଲେ ଯେ ଗୋଟିଏ କିଛି ନୂଆ କୌତୁକ ବାହାର କରି ଦେଖାଇ ପାରବ ତାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯିବ । ଏ ପୁରସ୍କାର ପାଇଁ ଅନେକ ଲୋକ ଅନେକ ଝେଲ ଦେଖାଇଲେ । ଶେଷରେ ଜଣେ ଭାଣ୍ଡ ଅସି କହିଲା, “ମୁଁ ଏପରି ଗୋଟିଏ ଝେଲ ଦେଖାଇବି ଯାହା କେବେ କେହି ଦେଖାଇ ନାହିଁ । ତାର

ଅନ୍ଧା ତାମସାଯୋଗୁଁ ଲେକମାନେ ସେ ଭାଣ୍ଡକୁ ଭଲକରି ଜାଣିଥିଲେ । ଏ ଜିବର ଗୁଣ ଦେବାରୁ ସେ ସ୍ଥାନରେ ଗୋଟିଏ ଚଢ଼ଳ ପଡ଼ିଗଲା ଓ ସ୍ଥବଚରର ଧୂରଅତି ଲେକରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲା ।

ଭାଣ୍ଡ କିଛି ଜନସଂସ୍ପର୍ଶ ବା ଅନ୍ୟ କେହି ସଙ୍ଗୀକୁ ନ ନେଇ ଯାଇ ମଞ୍ଚ ଉପରେ ଛୁଡ଼ା ହେଲା ଏବଂ ଲେକମାନେ ଅତି ଆଗ୍ରହରେ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଦେଖି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଲେ । ଭାଣ୍ଡ ଦୂରରୁ ତାର ଶବ୍ଦ ଆଡ଼କୁ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ ଏପରି ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ଘୁଷୁରି ପରି ବୋକାଇଲା ଯେ ସମସ୍ତେ କହିଲେ ସେ ତାର ପୋଷାକ ତଳେ ଗୋଟିଏ ଘୁଷୁରିକୁଆ ରଖିଛି । କିନ୍ତୁ ସେ ଯେତେବେଳେ ତାର ପୋଷାକ ଛାଡ଼ି ଦେଖାଇ ଦେଲା ଯେ କିଛି ନାହିଁ, ସମସ୍ତେ ତାକୁ ଭାରି ପ୍ରଶଂସା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଜଣେ ଗାଉଁଲ ଲେକ ଏହା ଦେଖି ଭାବିଲା ଏ ଗୁରୁତ୍ବରେ ଏ ମତେ ହଟାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ସେହିକ୍ଷଣି ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦେଲା ଯେ ମୋ କାଲି ସେହିପରି ଖେଳ ଏହା ଅପେକ୍ଷା ଅଦ୍ଭୁତ ଭଲରୂପେ କରି ଦେଖାଇଦେବ । ତହିଁ ଅଭବନ ଅଦ୍ଭୁତ ବେଶୀଲେକ ଜମା ହେଲେ । ପ୍ରାୟ ଅଧକାଂଶ ଲେକ ଭାଣ୍ଡ ପକ୍ଷ ନେଇ ଗାଉଁଲଲେକକୁ ପରିହାସ କରିବେ ବୋଲି ଆସିଥିଲେ । ଦୁର୍ଦ୍ଦେସାକ ଯାଇ ମଞ୍ଚରେ ଛୁଡ଼ା ହେଲା ପରେ ପ୍ରଥମେ ଭାଣ୍ଡ ଘୁଷୁରିପରି ବୋକାଇବାରୁ ପ୍ରହରୀକ ପରି ଲେକମାନେ ତାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରି ତାଳି ଦେଲେ । ତାହା ପରେ ଗାଉଁଲ ଲେକଟି ଆରମ୍ଭ କଲା । ସେ ବାହାନା କରି ଲେକମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଇଲା ଯେପରି କି ତାର ଲୁଗାତଳେ ଗୋଟିଏ ଘୁଷୁରିକୁଆ ଲୁଚାଇ ରଖିଛି, ମାତ୍ର ଲେକମାନେ କେହି ସେ ସନ୍ଦେହ କଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ସେ ଗୋଟିଏ ଘୁଷୁରିକୁଆ ଲୁଚାଇ କରି ଧରିଥିଲା । ଲୁଗା ଉତ୍ତରରେ ହାତ ସୁଲାଇ ତାର କାନ ମୋଡ଼ି ଦେବାରୁ ସେ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଅବକଳ ଘୁଷୁରି ପରି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା; କିନ୍ତୁ ଲେକମାନେ ଏକବାକ୍ୟରେ ପାଟି କରି କହିଲେ, “ଭାଣ୍ଡ ଏହା ଅପେକ୍ଷା ଭଲଭାବରେ ଘୁଷୁରି ପରି ବୋକାଇଥିଲା । ଅତି ଯତ୍ନ ଏହାକୁ ମଞ୍ଚରୁ ବାହାର କରି ଦିଆଯାଉ ।”

ଏହା ଶୁଣି ଗାଉଁଲଲେକଟି ତାର ଲୁଗା ଉତରୁ ଦୁଷ୍ଟରୁଆଡ଼କୁ ବାହାର
କରି ଦେଇ ସଫା ଦେଖାଇ ଦେଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କର ଭ୍ରମ କେତେଦୂର ।
ସେ କହିଲା “ଏଇ ଦେଖ, ଏଥିରୁ ଜଣାପଡ଼ୁଛି ଭ୍ରମମାନଙ୍କର ବସ୍ତୁର
କପର ।” ଏହା ଶୁଣି ଲଳିତେ ସମସ୍ତଙ୍କର ମୁହଁ ଯୋଡ଼ଗଲା ।

(୮୧)

ଭଗଲପଣୀ ଓ ବାଉଁ ।

ଗୋଟିଏ ଭଗଲପଣୀ ଗୋଟିଏ ଭଲ ସାହାଜି ଭୃଷକୁ ଓଲଟାଇ ଅଛି
ଗୋଟିଏ ମେଣ୍ଟାକୁଆକୁ ନିଖରେ ଧରି ଭୃଷକୁ ନେଇଗଲା । ଏହା ଦେଖି
ଗୋଟିଏ ବାଉଁ ମନରେ ବଡ଼ ଭୀତି ହେଲା । ସେ ଭଗଲ ପରି ଭୃଷକୁ ଓ
ବଳ ଦେଖାଇବାକୁ ମନେ ମନେ ସକଳ କଲା । ଏହା ଶୁଣି ସେ ଡେଣାକୁ
ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ହଲାଇ ଭୃଷିଆଇ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ମେଣ୍ଟା ଭୃଷନେ ବସି
ପଡ଼ିଲା । ଭୃଷେଣ ସେ ତାକୁ ବୋହୂକରି ନେଇଯିବ, କିନ୍ତୁ ତାର ନଖ
ମେଣ୍ଟା ରୂପରେ ଲାଗି ଯିବାକୁ ସେ ଯେତେ ବାଡ଼େଇପିଟି ହେଲା ଆଉ ନଖ
ଛଡ଼ାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ମେଣ୍ଟାଲଗୁଆଇ ଏହା ଦେଖିପାରି ଦୌଡ଼ିଯାଇ
ବାଉଁକୁ ଧରି ପକାଇଲା । ସେ ତାର ଡେଣା ଦୁଇଟି ବାଟ ଦେଇ ଗରକୁ
ନେଇ ତାର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦେଲା । ପି . ମାନେ ଯେତେବେଳେ ପଚାରିଲେ ଏହି
କ ପଣୀ, ମେଣ୍ଟା ଜଗୁଆଇ କହିଲା, “ମୁଁ କଷ୍ଟସ୍ତ କରି ଜାଣେ ଯେ ଏ ଗୋଟିଏ
ବାଉଁ । କିନ୍ତୁ ସେ ନିଜେ ମନେ କରେ ସେ ଗୋଟିଏ ଭଗଲପଣୀ ।”

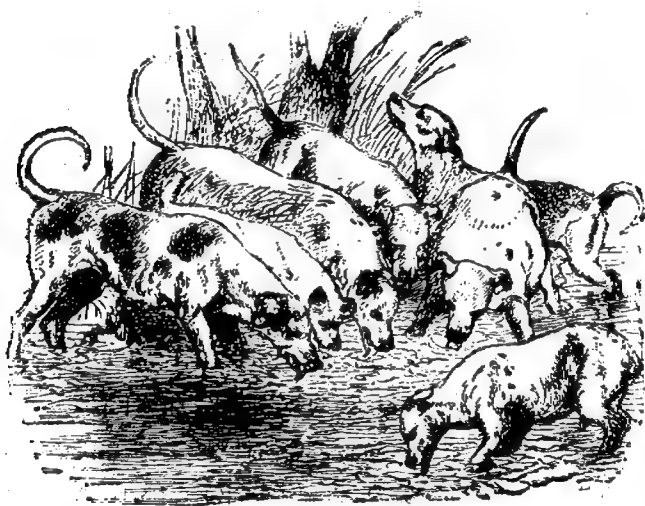

(୮୨)

କୃତ୍ତୁର ଓ ରମଜା ।

କେତେଗୁଡ଼ିଏ କୃତ୍ତୁର ଶ୍ରେକରେ କାତର ହୋଇ ଦେଖିଲେ ଯେ
ନନ୍ଦ ଭିତରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଗୋରୁ ତମଡ଼ା ବୁଡ଼ା ହୋଇ ରଖା ହୋଇଛି ।

ତମଡ଼ା ପାଖକୁ ଯାଇ ନ ପାରି ସେମାନେ ନନ୍ଦଟାରୁ ପିଇଦେବେ ବୋଲି
ସ୍ଥିର କଲେ । କିନ୍ତୁ ଫଳରେ ହେଲା ଯେ ସେମାନେ ତମଡ଼ା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା
ପୂର୍ବରୁ ପାଣି ପିଇ ପିଇ ଯେତେ ପାଟି ମରିଗଲେ ।

ଅସମ୍ଭବ କାର୍ଯ୍ୟରେ ହାତ ଦେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

(୮୩)

ଘୋଡ଼ା ଓ ସହିଷ୍ଣ ।

ଗୋଟିଏ ସହିଷ୍ଣ ଦଳତମାମ ଲାଗିପଡ଼ି ଘୋଡ଼ାକୁ ଖରଡ଼ା କରେ ଓ ସମେ, କିନ୍ତୁ ତାର ଦାନାତଳ ଖେରୁର ନେଇ ବଢ଼ି କରି ଖାଏ । ଦିନେ ଘୋଡ଼ା କହିଲା, “ତୁମେ ଯଦି ମତେ ତଳ ଅବସ୍ଥାରେ ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁ, ତେବେ ମତେ କମ୍ ସମାମଜା କରି ବେଶି ଖାଇବାକୁ ଦିଅ ।”

ସେଟାରୁ ଖେଳି ଖାଲ ପିଠି ଅଉଁଟିଲେ କିଛି ମାଲ ହୁଏ ନାହିଁ ।

(୮୪)

ଗ୍ରେର ଓ ତାର ମା ।

ଗୋଟିଏ ପିଲା ତାର ଗୋଟିଏ ସଙ୍ଗୀ ଲଘୁଲିଙ୍ଗର ଖଣ୍ଡିଏ ପଢ଼ାବହି ଗ୍ରେର କରି ତାର ମା' ପାଖକୁ ନେଇଗଲା । ତାର ମା ତାକୁ ମାରିବା ଦୂରେ ଥାଉଁ ତେବେ ସୁଅକୁ ଏଥୁରେ ଉଠାଏ ଦେଲା । ଅଳ୍ପ ଥରେ ସେ ପିଲାଟି ଗୋଟିଏ ପୋଷାକ ଗ୍ରେର କରି ନେଇ ତା ମା'କୁ ଦେବାକୁ ସେ ତାକୁ ଅନୁର ପ୍ରସଂସା କଲା । ପିଲାଟି ଯେତେବେଳେ ବଡ଼ ହେଲା ସେ କ୍ରମେ ବେଶି ବେଶି ଦାନୁର ଜିନିଷ ଗ୍ରେର କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଶେଷରେ ଦିନେ ସେ ଧରା ପଡ଼ିବାକୁ ତାର ଦାତ ପଛଅଡ଼େ ବାଜି ତାକୁ ପାହି ଦେବାକୁ ନେଇଗଲେ । ତାର ମା ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇ ଦୁଃଖରେ ଶୁଭି କୋଡ଼ି ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏହା ଦେଖି ତା' ପୁଅ କହିଲା, “ମୁଁ ମୋ ମା କାନରେ ଗୋଟିଏ କଥା କହିବାକୁ ଚାହେଁ ।” ତାର ମା ଯେତେବେଳେ ପାଖକୁ ଆସିଲା ସେ ଦାନୁରେ ମା'ର କାନକୁ ଧରି ଛୁଣ୍ଡାଇ ନେଇଗଲା । ମା' ତାକୁ ହୁଳାଜାର ପୁଅ ବୋଲି ଗାଲ ଦେବାକୁ

ସେ ଉତ୍ତର କଲେ, “ଆହା ! ମୁଁ ଯେଉଁବିନ ପ୍ରଥମେ ସେହି ପତ୍ନୀ ବହି ଶ୍ରେଷ୍ଠକର ତୋ ପାଖ । ଅତିଥିଲି, ସେ ଦିନ ଯଦି ତୁ ମତେ ମାଡ଼ ଦେଇ ମନା କରି ଦେଇଥାନ୍ତି ତାହାହେଲେ ମୋର ଏ ଦୟା ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା !”

—୫୫—

(୮୫)

ଗୋରୁ ଓ କଂସେଇ ।

କଂସେଇମାନେ ଗୋରୁମାନଙ୍କୁ ମାରି ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବାରୁ ଏବେ ଗୋରୁମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ମାରିପକାଇବାକୁ ବିଚାର କଲେ । ଏଥିଲାଗି ସେମାନେ ଏକାଠି ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ସିଂହ ଦସି କଂସେଇମାନଙ୍କୁ ମାରିବାକୁ ବାହାରିଲେ । ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ବୃଦ୍ଧାଗୋରୁ ବାହାରି ନହଲେ, “କଂସେଇମାନେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ମାରନ୍ତି ସତ, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଏପରି କୌଶଳରେ ମାରନ୍ତି ଯେ ସେଥିରେ ବେଶି କଷ୍ଟ ହୁଏ ନାହିଁ । ଆମ୍ଭେମାନେ ଯଦି ସେମାନଙ୍କୁ ମାରି ପକାଉଁ ତାହାହେଲେ ଅନାଚ୍ଛନ୍ନେକଙ୍କ ହାତରେ ପଡ଼ି ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଦୋହର ମଉଣ ହେବ, କାରଣ ଏହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଜାଣିଥାଅ ଯେ ସବୁ କଂସେଇଯାକ ମଲେ ସୁଦ୍ଧା ମନୁଷ୍ୟମାନେ ଗୋରୁମାଂସ ନ ଖାଇ ଚହଟେ ନାହିଁ ।”

ଗୋଟିଏ ବପଦରୁ ଉଦ୍ଧାର ପାଇବାକୁ ଯାଇ ସମସ୍ତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଆହୁରି ବଡ଼ ବପଦକୁ ଭାବି ଅଛୁ ।

(୮୭)

ଦୁଇଶ, ଗଧିଆ ଓ ମେଣ୍ଟା ।

ଗୋଟିଏ ଦୁଇଶ ଗୋଟିଏ ମେଣ୍ଟାକୁ କିଛି ଗହମ ଧାର ମାଗିଲା ଓ କହିଲା ଗଧିଆ ମୋ ପାଇଁ ଜାମିନ୍ ଦେବ । ମେଣ୍ଟା ମନରେ ସନ୍ଦେହ ଦେବାକୁ ସେ ଧାର ନ ଦେଇ କହିଲା, “ଗଧିଆର ଅଭ୍ୟାସ ସେ ସେ ଯାହା ଚାହୁଁବ ସବୁ ପଳାଇବ । ଅଳ୍ପ ଦୁମେ ଦେଖିଲେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଗୋଡ଼ାଇ ପାରୁବି ନାହିଁ । କେବେ ସୁଦ୍ଧିବା ଦିନ ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କୁ କପଟ ପାଇବି ।”

ଦୁଇଶା କଲା ଜନସ ମିଶି ଗୋଟିଏ ଧଳା ଜନସ ହୋଇ ନ ପାରେ କିମ୍ବା ଦୁଇଜଣ ଠକ ମିଳି ଜଣେ ସାଧୁଲୋକ ହୋଇ ନ ପାରେ ।

(୮୭)

ସିଂହ, କୁକୁ, ଓ ହାତୀ ।

ସିଂହ ବୁଢ଼ିଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ଆପଣ କର କହିଲା, “ମୁଁ ଅନ୍ଧାରରେ ବଡ଼, ମୋର ବଳ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ଓ ମୁଁ ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର । ମୋର ଦାନ୍ତ ଓ ନଖ ଖୁବ୍ ମଜବୁତ ଓ ମୁଁ ପଶୁମାନଙ୍କର ରଜା । କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ଲଜ୍ଜାର କଥା ଯେ ମୁଁ କୁକୁଡ଼ା ଭାବେ ଶୁଣିଲେ ବଡ଼ ଭୟ ପାଏ ।” ବୁଢ଼ିଆ କହିଲେ, “ତୁ କାହିଁକି ବୁଢ଼ିଆ ଆପଣ କରୁଛୁ ? ମୋର ନିଜର ଯାହା ଭଲ ଶୁଣ ମୁଁ ସେ ସବୁ ତଳେ ଦେଇଛି ! ଅଳ୍ପ କେବଳ ସେହି ଗୋଟାକ କଥା ଛଡ଼ା ତୋର ସାହସ କିଛି ଉଣା ନୁହେଁ ।” ସିଂହ ଏ କଥାରେ ବଡ଼ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା ଓ ତାର ଡରୁଆପଣ ଲାଗି ନିଜକୁ ଅନେକ ସକ୍ଷମ କରୁ ପରସିବା ପାଇଁ ଲଜ୍ଜା କଲା ।

ଏହିପରି ଭାବୁଛି, ଏପରି ସମୟରେ ତାର ଗୋଟିଏ ହାତ ସଙ୍ଗେ ଦେଖା ଦେବାକୁ ସେ ତାହା ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । କିନ୍ତୁ ସମୟ ପରେ ସିଦ୍ଧ ଦେଖିଲା ଯେ ହାତ ଅନେକ ଥର ତାର କାନକୁ ଡଳୁଥିଲା । ଏହା ଦେଖି ସେ ହାତକୁ ଏହାର ଭାରିତ ପକ୍ଷରେ ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରେ ହାତ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ମଶା ବସିବାରୁ ସେ ତାକୁ ଦେଖାଇ ଦେଲା, “ଏହି ଯେଉଁ ମଶାଟିକୁ ଦେଖୁଛି, ସେ ଯଦି ମୋ କାନରେ ପଶିଯାଏ ତେବେ ମୁଁ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମରିଯିବି ।” ଏହା ଶୁଣି ସିଦ୍ଧ ଭାବିଲା, “ଏତେ ବଡ଼ ଜନ୍ତୁ ହୋଇ ଏହାର ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ସମାଜ୍ୟ ମଶାକୁ ଏତେ ଭୟ, ମୁଁ ତେବେ ଆଉ ଦୁଃଖ କରିବି ନାହିଁ କି ମରିବାକୁ ଗ୍ରହଣ ନାହିଁ । ମଶାଠାରୁ କୁକୁଡ଼ା ଯେତେ ଗୁଣ ବଡ଼, ମୋର ଅବସ୍ଥା ହାତଠାରୁ ସେହିତ ଗୁଣରେ ବଢ଼ି ।”

(୮୮)

ଶ୍ରୀଲୋକ ଓ ତାର କୁକୁଡ଼ା ।

ଜଣେ ଶ୍ରୀଲୋକର ଗୋଟିଏ କୁକୁଡ଼ା ଥିଲା ଯେ ସେ ପ୍ରତିଦିନ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏ ଡମ୍ପ ପାରୁଥିଲା । ଶ୍ରୀଲୋକଟି ମନେ ମନେ ଭାବିଲା, କି ଉପାୟ କଲେ କୁକୁଡ଼ା ଦୁଇଟି କରି ଡମ୍ପ ଦେବ । ସେଥିରେ ସେ ତାକୁ ଯାହା ଖାଇବାକୁ ଦେଉଥିଲା ତାର ଦୁଇଗୁଣ ଦେବାର ସ୍ଥିର କଲା । ସେହିଦିନଠାରୁ କୁକୁଡ଼ାଟି ବୁଝ ମୋଟା ଓ ଚକଟିଆ ହୋଇ ଜମା ଡମ୍ପ ଦେଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଅତି ଲୋଭରୁ ମୂଳ ବୁଝେ ।

(୮୯)

ଭରତୀୟାପତ୍ନୀ ଓ ତାହାର ଛଅ ।

ଗୋଟିଏ ଭରତୀୟାପତ୍ନୀ କଷ୍ଟ ସମୟରେ ଅତି ଗହମ ସେତରେ ବସା କରି ରହିଲା । ସେତେବେଳକୁ ଗହମଗଛ ସବୁ ଶେଷ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା । ଗହମ ପାତକାର ଦେଖି ଦିନେ ସେତର ମାଲିକ କହିଲା, “ଏଥର ତେବେ ପତ୍ନୀମାନଙ୍କୁ ଉକର ଦେବାକୁ ଦେବ । ସେମାନେ ଅତି ମତେ ଗହମ କାଟିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ।” ସେତେବେଳକୁ ଭରତୀୟାପତ୍ନୀର ଛଅ-ଗୁଡ଼ିକଙ୍କର ପର ହୋଇଗଲାଣି ଓ ସେମାନେ ଉଡ଼ି ଶିଶୁଲେଣି । ସେତର ମାଲିକର କଥା ଶୁଣି ଗୋଟିଏ ଛଅ ସେ କଥା ତା ମା’ ଅଗରେ କହିଲା ଓ ପଚାରିଲା, “ଅମ୍ଭେମାନେ ତେବେ କେଉଁଠାଠାରୁ ଯିବା ?” ତାର ମା କହିଲା, “ଏହିପରି ଯିବାର ସମୟ ହୋଇ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ଲୋକ ଫସଲ କାଟିବାକୁ ତାର ବକ୍ସବାଜିବଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କଲେ, ଜାଣିବ ତାର ସେଥିରେ ବେଶି ଗରଜ ନାହିଁ ।”

କିଛିଦିନ ପରେ ସେତର ମାଲିକ ଆଉ ଥରେ ସେତକୁ ଅତି ସେତେବେଳେ ଦେଖିଲା ଯେ ଗହମ ସବୁ ବେଶି ପାତ ତଳେ ଝୁଡ଼ି ପଡ଼ିଛି, ସେ କହିଲା, “ବାଲା ମୁଁ ମୋରି ଦଳିଆ ଓ ଆଉ କେତେଜଣ ଦାଣ୍ଡ ମୁଲିଆ ଅତି ଗହମ କାଟି ପକାଇବ ।” ଭରତୀୟାପତ୍ନୀ ଏ କଥା ଶୁଣି ତାର ଛଅମାନଙ୍କୁ କହିଲା, “ଏଥର ଅତି ଅମର ଯିବାର ସମୟ ହେଲା । ଫସଲ କାଟିବାକୁ ଏଥର ଲୋକଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ମନ ହେଲାଣି, ସେ ଆଉ କେବଳ ବକ୍ସବାଜିବ ଉପରେ ନିର୍ଭର ନ କର ନିଜେ କାଟିବାକୁ ପ୍ରିୟ କଲାଣି ।”

ନିଜେ କି କରି ପର ଉପରେ ନିର୍ଭର କଲେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଭଲ ହୁଏ ନାହିଁ ।

(୧୦)

ଛେଳିଛୁଆ ଓ ଗଧଆ ।

ଗୋଟିଏ ଛେଳିଛୁଆ ଗୋଟିଏ ଘରର ଶୁଭ ଉପରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟାଏ ଗଧଆ ସେହି ବାଟ ଦେଇ ଯାଉଛି । ସେଠାରେ ଗଧଆ ତାର କିଛି କର ପାଇବ ନାହିଁ ଜାଣି ପାରି ସେ ତାକୁ ପରଦାସ କରିବାକୁ ଓ ଗାଳିଦେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗଧଆ ଉପରକୁ ଅନାଇ କହିଲା, ‘ମୁଁ ତୁମ କଥା ବେଶ ଶୁଣି ପାରୁଛି । ତୁମେ ମତେ ଅଟା ତରୁ ନାହିଁ ଯେ, ଯେଉଁ ଶୁଭ ଉପରେ ତୁମେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଛ ସେହି ମତେ ଅଟା କରୁଛି ।’

ସମୟ ଓ ସ୍ଥାନ ସମୟ ସମୟରେ ଦୁଇଜଣ ସକଳ ଉପରେ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ବାସ ।

—୫—

(୧୧)

ଶିକାରୀ ଓ ଅଶ୍ୱାରୋହୀ ।

ଜଣେ ଶିକାରୀ ନାଲିବେ ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆ ଧରି ତାକୁ କାନରେ ଧରି ଘରକୁ ଫେରୁଥିଲା । ଜଣେ ଅଶ୍ୱାରୋହୀ ତାକୁ ବାଟରେ ଦେଖି କର୍ଣ୍ଣବ ବୋଲି ବାହାନା କରି ଶିକାରୀକୁ ଠେକୁଆଟି ମାଲେ । ଶିକାରୀ ଠେକୁଆଟି ତା’ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେବାକୁ ସେ ତାକୁ ଘେନି ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ପାରେ ଘୋଡ଼ା ଦୌଡ଼ାଇ ପଳାଇଗଲା । ଶିକାରୀ ତାକୁ ଧରିବ ବୋଲି ତା’ ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲା, କିନ୍ତୁ ଅଶ୍ୱାରୋହୀ ଜମେ ଜମେ ତାକୁ ଅନେକଦୂର ବଳୟିକାରୁ ଦୂରରେ ହୋଇ ଶେଷରେ ସେ ତାକୁ ଡାକିକରି କହିଲା, ‘ଅଶ୍ୱ ଯା ଯା, ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମକୁ ଏ ଠେକୁଆଟି ଉପହାର ଦେଲି ।’

(୧୨)

ଘୋଡ଼ା ଓ ଭାର ଆରୋହୀ ।

ଜଣେ ଅରୋହୀ ସୈନ୍ୟ ତା' ଘୋଡ଼ାଟିର ଖୁବ୍ ସହ ନେଉଥିଲା । ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୁଦ୍ଧ ଶୁଭିଥିଲା ସେ ଘୋଡ଼ାଟିକୁ ସହ ଅପଦରେ ଭାର ସଜାଁ ବୋଲି ମନେ କରୁଥିଲା ଏବଂ ଭଲ କରି ତାକୁ ଘାସ ଓ ଦାନା ଖାଇବାକୁ ଦେଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଯୁଦ୍ଧ ସେଣ୍ଟ ହୋଇଯିବାରୁ ସେ କେବଳ ତାକୁ ତସୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ତା ଉପରେ ଭାର ବାଠର ବୋହୁ ବୁଢ଼ାଇଲା ଓ ତାକୁ ନାନା କଠିନ ପରିସ୍ଥିତି କରାଇ ତା ପ୍ରତି ବଡ଼ ନିଷ୍ଠାର ବ୍ୟବହାର କଲା ।

ପୁଣି ସେତେବେଳେ ଯୁଦ୍ଧ ଅଭୟ ହେଲା ଓ ତାକୁ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଡକରା ପଡ଼ିଲା ସେ ଭାର ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ଯୁଦ୍ଧ ସାଜ ଦେଇ ଓ ନିଜେ ଭାର ଯୁଦ୍ଧ ଯୋଗ୍ୟ ଦିଶି ଚାଲିଲା । ଘୋଡ଼ା ଏ ବୋହୁ ସମ୍ଭାଳ ନ ପାରି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା ଓ ଖାଉନାକୁ କହିଲା, “ତୁମକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶୁଭକର ଯୁଦ୍ଧକୁ ଯିବାକୁ ହେବ, କାରଣ ତୁମେ ମତେ ଘୋଡ଼ାରୁ ବଧ ପାଇଛାଇ ଦେଇଛ । ତୁମେ କପରି ଆଶା କରୁଛ ସେ ବଧଟାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତକେ ଘୋଡ଼ା ପାଇବ ଯିବ ?”

(୧୩)

ଜାହାଜ କୁକୁର ଓ ଠେକୁଆ ।

ଗୋଟିଏ ଜାହାଜ କୁକୁର ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆକୁ ଭାର ବସାଉ ଅନେକ ଦୂର ଚାଲି ନେଇ ଶେଷରେ ଆଉ ନ ପାରି ସାନ୍ତ ହୋଇ ରହିଲା । ଗୋଟିଏ ଛେଳିଜଗୁଆଳ ତାକୁ ବନ୍ଦ ହେବାର ଦେଖି ଅଟା କରି କହିଲା, “ଦୁହିତା ମଧ୍ୟରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠଟି ଏକା ଭଲ ଦୌଡ଼ି ପାରେ ।” ଜାହାଜ ଉତ୍ତର କଲା, “ତା’ ମୋ ମଧ୍ୟରେ କି ତପାତ ତୁମେ ଦେଖି ପାରୁ ନାହିଁ । ମୁଁ ଦୌଡ଼ୁଥିଲି ଖାଲି ଖାଇବା ସକାଶେ । କିନ୍ତୁ ସେ ଦୌଡ଼ୁଥିଲା ତାର ଜୀବନ ପାଇଁ ।”

(୯୪)

ବେଙ୍ଗ ଓ ବୈଦ୍ୟ ।

ଗୋଟିଏ ବେଙ୍ଗ ଦିନେ ପୋଖରୀ ଉତରୁ ବାହାର ଆସି ସବୁ ଜିନ୍ଦୁ ମାନଙ୍କୁ କହିଲା ଯେ ସେ ଜଣେ ପ୍ରାୟଶ ବୈଦ୍ୟ ଓ ଔଷଧ ଦେଇ ସବୁ ରୋଗ

ଭଲ କରି ଦେଇ ପାରେ । ଗୋଟିଏ କୋକିଶିଆଳ ତାକୁ ପଚାରିଲା, “ତୁମେ ତ ତୁମର ନିଜର ବଙ୍କା ଗୁଲି ଓ ନୋଗୁ ତମକୁ ସ୍ବଧୂରୀୟ ପାରୁ ନାହିଁ, ଅନ୍ୟକୁ ଭଲ କରି ପାରିବ ବୋଲି କେଉଁ ମୁହଁରେ କହୁଛ ?”

(୧୫)

ବ ରାଜିତ ବ, ହୁ ।

ଗୋଟିଏ ବରଫି ତଣେ ସୁବା ଲେକକୁ ଦେଖି ତାକୁ ବରଫ ଦେବା ଲାଗି ତାର ବଡ଼ ଇଚ୍ଛା ହେଲା । ତାର ରୂପ ବଦଳାଇ ଦେଇ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରୀଲେଖ କରିଦେବା ଲାଗି ସେ ଯାଇ ପ୍ରଜ୍ଞାଙ୍କୁ କହିବାରୁ ପ୍ରଜ୍ଞା ତାକୁ ଗୋଟିଏ ସୁନା ବାଳକୀ କରିଦେଲେ । ସୁବାଲେଖଟି ତାର ରୂପ ଦେଖି ତାକୁ ବରଫ ଦେବ ବୋଲି ଘରକୁ ନେଇଗଲା । ପ୍ରଜ୍ଞାଙ୍କର ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା ଯେ ବରଫିର ତ ଅବୁଦ୍ଧି ବଦଳ ଗଲା, ତେବେ ତାର ପ୍ରବୃତ୍ତି ବଦଳିବ କି ନାହିଁ । ଏହା ଭାବି ଯେଉଁ ଘରେ ସେ ସୁବାଲେଖ ଓ ତାର ଶ୍ରୀ ବସିଛନ୍ତି ସେହି ଘରେ ସେ ନେଇ ଗୋଟିଏ ମୁଷା ଶୁଦ୍ଧ ଦେଲେ । ବରଫି ତାର ଅବୁଦ୍ଧି ବଦଳି ଯାଇଛି ଏ କଥା ଭୁଲି ଯାଇ ଖଟ ଉପରୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ି ମୁଷାକୁ ଧରି ଖାଇବ ବୋଲି ତା' ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲା । ଏହା ଦେଖି ପ୍ରଜ୍ଞା ଦତ୍ତାତ୍ତ ନୋଇ ପୁଣି ତାକୁ ବରଫ କରି ଦେଲେ ।

(୧୬)

କଳିହୁଡ଼ି ସ୍ତ୍ରୀ ।

ତଣେ ଲେକତ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରୀ ଥିଲା । ଏହି ଶ୍ରୀଟିକୁ ପରବାରର ସମସ୍ତେ ବଡ଼ ଦୃଶାଚରଣରେ ଦେଖୁଥିଲେ । ଲେକଟି ମନେ କଲା, ଏଠାରେ ତ ମୁଁକୁ କେହି ଭଲ ପାଉ ନାହାନ୍ତି, ଦେଖି ତାର ବାପଘରର ଲେକମାନଙ୍କର ତାହା ପ୍ରତି ବ୍ୟବହାର କର । ଏହିପରି ଭାବି ସେ ଗୋଟିଏ ବାହାନା କରି ଶ୍ରୀକୁ ତାର ବାପ ଘରକୁ ପଠାଇଦେଲା । କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତ ପରେ ଶ୍ରୀ ଫେରି ଆସିବାରୁ

ସ୍ୱାମୀ ପଚାରିଲେ, “ତୁମେ ସେଠାରେ କପରି ଥିଲ ? ସେଠାରେ ଗୁଳିଚକାକରଙ୍କର ମୁମୁକ୍ଷୁ ବ୍ୟବହାର କପରି ?” ସ୍ତ୍ରୀ ଉତ୍ତର କଲା, “ଗରୁଡ଼ ଓ ମେଘା ଆଲଗୁତାକ ମତେ ଦୁଇ ଥରରେ ଦେଖି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।” ସ୍ୱାମୀ କହିଲେ, “ଯେଉଁମାନେ ବଡ଼ସକାଳୁ ଚାଉଁଡ଼ିଆ ଯାଇ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ଫେରିଯିବା ମାନେ ସବୁ ଭୁଲୁ ଘଣ୍ଟା କଲେ, ତେବେ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ତୁମେ ସମସ୍ତ ଦିନ କଟାଅ ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ତୁମପ୍ରତି କଣ ହୋଇ ନ ଥିବ ?”

ଛୋଟ ଛୋଟ କଥାକୁ ଅନେକ ସମୟରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ବିଷୟ ଜଣା ପଡ଼େ ।

(୧୭)

ମନ୍ତ୍ରମାଛ ଓ ବ୍ରହ୍ମା ।

ମନ୍ତ୍ରମାଛ ଦିନେ କିଛି ମନ୍ତ୍ର ଧରି ନେଇ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଭେଟିଲା । ବ୍ରହ୍ମା ବଡ଼ ଖୁସି ହୋଇ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ବର ଦେବେ ବୋଲି କହିବାରୁ ସେ କହିଲେ, “ମତେ ତେବେ ଗୋଟିଏ ନାନ୍ତୁଡ଼ ଦିଅ ଯେ କେହି ଲୋକ ମୋର ମନ୍ତ୍ର ନେବାକୁ ଆସିବ ମୁଁ ତାକୁ ମାରି ପକାଇବି ।” ବ୍ରହ୍ମା ମନ୍ତ୍ରସ୍ୱମାନଙ୍କୁ ବଡ଼ ଭଲ ପାନ୍ତି, ସେଥିଲାଗି ସେ ମନ୍ତ୍ରମାଛ ଉପରେ ବରକୁ ଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ଲୋକ କରୁଥିବାରୁ ତାର କଥା ଶୁଣି ନ ପାରି କହିଲେ, “ତୁ ଯାହା ମାଗିଲୁ ତା ପାଇବୁ, କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ ତୋର ନିଜର ଅକ୍ଷୟ ହେବ । ତୁ ଯେଉଁଠି ତୋର ଏ ନାନ୍ତୁଡ଼ ମାରିବୁ ସେହି କ୍ଷତସ୍ଥାନରେ ତୋ ନାନ୍ତୁଡ଼ ରହି ଯିବ ଓ ନାନ୍ତୁଡ଼ଟି ଯିବାରୁ ତୁ ମରିଯିବୁ ।”

ଅନ୍ୟର ମନ ପାଶ୍ଚାତେ ନିଜର ମନ୍ତ୍ର ହୁଏ ।

(୧୮)

ବିଧବା ଓ ତାର ଦୁଇ ବାଳକ ଦାସୀ

ଗୋଟିଏ ବିଧବାର ଦୁଇଗୋଟି ବାଳକ ଦାସୀ ଥିଲେ । ସେ ସକାଳୁ କୁକୁଡ଼ା ଡାକ ଶୁଣିଲାମାତ୍ରେ କାମଦାମ କରିବାକୁ ସେମାନେ ଉଠାଇଦେବ । ଏଥିରେ ବଡ଼ ବିଚକ୍ତ ହୋଇ ସେମାନେ ମନେକଲେ କୁକୁଡ଼ାଟା ସିନା ମୁନିବକୁ ଏତେ ସକାଳୁ ଉଠାଇ ଦେଉଛି, ସ୍ବାହ ମାରି ଦେବରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯିବ । ଏହା ଶୁଣି ସେମାନେ କୁକୁଡ଼ାକୁ ମାରି ପକାଇଲେ, ଦେଖିଲେ ଯେ ଏହାଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କ କଷ୍ଟ ଅନୁର ବଢ଼ିଗଲା, କିମ୍ବା ମୁନିବ କୁକୁଡ଼ାଠାରୁ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଜାଣି ନ ପାରି ସେମାନଙ୍କୁ ଗୁରୁଅପରାଧ କରିବାକୁ ଉଠାଇଦେଲା ।

—*—

(୧୯)

ଠେକୁଆ ଓ ତାହାର ସଙ୍ଗୀମାନେ ।

ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆ ଦସାଳୁ ଓ ଅଳ୍ପ ଭଲ ଥିବାର ଜାଣି ବନ୍ଧବ ସାଙ୍ଗଜନକୁ ତାହାକୁ ଆପଣାର ବନ୍ଧୁ ବୋଲି ମନେ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାହାଙ୍କ କୁକୁରମାନେ ତାକୁ ଦେଖି ପାରି ଥରକା ପାଇଁ ତା ପଛରେ ଏ ଯୋରରେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ଯେ ସେ ଦୌଡ଼ି ହୋଇ ସେଠାରେ ଶୁଣିବାର ଗୋ ପାଖରେ ଦାଲିଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଗଲା । ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ା ଯାଉଥିବାର ଦେଖି ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ତାହାକୁ କହିଲା, ତୁମେ ଯଦି ଦସା କର ମତେ ତୁମର ପିଠି ତୁମରୁ ନେଇ ଯାଆନ୍ତୁ ତେବେ ତାହାଙ୍କ କୁକୁରମାନେ ମତେ ଅଳ୍ପ ଥର ପାରିବେ ନାହିଁ । ଘୋଡ଼ା ବା

ସଞ୍ଜେ ଅବସ୍ଥା ଦେଖୁ ମୁଁ ବଡ଼ ଦୁଃଖିତ ହେଲି, କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଏ ଗୋଟି ଦେଖୁ ନାହିଁ, ତୁମର ବକ ବାଜିବମାନେ ତ ସମସ୍ତେ ପାଖରେ ଭିଠି ଥିବେ ।”

ତା ପରେ ସେ ଗୋଟିଏ ଶଶିକୁ ସାହାଯ୍ୟ ମାଗିବାକୁ ସେ କହିଲା, “ମୁଁ ତୁକୁ ସେପରି ଭଲ ପାଏଁ ସେଥିପାଇଁ ଅବଶ୍ୟକ ତୁମର ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ତୁ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଗୋଠର ସଦ୍‌ସ୍ୟ । ମତେ ଅଳ୍ପ ସାବିତ୍ରୀ ସେଠାକୁ ଯିବାକୁ ଦିଅ ।” ତା ପରେ ଛେଲିକ ପଶୁରବାରୁ ସେ କହିଲା, “ମୋର ତୁମରୁ ଛିକି ନ ଟାଣ । ତୁମକୁ କାଟିବ । ତୁମେ ମେଣ୍ଟାକୁ କହୁ ନାହିଁ କାହିଁକି ? ତାର ଗୁଡ଼ିକ ବଡ଼ କୋମଳ ।” ତହୁଁ ମେଣ୍ଟାକୁ ପଶୁରବାରୁ ସେ କହିଲା, “ମୁଁ ସକେ ଦୁର୍ବଳ, ତହିଁତେ ତୁମର ଭାର ମୁଁ ସମ୍ଭାଳି ପାରିବି ନାହିଁ । ଅଳ୍ପ ମାଲ କୁକୁରମାନେ ମେଣ୍ଟାକୁ ମଧ୍ୟ ଛାଡ଼ିବେ ନାହିଁ ।” ତା ପରେ ଗୋଟିଏ ଘର ପାଲ ପଡ଼ିଲା । ସେ କହିଲା, “ବଡ଼ବଡ଼ମାନେ ତ ଚାଲିଗଲେ ସେ ମାନେ ତୁମକୁ କିଛି ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ମୁଁ ତ କିହାରି ଦିଲୁ ବାଳ, ମୁଁ ଅବା ତୁମର କି ଉପକାର କରି ପାରେ ।” ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ମାଲ କୁକୁରମାନେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ବାହୁଗାଟି ପଲାଇଗଲା । ଠେକୁଆଟି ତା କପାଳକୁ ଅଦର ପଡ଼ିବନ୍ତି କହିବାକୁ ଲାଗିଲା, “ସମ୍ପଦର ସାଥୀ ପ୍ର, ବିପଦର ସାଥୀ କେହି ନୁହେଁ ।”

(୧୦୦)

ମୋତି ଜାନ୍ତର ।

ନବେ ମୋତି ନିଜ ବ୍ୟବସାୟଦ୍ୱାରା ଯେତେ ଯୋଷି ନ ପାରିବା
 ଶେଷରେ ହତାଶ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ସହରକୁ ଯାଇ ସେଠାରେ ବିବିଧ
 ଆରମ୍ଭ କଲେ । ସହରରେ ତାକୁ କେହି ଚିହ୍ନି ନାହିଁ । ସବୁପ୍ରକାର ବସ
 ଔଷଧ ଜାଣେ ବୋଲି କହୁ ସେଠାରେ ସେ ଗୋଟିଏ ଔଷଧ ବଜୟ କରିବା
 ଲାଗିଲା । ଖୁବ୍ ଲମ୍ବା ବୌଦ୍ଧା ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଇ ଓ ନାନା ବୌଦ୍ଧା
 ସମସ୍ତଙ୍କଠାରେ ନିଜ ଔଷଧର ସୁଖ୍ୟାତି ପ୍ରସାର କରି ଅନୁଦିନ ମଧ୍ୟ
 ସହରରେ ତାର ଖୁବ୍ ନାମ ଡାକ ହୋଇଗଲା । ଥରେ ସେ ନିଜେ ଅ
 ପୀଡ଼ିତ ହେବାରୁ ତାକୁ ସନ୍ଦେହ କରି ସେ ସ୍ଥାନର ଶାସନକର୍ତ୍ତା ତା
 ବଦଳା ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ବସିଲେ । ସେ ଗୋଟିଏ ପାତ୍ରରେ ଟିକିଏ ପାଣି
 ଡିଆଁରେ ମୋତିକୁ କହିଲେ, ଦେଖ ଏ ପାତ୍ରରେ ବସ ଅଛି, ତୁମ୍ଭ
 ଏଥିରେ ଡିଶାନ ପିଇଦେଲେ ତୁମ୍ଭକୁ ଗୋଟିଏ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯିବ ।
 ବୟସରେ ମୋତି ଶେଷରେ ସ୍ୱୀକାର କଲା ଯେ ସେ କିଛି ଔଷଧ ଜାଣେ ନ
 କେବଳ ଲୋକମାନେ ବୁଝାରେ ପ୍ରଶଂସା କରି କରି ତାର ଏପରି
 ହୋଇ ଯାଇଅଛି ।

ଏହା ପରେ ସେଠାକାର ଶାସନକର୍ତ୍ତା ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସଭା କରି ମୋ
 ମାନଙ୍କୁ କହିଲେ, “ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କଠାରୁ କଲ ନବୋଧ ଅଛି କିଏ ଅଛି ?
 ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ଜୋଡ଼ା ସୁଦ୍ଧା କେହି ଦିଆର କରାଇଲେ ନାହିଁ, ତାହା ହା
 ନିଜର ଜୀବନର ଭାର ଦେଇ ତୁମ୍ଭମାନେ ବସର ନଷ୍ଟ ନୁ ଥିଲ !”

ସ ମା ପ୍ତ ।